

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวชนิกา จีงเจริญพานิชย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2546

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

348.1981

5/49๗

ร.3

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวชนิกา จีงเจริญพานิชย์

21 ต.ค. 2547

S 106255

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2546

h 237172

ชนิกา จิงเจริญพานิชย์. (2546). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร จำแนกได้ดังนี้ คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีการศึกษา โปรแกรมวิชาเอก ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง(X_2) ชั้นปีที่ 1(X_3) โปรแกรมวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย(X_7) โปรแกรมวิชาเอกการประถมศึกษา(X_8) ความคาดหวังของผู้ปกครองให้ประกอบอาชีพครู(X_{10}) บรรยากาศในการเรียนการสอน(X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน(X_{20})
2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย(X_1) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา(X_{11}) อาชีพของผู้ปกครองรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ(X_{12}) ผู้ปกครองไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู(X_{17})
3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร มี 8 ตัวแปร ได้แก่ ชั้นปีที่ 2(X_4) ชั้นปีที่ 3(X_5) ชั้นปีที่ 4(X_6) โปรแกรมวิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว(X_9) โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา(X_{10}) ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว(X_{13}) ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป(X_{14}) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว(X_{15})
4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ตัวแปร

โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ เพื่อน(X_{20}) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) ผู้ปกครองไม่คาดหวังให้ประกอบ อาชีพครู(X_{17}) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา(X_{11}) โปรแกรมวิชาเอกเทคโนโลยีและ นวัตกรรมการศึกษา(X_{10}) ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ(X_{12}) ซึ่ง ตัวแปร 6 ตัวแปรนี้ สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนที่สนใจต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 53.30

5. สมการที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุ ศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 112.989 + 1.193X_{20} + .273X_{19} - 7.556X_{17} - 15.186X_{11} - 9.742X_{10} - 8.696X_{12}$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .552X_{20} + 1.61X_{19} - .090X_{17} - .135X_{11} - .106X_{10} - .096X_{12}$$

VARIABLES RELATED TO ATTITUDES TOWARDS PROFESSION TEACHING OF
UNDERGRADUATE STUDENS OF THE FACULTY OF EDUCATION OF
RAJABHAT INSTITUTE PHRANAKHON IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

MISS CHANIKA JUENGCHAROENPHANICH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

October, 2003

Chanika Juengcharoenphanich.(2003).*Variables Related to Attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the Faculty of Education of Rajabhat Institute Phranakhon in Bangkok*. Master Project,M.Ed.(Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Assoc.Prof. Waythanee Greethong

The purposes of this research were to investigate relevant variables which related to the attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education of Rajabhat Institute Phranakhon in Bangkok. There were 3 domain variables to be investigated in this research, which were personal information, family-related, and environment variable. The personal information variables were the student's personal information gender, educational level, program of major. The family-related variables were verified into the occupation of family, economy status of family and expect of parents. The environment variables were verified into the classroom atmosphere, interpersonal relationship between teachers and their students colleagues, and the interpersonal relationship between the student and their peer group.

The subjects were 265 students of the faculty of education of Rajabhat Institute Phranakhon in Bangkok in Academic Year 2003. The instrument was a questionnaire of variables related to attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education. The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among 8 variables; female (X_2), freshman (X_3), program of Childhood(X_7), program of elementary education(X_8), expect of guardians to occupation teachers(X_{16}), classroom atmosphere(X_{18}), interpersonal relationship between teachers and their student colleagues(X_{19}), interpersonal relationship between the student and their peer group (X_{20}), and attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education at .01 level.

2. There were significantly negative correlation among 4 variable; male(X_1), program of Science Sport(X_{11}), occupation of guardians to Government Service and State Enterprise(X_{12}), No expect of guardians to occupation teachers(X_{17}),and attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education at .01 level.

3. There were no significant correlation among 8 variables; sophomore (X_4), junior(X_5), program of Psychology and counseling(X_9), program of technology and educational innovation (X_{10}), occupation of guardians to business personal(X_{13}), occupation of guardians : employee (X_{14}), economy status of family(X_{15}), and attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education at .01 level.

4. There were 6 variables that significantly affected to attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education at .01 level, ranking from the most to the least were interpersonal relationship between students and peer group (X_{20}), interpersonal relationship between teachers and students(X_{19}), no expect of guardians to occupation teachers(X_{17}), program of science sport(X_{11}), program of technology and educational innovation(X_{10}), occupation of guardians to Government Service and State Enterprise(X_{12}). These 6 variables could predicted attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education about percentage at 53.30.

5. The predicted significantly equations of the attitudes towards profession teaching of undergraduate students of the faculty of education were as follows :

5.1 In term of raw scores were :

$$\hat{Y} = 112.989 + 1.193X_{20} + .273X_{19} - 7.556X_{17} - 15.186X_{11} - 9.742X_{10} - 8.696X_{12}$$

5.2 In term of standard scores were :

$$\hat{Z} = .552X_{20} + 1.61X_{19} - .090X_{17} - .135X_{11} - .106X_{10} - .096X_{12}$$

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ เวชนี กรีทอง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ เวชนี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

(รองศาสตราจารย์ เวชนี กรีทอง)

ประธาน

(อาจารย์ ดร. พาสนา จุฬรัตน์)

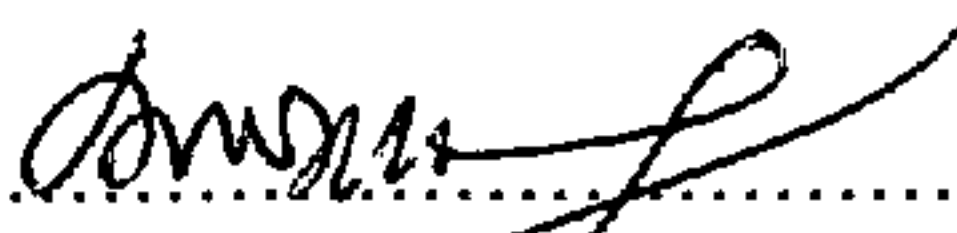
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คอมเพชร จิตรศุภกุล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่...๑๖...เดือน...ตุลาคม...พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของรองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.พาสณา จุฬรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ และอาจารย์ดร.พาสณา จุฬรัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือพร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุก ท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ดร.ตรุณี สำเภาทอง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ในการทำวิจัย และขอขอบคุณนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2546 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณนายาลักษณ์ แก้วศรีพจน์ ที่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านและคอยเป็นกำลังใจ แสดงความห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอขอบคุณคุณพ่อไชยนันท์ จิงเจริญพานิชย์ คุณแม่ชรินทร์ พันธุ์เกตุกรณ์ ที่ให้การสนับสนุนการเรียนและทุนทรัพย์ ให้ความรัก ความห่วงใยและเป็นกำลังใจที่สำคัญของผู้วิจัยตลอดมา

ผลแห่งความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบให้กับคุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณทุกท่าน และบูรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ชนิกา จิงเจริญพานิชย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4✓
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5✓
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู.....	10
ความหมายของทัศนคติต่อวิชาชีพครู.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู.....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นปี.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง.....	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจ.....	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง...	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอน..	31
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษา.....	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน.....	36
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันราชภัฏพระนคร.....	43
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	49✓
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50✓

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3(ต่อ)	วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	52
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	58
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59 ✓
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผล.....	60
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	68
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	70
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	72 ✓
	ข้อเสนอแนะ.....	83
	บรรณานุกรม.....	85
	ภาคผนวก.....	94
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร จำแนกตาม เพศ ชั้นปีการศึกษา โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง	62
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนและทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร.....	64
3	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร.....	65
4	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อใช้ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise.....	66
5	ตัวแปรที่พยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	67
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน...	119
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา.....	120
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน.....	121
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร.....	122

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	โครงสร้างการบริหารงานของสถาบันราชภัฏพระนคร.....	43
---	---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้านั้นก็คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะคนหรือทรัพยากรมนุษย์เปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายในการพัฒนา มีแนวทางคือ ควรให้ทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและเน้นการพัฒนาที่มีพื้นฐานบนความเป็นไทย คือรู้จักตนเอง รู้จักวัฒนธรรมและสามารถแข่งขันในกระแสการพัฒนาของโลกที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ได้ (สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.2540: 21-22) ดังที่พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่นิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ.2540.79) "...ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า..." จากพระบรมราโชวาท ข้างต้นจะเห็นว่า ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน ซึ่งครูเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการศึกษาของชาติ เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับอมรวิทย์ นาครทรรพ (2541 : 89) ได้กล่าวว่า ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ๆ และชุมชน

ในอดีตที่ผ่านมาการมีครูอาชีพ หรือครูที่สอนในระบบโรงเรียนนับว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่งเพราะสามารถคัดเลือกคนเก่ง คนดี และมีความรู้ความสามารถเข้าสู่อาชีพครูได้ แต่ในปัจจุบันความต้องการครูเพิ่มมากขึ้น ทำให้ต้องเร่งผลิตครูเพื่อตอบสนองความต้องการ ส่งผลให้ระบบเดิมที่เคยเข้มงวดพิถีพิถันในการคัดเลือก จึงทำให้ไม่อาจควบคุมคุณภาพได้ดีอย่างเดิม เมื่อปริมาณครูที่ผลิตออกมามีจำนวนมากเกินความต้องการ ทำให้หางานไม่ได้ จึงเข้าสู่ยุคที่อาชีพครูตกต่ำ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ มีสาเหตุมาจาก การลดค่านิยมในอาชีพครู ทำให้คนเก่งส่วนใหญ่ไม่เข้าเรียนครู การผลิตครูเกินความต้องการในบางสาขาวิชาและขาดแคลนในบางสาขาวิชา คุณภาพบัณฑิตครูยังไม่เป็นที่พอใจของสังคมเท่าที่ควร ครูเก่ง ครูดี ไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีบทบาทในสังคมเท่าที่ควร และมีแนวโน้มจะออกไปประกอบอาชีพอื่นมากขึ้น ครูขาดคุณภาพขาดจรรยาบรรณและจริยธรรม ครูไม่มีการพัฒนาตนเอง และครูมีค่าตอบแทนต่ำ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2540 : 6) จากที่กล่าวมานับได้ว่าปัญหาครูเป็นวิกฤตที่รุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (รุ่ง แก้วแดง.2541 : 4-6) เกี่ยวกับวิกฤตทางการศึกษาไทยคือ ความเสื่อมโทรมของสถาบันครู ซึ่งปัจจุบันครูมีสถานภาพทางสังคมตกต่ำมาก สังคมไม่ค่อยยอมรับฐานะของครูและการเข้าเรียนครูเป็นทางเลือกสุดท้ายของผู้ที่สอบเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา และในด้านคุณภาพของผู้เรียน พบว่า คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาฝึกหัดครูยังไม่เป็นที่พอใจของผู้ใช้ครูและสังคมโดยครูส่วนใหญ่ยังขาดทักษะ

และความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทั้งยังขาดศรัทธาในวิชาชีพครู จากวิกฤตศรัทธาที่มีต่ออาชีพครูดังกล่าวพบว่า ผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูส่วนหนึ่งไม่มีความตั้งใจที่จะเรียนและสมัครสอบโดยเลือกเข้าศึกษาจนอันดับท้าย ๆ ทำให้ได้นักศึกษาครูที่มีความรู้ไม่สูง ไม่ศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพครูทำให้ไม่สนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในหน้าที่ของตน มีภาระงานมาก ครูบางส่วนใช้เวลาไปประกอบอาชีพเสริม และสังคมให้ความสำคัญเคารพนับถือครูน้อยลง เนื่องจากมีครูบางส่วนประพฤติตนไม่เหมาะสมกับความเป็นครู ศักดิ์ศรีของอาชีพครู และความนิยมเข้ารับราชการครูเสื่อมถอยลงอย่างมากและสิ่งที่ทำให้อาชีพครูถูกละเลยจากสังคมคือ ค่าตอบแทน การส่งเสริมสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความนิยมและศรัทธาในวิชาชีพครูลดน้อยลง (รุ่ง แก้วแดง.2541:12) / ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ที่กำลังศึกษาวิชาชีพครูมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพที่กำลังศึกษาอยู่ได้ ดังที่ สุมณ (สุมณ สกลไทย. 2538 : 11) กล่าวว่า การมีทัศนคติต่อวิชาชีพใด ๆ ก็ตามเป็นเรื่องของความนึกคิด ความรู้สึกและผลของการกระทำจะนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวต่อตนเองและสังคม ดังที่ นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 12) กล่าวว่าทัศนคติเป็นความรู้สึกโน้มน้าของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับซึ่งแสดงออกมาทางพฤติกรรมที่แบ่งเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบเรียกว่า ทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) ส่วนอีกลักษณะหนึ่งแสดงออกถึงความไม่พึงพอใจ ไม่ชอบไม่เห็นด้วยเรียกว่าทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) ส่วนการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ หรือไม่แสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบเรียกว่าทัศนคติแบบกลาง (Neutral Attitude) ในการผลิตบุคลากรออกไปสู่สังคมนั้นมิใช่แต่ด้านความรู้และความสามารถในวิชาชีพเท่านั้นหากต้องคำนึงถึงการปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ทั้งนี้ทัศนคติจึงมีอิทธิพลต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ นำมาซึ่งความภาคภูมิใจและความสุขในการทำงาน นอกจากนี้บุคคลจะต้องมีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานและจำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพตน เพราะถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อวิชาชีพของตนเองและทำหน้าที่ของตนไม่ดีเท่ากับบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ (วิภา แดงเจริญ.2529 : 3)

✖ จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาเรื่องการปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู โดยมุ่งปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิต การฝึกอบรมและการพัฒนาครูประจำการ รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นที่ยอมรับและยกย่องในสังคม โดยสร้างและ ปรับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนต่อการประกอบวิชาชีพและกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด ให้มีโครงการคุรุทายาท ตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเข้ามาศึกษาในสถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัย และจากหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร (สถาบันราชภัฏพระนคร .2545 : 3) ได้กำหนดปณิธานไว้ว่ามุ่งผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความ

เป็นเลิศทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรม ผดุงรักษามาตรฐานวิชาชีพครู และส่งเสริมวิทยฐานะครูให้เป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาค

จากที่กล่าวมาข้างต้นประเด็นที่สำคัญ คือ การผลิตครู และการพัฒนาครูจะต้องพัฒนาควบคู่กันทั้งด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะการสร้างทัศนคติหรือความศรัทธาที่ดีต่อวิชาชีพครูเพื่อครูรุ่นใหม่จะได้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมยุคใหม่ ให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเป็นสุข

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ทั้งหมด 5 โปรแกรมวิชา ซึ่งได้แก่ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย โปรแกรมวิชาการศึกษาประถมศึกษา โปรแกรมวิชาโปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา และโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดกับนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จำนวน 195 ฉบับ โดยแบ่งเป็น โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย 38 ฉบับ โปรแกรมวิชาการศึกษาประถมศึกษา 39 ฉบับ โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว 45 ฉบับ โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา 42 ฉบับ และโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา 31 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. “ขณะที่ท่านศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ ท่านมีปัญหาด้านใดบ้าง” จากการสำรวจพบว่า นักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มีปัญหาในเรื่องดังนี้ คือ ปัญหาในด้านความคิดที่มีต่อวิชาชีพครู เห็นว่า ครูไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการพัฒนาในเรื่องการเรียนการสอน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 42.56 ด้านการปรับตัว ได้แก่ อาจารย์ เพื่อน หลักสูตรที่เรียน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 34.36 ความเครียด 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.46 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ห้องเรียนคับแคบ อากาศร้อนอบอ้าว 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.62

2. “ท่านคิดว่าปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร” คำตอบคือ อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่น่าเบื่อ ทำให้เบื่อการเรียนในสาขานี้ 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36.92 คณะจัดหลักสูตรไม่น่าสนใจ 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.18 ไม่มีความถนัดในสาขาที่เรียนอยู่ 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.05 ผลการเรียนมีคะแนนต่ำ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.23 ห้องเรียนคับแคบและร้อนอบอ้าว 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.62

จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครมีปัญหาในเรื่องของทัศนคติต่อวิชาชีพครู ไม่ศรัทธาต่อวิชาชีพและครูผู้สอน เห็นว่าการเป็นครูส่วนใหญ่ต้องยอคุณภาพและขาดศักยภาพในการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะในเรื่องของการเรียนการสอนและเทคนิคใหม่ ๆ ในการสอน ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความไม่ประทับใจในครู และวิชาชีพครู โดยมองว่าถ้าครูและวงการศึกษไทยยังคงเป็นเช่นนี้ ตัวนักศึกษาเองที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาออกไป จะนำความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร ซึ่งสิ่งนี้ จึงทำให้เกิดความไม่ภาคภูมิใจในตนเองและมีทัศนคติทางลบต่อครูและสาขาวิชาที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ ดังที่ กมลรัตน์ หล้าสุขษ์ (2528 : 231) กล่าวว่า ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้ม

ที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ แต่ก็มีทัศนคติที่ไม่ดีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหาโดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งพบว่านักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร มีอัตราการลาออกกลางคันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2543 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 3.73

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนครที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏพระนคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายในการพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพครู และเพื่อจัดสรร และคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2546 ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 รวมทั้งสิ้นจำนวน 792 คน แบ่งเป็นโปรแกรมวิชาดังนี้

1. โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย จำนวน 200 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 16 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 184 คน
2. โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา จำนวน 93 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 11 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 82 คน

3. โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 137 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 29 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 108 คน

4. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 230 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 134 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 96 คน

5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 132 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 104 คน เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 28 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 265 คน มีความเชื่อถือได้ ร้อยละ 95(Yamane.1976: 886-887) โดยใช้โปรแกรมวิชาและเพศเป็นชั้น (Strata) ดังนี้

1. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ จำนวน 67 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 5 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 62 คน

2. โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา จำนวน 31 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 4 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 27 คน

3. โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 46 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 19 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 27 คน

4. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 77 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 45 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 32 คน

5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 44 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 35 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 ชั้นปี

1.1.3 โปรแกรมวิชาเอก

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง

1.2.2ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

1.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง

1.3 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร คือ บรรยากาศ

ในการเรียนการสอน แบ่งเป็น

1.3.1 ลักษณะทางกายภาพ

1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะคิดต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกทางด้านการกระทำและพฤติกรรมในทางบวกหรือทางลบที่มีผลต่อการประกอบวิชาชีพ ในงานวิจัยนี้หมายถึง ความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกทางด้านการกระทำและพฤติกรรมในทางบวกหรือทางลบที่มีผลต่อการประกอบวิชาชีพครู ประกอบด้วย

3.1 ด้านความคิด หมายถึง การเห็นคุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ของวิชาชีพครู

3.2 ด้านความรู้สึก หมายถึง ความชอบ ความภาคภูมิใจและความสนใจที่มีต่อวิชาชีพครู

3.3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม หมายถึง พฤติกรรมในการแสดงความรับผิดชอบต่องานหน้าที่ การเสริมสร้างบุคลิกภาพ จรรยาบรรณวิชาชีพ และการศึกษาเพิ่มเติมทางวิชาการและวิชาชีพครู

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะคิดต่อวิชาชีพครู หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อทักษะคิดต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

2.1.2 ชั้นปีของนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4

2.1.3 โปรแกรมวิชาเอก หมายถึง โปรแกรมวิชาที่คณะครุศาสตร์เปิดสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 สาขาด้วยกัน คือ การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา และ วิทยาศาสตร์การกีฬา

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง งานหลักของบิดา ในกรณีที่นักศึกษาอาศัยอยู่กับบิดา มารดา หรืองานหลักของมารดา ในกรณีที่นักศึกษาอาศัยอยู่กับมารดา หรืองานหลักของบุคคลที่นักศึกษาอาศัยอยู่ด้วย ในกรณีที่นักศึกษาไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา ได้แก่

2.2.1.1 รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

2.2.1.2 ชุกรกิจส่วนตัว

2.2.1.3 รับจ้างทั่วไป

2.2.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ครองที่ ได้รับเป็นรายเดือน

2.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง ความต้องการ หรือการตั้งเป้าหมายของผู้ปกครองเกี่ยวกับอาชีพของนักศึกษา เมื่อจบการศึกษาจากคณะครุศาสตร์แล้ว โดยวัดจากความรู้สึกของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัว ได้แก่

2.2.3.1 ความคาดหวังให้ประกอบอาชีพครู หมายถึง ผู้ปกครองต้องการ หรือตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาเป็นครูหลังจบการศึกษา

2.2.3.2 ไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู หมายถึง ผู้ปกครองต้องการ หรือตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาประกอบอาชีพอื่น ๆ ยกเว้นอาชีพครูหลังจบการศึกษา

6.3 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร คือ บรรยากาศในการเรียนการสอน แบ่งเป็น

6.3.1 ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ลักษณะที่ตั้งและบริเวณของสถาบัน สภาพอาคารเรียน การถ่ายเทอากาศในห้องเรียน ความสะอาดและความเป็นระเบียบของห้องเรียนขนาดของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเทียบกับจำนวนของนักศึกษา

6.3.1.1 การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ ปริมาณอาจารย์ ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์และนักศึกษา ความทันสมัยคุณภาพการใช้งาน

6.3.2 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา และนักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.3.2.1 พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ให้ความสนใจต่อนักศึกษา ให้ความเป็นกันเอง ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและข้อชี้แนะแก่นักศึกษาทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวที่นักศึกษามาขอคำปรึกษา

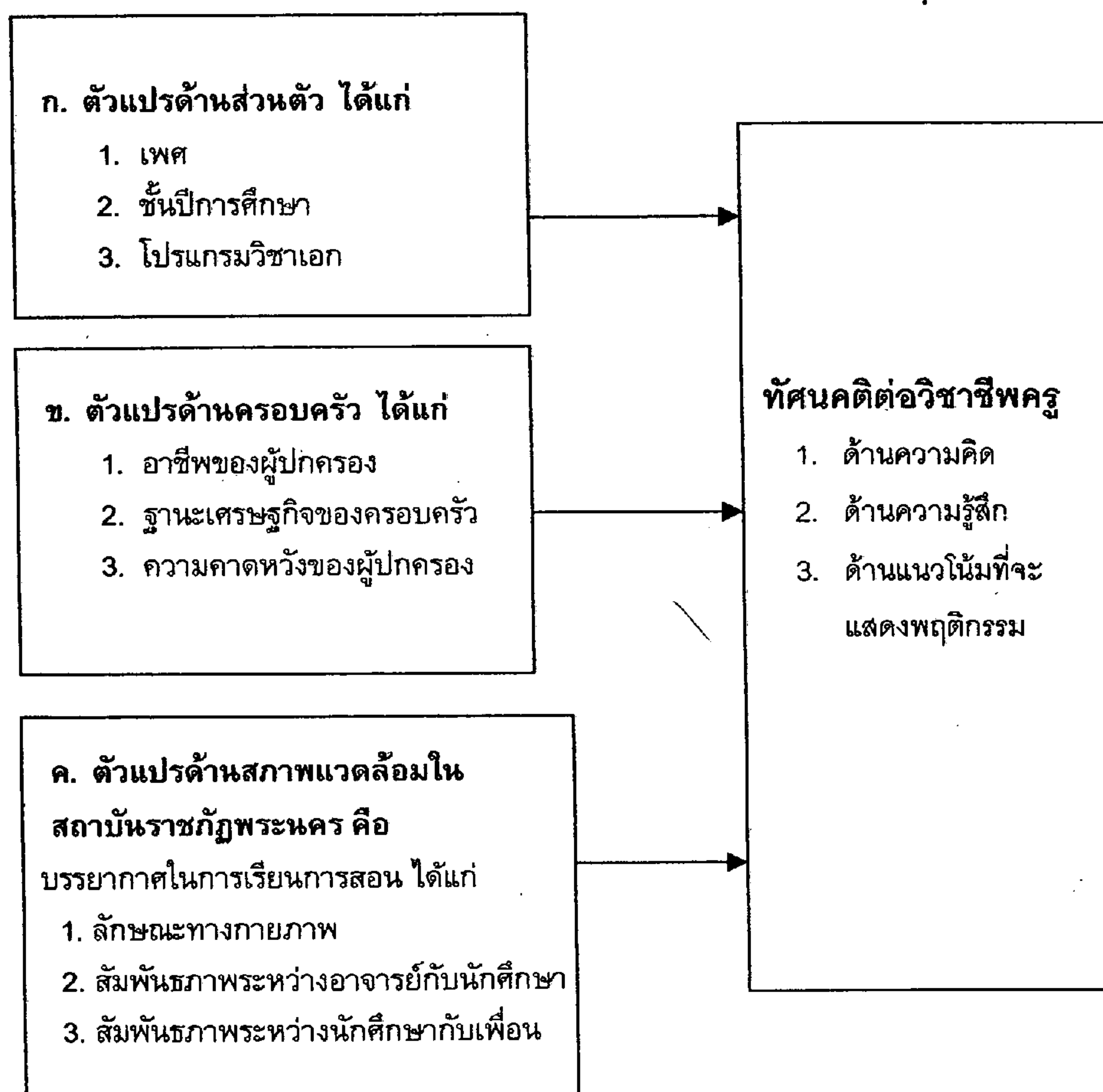
6.3.2.2 พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ความเคารพ เชื่อฟังในอาจารย์ผู้สอน ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่อาจารย์อบรมสั่งสอน และซักถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัยด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

6.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนและด้านส่วนตัวทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสามัคคีที่ดี ได้แก่ การช่วยเหลือกัน การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใกล้ชิด การห่วงใย การมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันด้วยความรักและความสามัคคี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร ส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันราชภัฏพระนคร

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู

1.1.1 ความหมายของทัศนคติต่อวิชาชีพครู

1.1.1.1 ความหมายของทัศนคติ

กู๊ด (Good. 1959 : 48) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการเข้าหาหรือการต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น รักเกลียดกลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น ๆ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 564) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ทัศนคติ หมายถึง การยอมรับหรือปฏิเสธในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสังกัดใดสังกัดหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง รวมทั้งความปรักปรำที่ตอบสนองสิ่งนั้น ๆ โดยมีความลำเอียงในการตัดสินใจก่อนแล้ว

เคนด์เลอร์ (Kendler. 1963 : 572) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ภาวะความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรม ในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่างต่อบุคคลต่อสถาบัน หรือต่อแนวคิดบางอย่าง อีกทั้งเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้เป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

โรคิช (Rokeach. 1970 : 112) ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

เทอร์สโตน (ประภาเพ็ญ สุวรรณ.2526 : 1 ; อ้างอิงจาก Thurstone.1928) กล่าวว่าทัศนคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด ความกลัวต่อสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางด้านการพูดเป็นความคิด (Opinion) และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้นถ้าเราอยากจะวัดทัศนคติ เราก็สามารถทำได้โดยการวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

ออลพอร์ท (วัลนิภา พัดเปี้ย.2539 : 9-10 ; อ้างอิงจาก Allport.1940) ให้คำนิยามว่าทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของจิตหรือประสาท อันเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อวัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เกรซ และ ครัทฟิลด์ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ.2526 : 2 ; อ้างอิงจาก Kretch and Crutchfield.1948) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นผลรวมของกระบวนการที่ก่อให้เกิดสภาพการจูงใจ อารมณ์ การยอมรับ และพุทธิปัญญา (Cognitive) ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ของบุคคล

นิวคอมบ์ (วัลนิภา พัดเปี้ย.2539 : 9 ; อ้างอิงจาก Newcomb.1954) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ทัศนคติแสดงออกมาได้ทางพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะใหญ่ คือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบในสิ่งนั้น ซึ่งจะทำให้อยากเข้าหาหรือเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) ส่วนอีกลักษณะทางหนึ่งแสดงออกถึงความไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้อยากอยู่ห่างสิ่งนั้นลักษณะนี้เรียกว่า ทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) ส่วนการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ หรือไม่แสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบ เรียกว่า ทัศนคติแบบกลาง ๆ (Neutral Attitude)

คาแกน (Kagan.1968 : 613) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่ฝังแน่นในความคิด และความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

ครูซ (Cruae.1974 : 187) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับและทัศนคติจะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

เชดสคัลดี โฆวาสินธุ์ (2520 : 38) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุน หรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม (Socialization) ซึ่งทัศนคตินี้จะแสดงออก หรือปรากฏให้เห็นได้ชัดในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

กมลรัตน์ หล้าสูงค์ (2528 : 231) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้มจะโต้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยออกไป

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 193) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัว

กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านได้

สมบุญ สังขกุญชร (2532 : 17) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกภายในของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งอันเป็นผลรวมมาจากการประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น และความรู้ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรม หรือ แนวโน้มของการตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทิศทางหนึ่งอาจเป็นทางสนับสนุนหรือโต้แย้งคัดค้านก็ได้

สุรางค์ โกวตระกูล (2533 : 246) กล่าวถึง ทศนคติ ว่าเป็นอชฌาสัย (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของหรือความคิด (Ideas) ทศนคติอาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีทศนคติบวกต่อสิ่งใดก็มีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีทศนคติดลบก็จะหลีกเลี่ยง ทศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

กองพร กองชาติ (2537 : 10) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคล ที่มีต่อสภาพการณ์ใดหรือสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากประสบการณ์การรับรู้ในอดีต ปัจจุบัน และความหวังในอนาคตของบุคคล และบุคคลมีพฤติกรรมไปตามความคิด ความรู้สึกที่มีต่อสภาพการณ์นั้น ๆ

ดวงฤดี ช่วยขำ (2540 : 8) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มการกระทำของบุคคลต่อบุคคล สถานการณ์สิ่งแวดล้อมซึ่งอาจจะเป็นไปในทางบวก คือ ชอบ เห็นด้วย พอใจ สนับสนุน หรือในทางลบ คือ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ไม่พอใจ ไม่สนับสนุน และทศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ นั้น สามารถสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้

โดยสรุป ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น และความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากที่บุคคลได้รับประสบการณ์เรื่องนั้นมาแล้ว ซึ่งสามารถแสดงออกทางพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เรียกว่า ทศนคติทางบวก (Positive Attitude) แสดงออกในลักษณะไม่พอใจ เรียกว่า ทศนคติทางลบ (Negative Attitude) และแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ เรียกว่า ทศนคติแบบกลาง ๆ (Neutral Attitude)

1.1.1.2. ความหมายของวิชาชีพ

อับบราฮัม เฟรกเนอร์ (อรพิน แสงสว่าง.2536 : 11 ; อ้างอิงจาก Abraham Flexner.1973) กล่าวว่า วิชาชีพ คือ ลักษณะงานหรือกิจกรรมที่ต้องอาศัยสติปัญญาเป็นพื้นฐานและดำเนินการโดยบุคคลผู้ประกอบอาชีพซึ่งมีความรับผิดชอบสูง ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องมีความรู้พื้นฐานและปฏิบัติได้จริงมากกว่าจะเป็นเพียงทฤษฎี นอกจากนี้วิชาชีพจะต้องมีความมั่นคงในตัวเอง มีหลักการและเป็นการปฏิบัติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ลออ หุตางกูร (อรพิน แสงสว่าง.2536 : 11 ; อ้างอิงจาก ลออ หุตางกูร.2525) กล่าวว่า วิชาชีพเป็นเพียงคำที่สร้างมโนทัศน์เฉพาะอย่างขึ้น เพื่อให้คนเข้าใจตรงกัน ตามความหมายสากลคำนี้ หมายถึง บริการของอาชีพหนึ่ง ๆ ในระดับสถาบันของสังคม ซึ่งมีลักษณะต่อไปนี้

1. มีหน้าที่ให้บริการเฉพาะด้าน ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ อย่างแท้จริงในการนั้นเพื่อประกันประสิทธิผลของบริการและความปลอดภัยของสังคม

2. เป็นบริการในสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ ซึ่งสังคม พยายามจัดสรรขึ้นเพื่อให้บริการแก่สมาชิกตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง เช่น บริการทางการแพทย์ การพยาบาล ทุนายความ ดูแลการ การศึกษา ฯลฯ และจะเพิ่มพูนมากขึ้นตามความเจริญใน อารยธรรม ความก้าวหน้าทางวิชาการ และสภาพเศรษฐกิจของแต่ละสังคม

3. เป็นบริการที่ต้องการธรรมจรรยาที่สูงพอของผู้ให้บริการ เพราะมีสิทธิเฉพาะใน การให้บริการนั้น ๆ ผู้ให้บริการจะต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถในการบริการ มีวิจรรย์ญาณและมีคุณธรรมเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ว่า จะไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่ก่อความเสียหายให้แก่ ผู้รับบริการและสังคมโดยรวม

ราชบัณฑิตยสถาน (2530 : 754) ให้ความหมายของ วิชาชีพ ว่าหมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อรพิน แสงสว่าง.2536 : 11 ; อ้างอิงจาก กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2518) กล่าวว่า วิชาชีพ (Profession) หมายถึง อาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเรียน โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาเป็นเวลาหลายปี และต้องมีประมวล จริยธรรม (Code of Ethics) ยึดถือประจำอาชีพนั้น ๆ ด้วย

สรุปได้ว่า วิชาชีพ หมายถึง อาชีพที่มีลักษณะเป็นการบริการเพื่อสังคม ที่ต้อง มีความรู้ความชำนาญในอาชีพนั่น ๆ มีจรรยาบรรณในอาชีพ ดังนั้นอาชีพครูจึงถือว่าเป็นวิชา ชีพ

1.1.1.3 ความหมายของครู

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 137) กล่าวว่า ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดให้ความรู้แก่ผู้เรียน ครูจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ถ้าครูดีก็หวังได้ว่ากุลบุตร กุลธิดาที่ครูคนนั้นสอนก็จะเป็นคนดีด้วย

ราชบัณฑิตยสถาน (25530 : 171) ให้ความหมายของ ครู ว่าหมายถึง ผู้สั่ง สอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์

สำนักนายกรัฐมนตรี (2540 : 44-45) กล่าวว่า ครู คือ ผู้ที่รับเรียนมาเพื่อจะให้ ความรู้แก่เด็กด้วยวิธีการอันชาญฉลาดและน่าสนใจ ให้ความเป็นมิตร และให้หลักในการดูแล ตัวเอง และกล่าวว่า ผู้เป็นครูจะต้องมีศาสตร์ คือความรู้พื้นฐานในเรื่องต่าง ๆ มากพอที่จะ ถ่ายทอดให้เด็กได้ตามวัย และต้องมีศิลป์ คือวิธีการที่จะถ่ายทอด ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาวะและ วุฒิภาวะของผู้เรียนในรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนั้นต้องมีใจที่รักในความ เป็นครู รักในสิ่งที่สอนและรักผู้เรียน มีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตน

โดยสรุป ครู หมายถึง ผู้อบรม สั่งสอน และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปความหมายของ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความ คิด ความรู้ และความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมของนักศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานใน วิชาชีพครู ได้แก่ การสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และงานด้านธุรการ

1.1.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

องค์ประกอบของทัศนคตินั้น เชพเวียร์ (บุษราคัม ฐะพันธ์ . 2534 : 11; อ้างอิงมาจาก Shaver. 1977) กล่าวว่า ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุหรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งเหล่านั้นด้วย
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เขารับรู้ อาจจะเป็นทางที่ดี หรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะไม่ชอบสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะชอบสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (Behavioral Component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน คือการยอมรับหรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

1.1.3 การเกิดทัศนคติ

ธีรพร อุวรรณโณ (กสิการ ตรีสกุล.2536:32 ; อ้างอิงจาก ธีรพร อุวรรณโณ.2521) ได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติไว้ดังนี้

1. อิทธิพลของพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัว ซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก
2. อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน ครูและเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็ก โรงเรียนที่วางระเบียบกฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติ หรือหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กไม่น้อย นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดี การพัฒนาทัศนคติก็จะเป็นไปในทางที่ดี
3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรง หรือกระทบกระเทือนจิตใจ หรือประสบการณ์ของความสำเร็จจะทำให้คนมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป
4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยสรุป การเกิดทัศนคติ เกิดจากอิทธิพลของพ่อแม่ ครู เพื่อน ประสบการณ์ส่วนตัวและสื่อมวลชน

1.1.4 ลักษณะของทัศนคติ

สุชา จันท์ธรมและสุรางค์ จันท์ธรม (2520 : 100-101) กล่าวถึง ลักษณะของทัศนคติดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คนเราได้รับทัศนคติจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต บางครั้งยังได้รับการเอาอย่าง ซึ่งเริ่มตั้งแต่เด็ก ๆ ยังอยู่ในวัยที่มีอายุน้อย ๆ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เช่น บิดา มารดา สัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อนฝูงของเด็ก มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กในระยะเริ่มต้นทั้งสิ้น

2. บุคคลแต่ละคนย่อมมีทัศนคติต่อสถานการณ์เดียวกัน หรือต่อบุคคลเดียวกัน แตกต่างกันไปได้หลายลักษณะ แล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

3. ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นอาจจะเป็นสิ่งที่ถาวรตลอดไป หรือชั่วคราวก็ได้ ทัศนคติบางอย่างอยู่ในสภาพไม่มั่นคงก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนทัศนคติที่มั่นคงถาวรย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม บุคลิกภาพของบุคคลมาก และการเปลี่ยนแปลงย่อมมีได้ยาก อย่างไรก็ตามการแนะนำที่ดีตลอดจนวิธีการสอนที่ดีของครู ย่อมทำให้เด็กเปลี่ยนทัศนคติไปในทางที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกัน

ส. วาสนา ประवालพฤษ (2524 : 5) ได้สรุปลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งการตระเตรียมนี้เป็นการตระเตรียมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้

2. สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนอง เป็นลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ จะเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับอารมณ์ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายได้ยาก และบางครั้งไม่มีเหตุผล

3. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกทางพฤติกรรม

4. ทัศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือเพื่อวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรือใช้อธิบายทัศนคติได้

5. ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีทัศนคติในเรื่องเดียวกัน แตกต่างกันไปได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ เชื้อชาติ ปัญญา เป็นต้น

6. ทัศนคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ถ้าการเรียนรู้และประสบการณ์นั้นได้เปลี่ยนไป ทัศนคติก็อาจจะเปลี่ยนแปลงได้

กมลรัตน์ หล้าสงฆ์ (2528 : 231) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์ มิใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. ทัศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แจงแนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหาโดยกานถอยหนี หรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น เด็กชอบครูสอนทำให้อยากเรียนวิชาที่ครูสอน ถ้าเด็กไม่ชอบวิชานั้น ๆ หรือไม่ชอบครูคนนั้น ก็พยายามหลีกเลี่ยงไม่เรียนวิชานั้น เป็นต้น

3. ทัศนคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้ เช่น บิดามารดาไม่ชอบบุคคลหนึ่ง ย่อมมีแนวโน้มทำให้เด็กไม่ชอบบุคคลนั้นด้วย

4. ทศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทศนคติเป็นสิ่งที่ได้รับมาจากการเรียนรู้ หรือ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทศนคติ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น เดิมนิสิตที่เข้ามาเรียนไปได้สักครึ่งหนึ่งของบทเรียนมีความรู้สึก ว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์ จึงเปลี่ยนแปลงแนวความคิดจากความไม่ชอบเป็นความชอบคือ เปลี่ยนเป็นทศนคติทางบวกแทน

กฤษฎณา ศักดิ์ศรี (2530 : 185-188) กล่าวว่า ทศนคติมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ทศนคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ มิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คน เกิดการเรียนรู้ย่อมจะมีความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้น นั่นคือเกิดทศนคติ ขึ้นนั่นเอง

2. ทศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ มิใช่ว่าคนเราชอบหรือเกลียดอะไรแล้วจะต้องชอบ หรือเกลียดไปตลอดชีวิต อาจเปลี่ยนแปลงเป็นตรงกันข้ามก็ได้ ถ้าสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทศนคติของคนจะเปลี่ยนจากทศนคติที่ยอมรับเป็นทศนคติที่ไม่ ยอมรับ หรือจากไม่ยอมรับไปสู่ยอมรับก็ได้

3. ทศนคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก เราสามารถทราบได้ ว่าบุคคลใดมีทศนคติในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดง ออกอาจแสดงด้วยคำพูด หรือสีหน้าท่าทางพอใจ ไม่พอใจก็ได้ ทศนคติจึงกำหนดพฤติกรรม ทั่ว ๆ ไปของบุคคลแม้จะไม่ทุกกรณี แต่ก็สามารถทำนายพฤติกรรมโดยทั่ว ๆ ไปได้ ทศนคติ เป็นสิ่งโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น มีทศนคติที่ดีต่อศาสนา ก็มักจะไม่ปฏิเสธเรื่องการ บริจาค เป็นต้น

4. ทศนคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน มีที่มาสลับซับซ้อนเพราะทศนคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น ประสบการณ์ การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม จึงผันแปรได้

5. ทศนคติเกิดจากการเลียนแบบ ทศนคติสามารถถ่ายทอดออกไปสู่บุคคลอื่น ๆ ได้ การคล้อยตามเป็นของธรรมดาที่จะพึงมี ถ้าเรารักนับถือใครก็ย่อมมีศรัทธา เห็นว่าพฤติกรรม ของบุคคลที่เรายอมรับนั้นดีงาม จึงเลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่างไม่ว่าจะเป็นท่วงทำนองการพูดจา ทำทาง หรืออุปนิสัยใจคอ ดังนั้นพ่อแม่ ครูเกลียดสิ่งใด เด็กก็จะพลอยเกลียดด้วย

6. ทิศทางและปริมาณของทศนคติ ปริมาณความเข้มข้นของทศนคติจะมีตั้งแต่พอใจ อย่างยิ่ง ปานกลาง จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง ส่วนความเข้มข้นก็แล้วแต่ว่าจะมีความรู้สึกสุด ปลายไปด้านใด ทิศทางของทศนคติมี 2 ทิศทาง คือ สนับสนุน หรือต่อต้าน

7. ทศนคติอาจเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึก หรือจากจิตใต้สำนึกก็ได้

8. ทศนคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร ทศนคติบางอย่างอยู่ในสภาพไม่มั่นคง พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนทศนคติที่มั่นคงถาวร เปลี่ยนแปลงได้ยากและมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมและบุคลิกภาพมาก

~~สร้าง~~ สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2533 : 246-247) ได้กล่าวถึงลักษณะของทศนคติไว้ดังนี้

1. ทศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้

2. ทักษะเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ฉะนั้นทัศนคติจึงมีทั้งบวกและลบ เช่น ถ้านักเรียนมีทัศนคติบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะชอบเรียนคณิตศาสตร์ และเมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนแขนงวิทยาศาสตร์ ตรงข้ามกับนักเรียนที่มีทัศนคติลบต่อคณิตศาสตร์ก็จะไม่ชอบหรือไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนทางสายอักษรศาสตร์ ภาษา

3. ทักษะประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึกอารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavior Component)

4. ทักษะเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากมาย ทักษะบางอย่างอาจจะหยุดเลิกไปได้

5. ทักษะเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจจะไม่ค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ฉะนั้นค่านิยมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะต้องเปลี่ยนค่านิยม

6. สังคมประกิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทัศนคติของเด็กโดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม อุดมคติ เช่น ทัศนคติต่อเสรีภาพในการพูด การเรียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทัศนคติบวกสูงสุดที่สุด

สรุปลักษณะของทัศนคติ ได้ว่า เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ เปลี่ยนแปลงได้ สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นได้ และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและนอกของบุคคล

1.1.4 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

กมลรัตน์ กล้าสุวงศ์ (2528 : 200) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเปลี่ยนได้ง่ายกว่าค่านิยม เพราะขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละบุคคล โดยไม่ต้องคำนึงถึงเกณฑ์การตัดสินของสังคม จึงมักพบเสมอว่า ในสังคมจะมีการพยายามเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ มากกว่าการเปลี่ยนค่านิยม หรือความรู้สึกอื่น ๆ และเนื่องจากทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ในสังคม จึงย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพหรือสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

กระบวนการเกิดทัศนคติ หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติมี 3 อย่าง คือ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 : 122-124 ; อ้างอิงจาก Kelman. 1958 : 51-60)

1. การยินยอม (Compliance) การยินยอม จะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขา และเพื่อมุ่งหวังจะให้เกิดความพึงพอใจจากบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น

2. การเลียนแบบ (Identification) การเลียนแบบเกิดขึ้น เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้า หรือ สิ่งกระตุ้น ซึ่งการยอมรับนี้เป็นผลมาจากการที่เขาต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือที่พึงพอใจระหว่างตัวเขากับบุคคลหรือกลุ่มหนึ่ง

3. ความต้องการภายใน (Internalization) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นยอมรับสิ่งที่มี อิทธิพลเหนือกว่า อันสืบเนื่องมาจากสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในของบุคคลนั้น

โดยสรุป การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าค่านิยม เพราะ ขึ้นอยู่กับความรู้สึก ไม่ต้องคำนึงถึงเกณฑ์การตัดสินของสังคมและสามารถเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ธีระ ชัยยุทธยรรยง และคนอื่น ๆ (2539 : 83-84) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ฮอฟแลนด์ เจนนิส และ เคลลี (Hovland Janis and Kelly) ได้ร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยยึดหลักของการเสริมแรงว่า ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion) อันเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เนื่องจากได้รับการเสริมแรงทางบวก บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น และในทางตรงกันข้ามบุคคลมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นไปในทางลบ เช่น เคยได้รับการลงโทษ บุคคลก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น ดังนั้นการเรียนรู้จะเกิดได้มากน้อยเพียงใดต้องอาศัยการเสริมแรง นอกจากนี้ องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดเห็นใหม่ ๆ จะต้องมีความสนใจอยู่กับสิ่งล่อใจ ซึ่งอยู่ในรูปต่าง ๆ กัน เช่น การให้เหตุผล หรือการสื่อสารชักจูง

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) จากการศึกษาในจิตวิทยา สังคม ทัศนคติหรือพฤติกรรมจะเปลี่ยนได้ถ้ามีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งไทรแอนดิส (Triandis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการทดลองของ เลวิน (Lewin) เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องสัตว์ มีกลุ่มการฟังการบรรยายอย่างเดียวกับกลุ่มที่ฟังการบรรยายและมีการอภิปรายถึงประโยชน์และหลักโภชนาการ จากการติดตามผลปรากฏว่า กลุ่มที่มีการฟังบรรยายอย่างเดียวก่อนปฏิบัติร้อยละ 3 ส่วนกลุ่มที่มีการอภิปรายมีการกระทำตามถึงร้อยละ 32 จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมจะมีผลต่อทัศนคติของบุคคลมาก ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีส่วนร่วมโดยตรง (Active Participation) จะมีการเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ยืนยาวกว่าโดยทางอ้อม

3. ทฤษฎีความสมดุล (Balance Theory) ซาเทิน (Sartain) กล่าวว่า โดยปกติบุคคลจะพยายามรักษาความสมดุลของทัศนคติของตนเองไว้ คือ เมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งนั้นในด้านที่ดีก็จะทำให้ทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้นอยู่ในสภาพสมดุลไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้นในทางไม่ดี ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งกับทัศนคติเดิมทำให้บุคคลเกิดความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งนั้น ซึ่งอาจทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางยอมรับ หรือปฏิเสธข้อมูลใหม่ที่ได้รับก็ได้ เพื่อทำให้ความรู้สึกขัดแย้งนั้นลดน้อยลงมากที่สุด

นอกจากนี้ยังมีนักจิตวิทยาหลายท่านที่ได้ศึกษาเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกับทฤษฎีความสมดุลนี้ ได้แก่ ไคส์เลอร์ คอลลินส์ และมิลเลอร์ (Kiesler Collins and Miller) ซึ่งกล่าวว่า ทัศนคติที่สอดคล้อง (Consistency) เป็นภาวะที่ทุกอย่างผสมกลมกลืนกัน ไม่มีความกดดันด้านใดด้านหนึ่ง หากบุคคลมีความคิดความเข้าใจและความรู้สึกที่ไม่สอดคล้องสมดุลกัน อันเนื่องจากการได้รับข้อมูลใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ซึ่งขัดแย้งกับความคิดเห็นหรือทัศนคติเดิม เมื่อถึงระดับหนึ่งที่ไม่สามารถทนได้ทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงได้

4. ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgement Theory) ซึ่ง เซอร์ฟ และ เซอร์ฟ (Sherif and Sherif) ได้ยืนยันว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้จะสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม ประกอบกับการมีความคิดเกี่ยวกับตนเองอยู่ด้วย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อมีความขัดแย้งระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ บุคคลจะเปรียบเทียบทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ถ้าทัศนคติเดิมขัดแย้งกับบรรทัดฐานของกลุ่ม (Group Norms) และข้อมูลใหม่มาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มก็จะทำให้บุคคลสงสัยว่า ทัศนคติของเขาอาจคลาดเคลื่อนไปจากบรรทัดฐานของกลุ่มซึ่งมีผลทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามข้อมูลใหม่ที่ได้รับ เพราะเชื่อว่าถูกต้องตามมาตรฐานของกลุ่ม

จากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดกระทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการให้การเสริมแรง การให้มีส่วนร่วม การให้ความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ ตลอดจนการให้การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางสังคม ก็อาจทำให้บุคคลปรับทัศนคติของตนให้เหมาะสมกับสภาวะของสังคม เพื่อช่วยให้ตนปรับตัวเข้ากับสังคมดีขึ้น

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคอล (ซูชีพ อ่อนโคกสูง.ม.ป.ป. : 16 ; อ้างอิงจาก McCall.1972) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์และทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย Middle Tennessee State พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานี้ดีกว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชานี้

ฟรีแมน (Freeman) (ซูชีพ อ่อนโคกสูง.ม.ป.ป.:1 ; อ้างอิงจาก สุนทรี ศุภวงศ์.2517) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในระดับอายุแตกต่างกัน พบว่า ทัศนคติต่อสิ่งเดียวกันจะแตกต่างกัน ถ้าบุคคลอายุต่างกัน คนอายุมากจะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ยากกว่าคนที่มีอายุน้อย

ทากาโก มอริ (อารี รังสิโยกฤษฎ์ . 2513 : 11 ; อ้างอิงจาก Takako Mori . 1966) ได้วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจเข้าเป็นครู กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยมิชิแกน ที่เรียนวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 556 คน เป็นนิสิตชาย 188 คน และนิสิตหญิง 368 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพครู เศรษฐกิจ พื้นฐานทางวัฒนธรรม จรรยาครู ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับงาน

คุณสมบัติของอาชีพครู ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกอาชีพครู และระยะเวลาที่คาดว่าจะยึดอาชีพครู ผลปรากฏว่า ค่านิยมต่ออาชีพครูโดยทั่วไปมีค่าสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนิสิตชายกับนิสิตหญิงพบว่า นิสิตหญิงมีทัศนคติในทางที่พอใจต่อค่านิยมของอาชีพครูมากกว่านิสิตชาย และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านเศรษฐกิจและค่านิยมต่อสังคม เช่น ระบบเกษียณอายุ โอกาสที่ครูลาป่วย รายได้ โอกาสที่เปลี่ยนงานใหม่ ความก้าวหน้าในอาชีพ การยกย่องในสังคม ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล จรรยาครู สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้เข้าเป็นครูมาก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง อิทธิพลต่อแรงจูงใจให้เข้าเป็นครูขึ้นอยู่กับทัศนคติต่ออาชีพครู และความคิดเห็นของตนเองที่ต้องการจะเป็นครูด้วย

เฮเลนา ดับบลิว เอฟ สเตลล์วาค (ฮารี รังสิโยภฤกษ์.2513 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Helena W. F. Stellwag . n.d.) ได้ศึกษาทัศนคติของครูต่อวิชาชีพของตนในประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยศึกษาจากครู 2 ประเภท คือ ครูที่สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่า ครูที่สอนระดับประถมศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 45 มีลักษณะดังนี้คือ เป็นครูที่ดีตามอุดมคติ มีประโยชน์และมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูง เป็นผู้ที่สนใจพัฒนาทางสังคมและชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และผลการสอนจากห้องเรียนมีแนวโน้มที่สามารถนำมาใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ จนทำให้เด็กนักเรียนเกิดความมั่นใจในหลักวิชาและปรัชญาต่าง ๆ ที่เรียนมา และนำไปใช้ในการประกอบอาชีพของตนได้ อีกประการหนึ่งครูที่สอนระดับประถมศึกษามีความทะเยอทะยานในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูใหญ่ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ร้อยละ 58 และที่มีอายุต่ำกว่า 46 ปี ร้อยละ 29 กำลังศึกษาอยู่ ส่วนทัศนคติต่ออาชีพครูของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้นปรากฏว่า ความสนใจในด้านการศึกษาเป็นแรงจูงใจที่มีอิทธิพลเกี่ยวกับการเลือกอาชีพครู นอกจากนั้นครูส่วนใหญ่ต้องการที่จะให้การเรียนการสอนในห้องเรียนได้ผล และให้นักเรียนมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาอย่างแท้จริง

ออสมัน (นิยม เลปอาจารย์.2535 : 22-23 ; อ้างอิงมาจาก Osman.1995) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอนในระหว่างฝึกสอน พบว่า ทัศนคติต่อการฝึกสอนอาจเปลี่ยนแปลงไปในระหว่างฝึกสอนได้ และจะเปลี่ยนไปได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ~~เช่น~~ โอกาสที่นักศึกษาจะได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนฝึกสอนโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ๆ ความยุ่งยากในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกสอน ความสะดวกสบายขณะสอนในห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการฝึกสอน ความพร้อมในการเตรียมการสอน การปรับตัวตามบทบาทของครู ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ ความยุ่งยากในการจูงใจนักเรียน ความยุ่งยากในการควบคุมวินัยของนักเรียน และความเชื่อมั่นในความสามารถของตน เป็นต้น ออสมัน กล่าวด้วยว่า การที่บุคคลแต่ละคนจะประสบความสำเร็จในกิจการใดกิจการหนึ่งมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน ได้แก่ เขาวงกตปัญญา ไหวพริบ แรงจูงใจ และทัศนคติ เป็นต้น ในบรรดาองค์ประกอบเหล่านี้ทัศนคติ

นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง โดยเฉพาะกับบุคคลที่ประกอบอาชีพครูเพราะ การอบรมสั่งสอนของครูจะได้ผลหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับทัศนคติต่อวิชาชีพของผู้สอน ซึ่งทัศนคติของครูจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ดังนั้นบุคคลที่จะประกอบ อาชีพครู และได้ชื่อว่าเป็นครูที่มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของการฝึกหัดครู จึงควรเป็น บุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเป็นคุณลักษณะประการหนึ่งด้วย

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เสรี ราชโรจน์ (อารี รังสิโยกฤษฎ์.2513 : 9 ; อ้างอิงจาก เสรี ราชโรจน์.2505) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปทุมวัน และบางแสน ปีการศึกษา 2505 เกี่ยวกับวิชาชีพครูและอาชีพครูที่ตนกำลังจะออกไปประกอบอาชีพ กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ทั้ง 3 แห่ง คือ ประสานมิตร ปทุมวัน และบางแสน จำนวน 351 คน เป็นนิสิตชาย 189 คน และนิสิตหญิง 162 คน ได้ผลดังนี้ จำนวนนิสิตประมาณ 2 ใน 3 มีความสนใจเข้ามาเรียนด้วยตนเอง นอกนั้นเพราะเหตุอย่างอื่น ในรายวิชาเอกต่าง ๆ ปรากฏว่า วิชาคณิตศาสตร์นิสิตชอบเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ วิชาภาษาอังกฤษ ชีววิทยา สังคมศึกษา ภาษาไทย ฟิสิกส์ และเคมี ตามลำดับ และนิสิต ชายชอบเรียนคณิตศาสตร์มากกว่านิสิตหญิง และนิสิตหญิงชอบเรียนวิชาภาษาไทยมากกว่า นิสิตชาย นิสิตที่เข้ามาเรียนเกือบครึ่งหนึ่งไม่ตั้งใจประกอบอาชีพครูอย่างแท้จริง และปรากฏ ว่าเป็นนิสิตชายมากกว่านิสิตหญิง นิสิตชายชอบทำงานด้านบริหารมากกว่านิสิตหญิง และ นิสิตหญิงชอบสอนมากกว่านิสิตชาย

อารี รังสิโยกฤษฎ์ (2513 : 46-47) ได้ศึกษา ทัศนคติต่ออาชีพครูของนักเรียนฝึก หัดครู ป.กศ. และ ป.ป. จำนวน 775 คน จากสถาบันฝึกหัดครูส่วนกลาง 7 แห่ง พบว่า นัก เรียน ป.กศ. และ ป.ป. มีทัศนคติต่ออาชีพครูแตกต่างกันเรื่องความมีเหตุผล มั่นคงในอาชีพ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ใคร ๆ ก็อยากเป็น และความก้าวหน้าในอาชีพ เมื่อแยกเปรียบเทียบเพศ ชายและหญิงพบว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูแตกต่างกัน

นวลจันทร์ ทิมวงศ์(วรณวิภา ทองเอก.2517 ; อ้างอิงจาก นวลจันทร์ ทิมวงศ์.2517) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพครูของผู้ที่เป็นครูกับนิสิตฝึกหัดครูในพระนคร-ธนบุรี ปรากฏว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูระหว่างครูชายและครูหญิง ครูโรงเรียนรัฐบาลกับครูโรงเรียน ราษฎร์ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าความแตกต่างของทัศนคติต่ออาชีพครูระหว่างครูปริญญา กับ นิสิตฝึกหัดครู

สายหยุด จำปาทอง (กระทรวงศึกษาธิการ.2540 : 12 ; อ้างอิงจาก สายหยุด จำปาทอง.2532) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของนักศึกษาคุรุทายาท คือ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ (มี ความอยากรู้อยากเห็น) มีเหตุผล มีใจกว้าง มีความเพียรพยายามและอดทน โดยคุณ ลักษณะดังกล่าวจะแตกต่างจากนักศึกษาทั่วไปอย่างชัดเจน การแสดงออกในการทำกิจกรรม ของนักศึกษาคุรุทายาทในวิทยาลัยครู พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะ เรียนและกระทำกิจกรรมทุกอย่าง เพื่อให้สำเร็จตามเงื่อนไขของโครงการคุรุทายาทของ

กระทรวงศึกษาธิการ สามารถคาดคะเนได้ว่านักศึกษาครูทายาท มีศรัทธา มีค่านิยม มีแรงจูงใจ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

ประไพศรี ตยานันท์ (กระทรวงศึกษาธิการ .2540 : 13-14 ; อ้างอิงจากประไพศรี ตยานันท์.2533) ได้ประเมินโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครู พบว่า ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทในด้านทัศนคติต่ออาชีพครู มีความรักและศรัทธาในอาชีพครูมากที่สุด รองลงมา คือ อุดมการณ์ต่อการเป็นครู และในด้านความพึงพอใจโดยรวม พบว่า ผู้บังคับบัญชามีความพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ รองลงมา คือ เจตคติต่อวิชาชีพครู

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ.2540 : 11 ; อ้างอิงจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.2533) ได้ติดตามและประเมินผลโครงการครูทายาท พบว่า สถาบันผลิตบัณฑิตทางการศึกษามีความเห็นว่า นิสิตนักศึกษาที่ผ่านโครงการครูทายาท มีความรู้ความสามารถ ความประพฤติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบความรู้เจตคติต่อวิชาชีพครู และผลการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่มาจากโครงการครูทายาท พบว่า ครูที่มาจากโครงการครูทายาทมีความรู้ ความประพฤติดี มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีพฤติกรรมการสอนที่น่าพอใจ นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น มีลักษณะความเป็นผู้นำ เป็นคนมีเหตุผล มีความรับผิดชอบ และวินัยอยู่ในระดับดี

รำไพ แสงเรือง และผสม จันทรเทพย์ (กระทรวงศึกษาธิการ.2540 : 12 ; อ้างอิงจาก รำไพ แสงเรือง และผสม จันทรเทพย์.2533) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาโครงการครูทายาทในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาครูทายาทที่ศึกษาในวิทยาลัยครู 26 แห่ง ในปีการศึกษา 2530 และ 2531 จำนวน 913 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาครูทายาทในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ได้เลือกเข้าเรียนครูด้วยตนเอง และผู้ที่ได้นำแนะนำให้นักศึกษาเลือกเรียนครู รองลงมา คือ บิดามารดา ครู ญาติ และเพื่อน

สังศรี ชมภูวงศ์ (กระทรวงศึกษาธิการ.2540:12 ; อ้างอิงจาก สังศรี ชมภูวงศ์.2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเจตคติของนักศึกษาครูทายาทในสหวิทยาลัยทักษิณที่มีต่อการดำเนินโครงการครูทายาท พบว่า นักศึกษาครูทายาทส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการปฏิบัติตามโครงการและการเรียนการสอนในระดับสูง มีเจตคติต่อวิชาชีพครู การบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง

* กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 90-99) ได้ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการครูทายาทของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2535-2539) ในด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาครูทายาทมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก คือ มีความรู้ความสามารถในการเรียน มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานและให้ความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้พบว่า นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ในด้านการปฏิบัติงานของครูครูทายาท พบว่า ครูครูทายาทมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก

คือ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนครู นักเรียนและชุมชน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและสถานศึกษา มีคุณลักษณะที่ดี และครูครู ทายาททุกระดับชั้นมีความเห็นว่า โครงการคุรุทายาทมีประโยชน์มากสมควรที่จะดำเนินงาน โครงการต่อไป โดยมีเหตุผล คือ ผลិតครูที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีความรักและ ศรัทธาในอาชีพครู และช่วยยกระดับคุณภาพของวิชาชีพครู

จากการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในทางที่ดีมีแนว โน้มเป็นผลทำให้ครูมีความสนใจ เต็มใจในประกอบอาชีพ และประสบความสำเร็จในการ สอนเป็นอย่างดี

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว

2.1.1.1 เพศ

กันยา สุวรรณแสง (2532 : 161) กล่าวว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็น สาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจ และการแสดงพฤติ กรรม และจากการค้นคว้า ปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชาย สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ ทัดเทียมกัน แต่ชายและหญิงจะมีเจตคติหรือความสนใจที่แตกต่างกัน

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว

2.1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิพบอย และแอนเดอร์สัน (วัลนิภา พัดเปีย.2539 : 28 ; อ้างอิงจาก Dipboye and Anderson.1954) ได้ศึกษา คำนิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยม ปลายในโรงเรียนมัธยมไวรัฐนิวเจอร์คพบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง มีความก้าวหน้า ในงานและมีความอิสระในการทำงาน ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีเกียรติยศในสังคม ความน่าสนใจในวิชาชีพ มีการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสภาพของการทำงานดี

กริบบอน และโลเนส (วัลนิภา พัดเปีย.2539 : 28 ; อ้างอิงจาก Gribbon and Lohnes.1965) ศึกษา คำนิยมด้านอาชีพของนักเรียนในเมืองบอสตัน พบว่า นักเรียนชาย เลือกอาชีพที่มีรายได้สูงและมีเกียรติ ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีการติดต่อกับผู้คนและ การบริการสังคม

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สนั่น รัตนวงศ์ (วัลนิภา พัดเปีย.2539 : 82 ; อ้างอิงจาก สนั่น รัตนวงศ์.2526) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพของครูบรรจุใหม่ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า ครูบรรจุใหม่ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

วรรณิกา ทองงอก (2517 : 56-58) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และผลการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก พบว่า ทัศนคติต่ออาชีพครูของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

มาลินี วงศ์นาม (2527 : 53) ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อวิชาสุขศึกษา พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเพศชาย และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเพศหญิง มีเจตคติต่อวิชาสุขศึกษาต่างกัน โดยนักศึกษาเพศหญิงมีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาดีกว่าเพศชาย

สุวิทย์ วงษาไฮ (2532 : 53) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2531 พบว่า นักเรียนหญิงมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์ผดยส่วนรวมและเกือบทุกด้านสูงกว่านักเรียนชาย แต่นักเรียนชายมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์ด้านความเชื่อมั่นในการเรียนสูงกว่านักเรียนหญิง

บุษราคัม ชูพันธ์ (2534 : 96) ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เพศเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสำคัญในการพยากรณ์เจตคติต่อการพนันของนักเรียน โดยเพศชายมีเจตคติที่ดีต่อการพนันมากกว่าเพศหญิง

เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537 : 68-71) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาชีพ และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาชีพ

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เพศเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญในการพยากรณ์ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อความสนใจและการเลือกอาชีพ โดยไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นปี

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชั้นปี

2.2.1.1 ความหมายของชั้นปี

นิวคอมบ์ (Newcomb.1961 : 123) กล่าวว่า ปรเทศานของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกซึ่งอาจเปลี่ยนไปตามชั้นปีที่ศึกษา ก็อาจมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

ทองเรียน อมรรักษ์กุล (2525 : 39) ได้จำแนกลักษณะนักศึกษาในมหาวิทยาลัยตามชั้นปีไว้ดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มุ่งหวัง

1.1 ความสำเร็จในเชิงวิชาการ ดังนั้นจึงสนใจการศึกษาหาความรู้ ความคิดต่าง ๆ

1.2 เข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาของสังคม รวมทั้งแสวงหาเอกลักษณ์ของตน

1.3 แสวงหาสถานภาพของตนเอง

1.4 ความเป็นมิตร ผูกพันกับเพื่อน และชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อน

1.5 เป็นผู้ที่มีมนุษยธรรม สุภาพเรียบร้อย ให้ความคุ้มครองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรู้สึกกระตือรือร้นระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่มักจะเกิดความไม่พอใจมหาวิทยาลัย ในบางกรณีก็เพียงแต่จะมีความเชื่อและรู้สึกเฉย ๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสภาพทั่วไปในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะรู้สึกถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ต่อการเกิดความรู้สึกว่าตนเองขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นลักษณะภายนอกของนักศึกษาเหล่านี้ คือ การริเริ่มสร้างเสริมความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อยนี้ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมเพื่อนฝูงขึ้นมา

3. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นผลต่อเนื่องจากความเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มาแต่เดิม นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะมีวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของตนเองเน้นเอกลักษณ์ที่สูงมาก สำหรับในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะมีความคิดเห็นแตกแยกน้อย กล่าวคือ มีความคิดไปในแนวเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ มีค่านิยมคล้ายคลึงกัน และทุกคนจะมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ ลักษณะคล้ายกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ ความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษามีแนวโน้มที่หันความสนใจไปจากมหาวิทยาลัย จะไม่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่ไม่สนใจวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของนักศึกษาด้วยกันเอง ส่วนใหญ่จะสนใจเรื่องส่วนตัวโดยเฉพาะชีวิตภายหลังสำเร็จการศึกษา

วัลนิภา พัดเปีย (2539 : 28) กล่าวว่า นิสิตที่เข้าเรียนก่อน-หลังย่อมมีประสบการณ์แตกต่างกันออกไป วุฒิกวาระที่มีเพิ่มขึ้นตามชั้นปีอาจมีส่วนทำให้ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเปลี่ยนไปด้วย

โดยสรุป ลักษณะของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่จะให้ความสนใจกับกลุ่มเพื่อน และสังคมในมหาวิทยาลัย

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นปี

2.2.1.2 ชั้นปี

สปริก (วัลนิภา พัดเปีย.2539 : 83 ; อ้างอิงจาก Sprik.1989) ได้ศึกษาจุดมุ่งหมายและทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิชิแกน โดยวิธีการติดตามผลในระยะยาว พบว่า จุดมุ่งหมายและทัศนคติต่ออาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากจากช่วงที่เข้าเรียนจนถึงเรียนจบ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็คล้ายคลึงกับที่ตั้งใจไว้เดิม หากแต่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมในระดับสูงขึ้น

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2) (2530) ได้เสนอผลการวิจัย สภาพนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับสภาพนักศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทยโดยจำแนกตามชั้นปี ดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 รู้สึกตื่นเต้น สนใจต่อทุก ๆ สิ่งที่อยู่รอบด้านไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม การเรียน หรือกิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย มีความตั้งใจในการศึกษา และอยากปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งจะสนิทสนมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ไม่ค่อยพอใจครู อาจารย์เริ่มมีความคิดเห็นขัดแย้ง และเป็นปฏิปักษ์ต่อมหาวิทยาลัย มีความรู้สึกว่าเป็นผู้ใหญ่ขึ้น

3. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มักสงบนเงียบ ชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อน ๆ มีความเฉยเมยต่อสังคมมหาวิทยาลัยและการเรียน อาจมีความคิดที่จะเริ่มมีเพื่อนต่างเพศที่สนิทสนมพอที่จะเป็นคู่รักต่อไปได้

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่ค่อยยุ่งกับมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มักจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับการหางาน การศึกษาต่อ และความก้าวหน้าในอนาคต

โดยสรุป ลักษณะของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี มีจุดมุ่งหมายและทัศนคติซึ่งแตกต่างกันไปจากเดิมน้อยมาก เนื่องจากนักศึกษามีวุฒิภาวะและรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง

คอบบินส์ (Dobbins.1969 : 2958-A) กล่าวว่า อาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

ไทรแอนดิส (Triandis.1971 : 2-3) กล่าวว่า การค้นเคยกับวิชาชีพอาจมีส่วนต่อทัศนคติได้ เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย และในทางตรงกันข้ามความไม่รู้จักคุ้นเคยกับอาชีพอาจมีผลทำให้ทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพต่ำลง

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 15) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เป็นสถาบันที่จะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ทำงานให้แก่เด็ก นอกจากนี้และครอบครัวยังมีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยลูกบางคนจะเลือกเรียนตามอาชีพบิดามารดา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 121) กล่าวถึง การเกิดทัศนคติว่า อาจเกิดขึ้นได้จากการเลียนแบบบุคคลที่เคารพนับถือ

ธีระพร อุวรรณโณ (2529 : 5/1) ได้กล่าวถึง การเกิดทัศนคติว่า อิทธิพลจากบิดามารดาจะมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดของเด็ก

เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537 : 26) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรก และสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติและค่านิยมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนพฤติกรรมสังคมให้แก่เด็กตั้งแต่เกิด ถึงแม้จะเติบโตขึ้นก็ยังได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นประจำ

วัลนิภา พัดเปี้ย (2539 : 29) กล่าวว่า พฤติกรรมและการเรียนรู้ส่วนมากที่บุคคลกระทำอยู่เป็นพฤติกรรมที่บุคคลเรียนรู้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี เมื่อพิจารณา

จากบรรทัดฐานของสังคมซึ่งแหล่งการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ชุมชน และสื่อมวลชนต่าง ๆ ในครอบครัวไทย บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลสูงซึ่งจะเป็นตัวแบบให้บุตรมีพฤติกรรมตามโดยไม่ต้องลองผิดลองถูก ถ้าบุตรเห็นว่าพฤติกรรมของบิดามารดาให้ผลในทางบวก ก็มีแนวโน้มว่าบุตรจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และอยากกระทำตาม

โดยสรุป อาชีพของผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจและมีอิทธิพลสูงในการโน้มน้าวให้บุตรมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมหรืออยากทำพฤติกรรมนั้น ๆ

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง

2.3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ประมวล ศิริผั่นแก้ว (วัลนิภา พัดเปี้ย.2539 : 5 ; อ้างอิงจาก ประมวล ศิริผั่นแก้ว.2513) ศึกษาเหตุผลของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 และม.ศ. 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับการเลือกและไม่เลือกเรียนทางครู พบว่า นักเรียนมัธยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เลือกอาชีพครู ส่วนใหญ่เป็นบุตรครูและข้าราชการ

บุษกร เพชรวิวรรณ (2519 : 73) ได้ศึกษา ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ มีทัศนคติต่อครูดีกว่ากลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ

พรรณอร อุชฎาพ (2527 : 85-87) ได้ศึกษา ทัศนคติของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม. 6) ในโรงเรียนของรัฐบาล เขตการศึกษา 3 ที่มีต่อการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพทางการเกษตรมีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจการค้า รับจ้างบริการ และอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพอื่น ๆ

วัลนิภา พัดเปี้ย (2539 : 85) ได้ศึกษา ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองของนิสิต พบว่า นิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย พนักงานสถานประกอบการเอกชน รับราชการ และประกอบอาชีพอิสระอื่น ๆ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง ส่วนนิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า การมีทัศนคติที่จะแสดงพฤติกรรมหรือการเลือกเรียนขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครองเป็นสำคัญเพราะถ้าผู้ปกครองประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่บุตรก็จะมีแนวโน้มที่ดีกับอาชีพครูเช่นกัน

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจ

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจ

เครช (Krech. 1962 : 182) เห็นว่ารายได้ของบิดามีความสัมพันธ์สูงกับการเลือกอาชีพของนักเรียน นักเรียนมีแนวโน้มที่จะคาดหวังให้ตนเอง มีแบบฉบับของการดำเนินชีวิตให้เหมือนกับบิดาของตน รายได้ของครอบครัวเป็นตัวประกอบสำคัญในความคาดหวังของนักเรียน ที่มีผลต่อโอกาสที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงได้เปรียบอย่างมาก เนื่องจากได้รับการสนับสนุนทางการเงินในด้านการศึกษาเล่าเรียน และเมื่อเริ่มต้นประกอบอาชีพ บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจระดับกลางมีแนวโน้มที่จะเสียสละเพื่อสนับสนุนทางการเงินเพื่อการศึกษาเล่าเรียนแก่บุตรของเขา ขณะที่บิดามารดาที่มีลักษณะเศรษฐกิจต่ำกว่า อาจจะไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ กล่าวคือ รายได้ของบิดามารดามากขึ้น ความปรารถนาของบุตรที่จะได้รับรายได้สูงขึ้นและยิ่งกว่านั้นบิดามารดาที่มีรายได้มากต้องการที่จะสนับสนุนในการให้การศึกษาแก่บุตรของตนสูงขึ้นรวมทั้งการเตรียมพร้อมในเรื่องอาชีพด้วย

จอห์น และ โฮเวิร์ด (John and Howard. 1975 : 89) มีความเห็นว่า ตั้งแต่เกิดมา มนุษย์ต้องการสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การยอมรับในสังคม ซึ่งระดับชั้นในสังคม ถูกระบุจากขนาดของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวกับรายได้และความคาดหวังของอาชีพ อันอาจรวมถึงการศึกษาที่ส่งผลถึงระดับของรายได้ด้วย

สรุปได้ว่า รายได้ของบิดามารดาเป็นตัวประกอบสำคัญในความคาดหวังของนักเรียนที่ต้องการจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว และยิ่งบิดามารดาที่มีรายได้มากก็จะส่งผลให้บุตรได้รับการศึกษาสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจ

2.4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โรเซนเบิร์ก (รัชนิภาถ มณีพงษ์. 2527 : 59 ; อ้างอิงจาก Rosenberg. 1957) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นสังคมของบิดามารดาและความคาดหวังทางอาชีพ พบว่า การประกอบอาชีพของเด็กในอนาคตนั้นมีความสัมพันธ์อย่างสูงมากกับระดับฐานะทางเศรษฐกิจ ฉะนั้นฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญมากต่อนักเรียนในการเลือกอาชีพเฉพาะเจาะจง

เครช (Krech. 1962 : 182) พบว่า รายได้ของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์สูงกับการเลือกอาชีพของนักเรียน นักเรียนมีแนวโน้มที่จะคาดหวังให้ตนเองมีแบบฉบับของการดำเนินชีวิตให้เหมือนกับบิดาของตน รายได้ของครอบครัวเป็นตัวประกอบสำคัญในความคาดหวังของนักเรียน ที่มีผลต่อโอกาสที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว

ลอเรนซ์ (Laurance. 1962 : 431-437) พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมระดับปานกลาง จะเลือกอาชีพระดับสูงกว่าอาชีพของบิดามารดา ซึ่งเขาให้ข้อคิดว่า อาจเนื่องจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับกลางมักสนับสนุนให้บุตรเลือกอาชีพที่มีเกียรติและมีรายได้ดีกว่าตน เนื่องจากเขามีกำลังความสามารถพอที่จะสนับสนุนให้บุตรได้ และพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูง ตั้งใจเรียนต่อถึงระดับอุดมศึกษาและเลือกอาชีพ

ระดับวิชาชีพ แต่เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะเลือกอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความชำนาญ ไม่มีลักษณะงานที่ซับซ้อน จะเห็นได้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำไม่กล้าตั้งความหวังไว้สูง

ฮาบิสัน และมายเออร์ (Habison and Myers. 1964 : 11) ศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 15-19 ปี จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีโอกาสเรียนโดยไม่หยุดชะงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อช่วยครอบครัวและส่งผลต่อการศึกษาของเด็ก

ชานแนย์ (Channay. 1969 : 2957-2959 A) พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะพิจารณาด้านเงิน การควบคุมเงิน เกียรติยศ สูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี

แฟนตินี และเวนสไตน์ (Fantini and Weinstein. 1972 : 13) ได้ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่มีรายได้ต่ำ จะมีความมุ่งหวังต่อการศึกษาและอาชีพของบุตรต่ำด้วย

2.4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

นภดล คุ่มประวัติ (2517 : 95) ศึกษาความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทย เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พบว่า ครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูง ส่วนครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่ำ

สากล เขียวสกุล (2523 : 79) ได้ศึกษาความคาดหวังของมารดาไทยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร พบว่า มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสูงกว่ามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 160) ได้ศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 1,500 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ และด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาน่าจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเลือกเรียนวิชาชีพครูของนักศึกษา

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.5.1.1 ความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตินโต (Tinto.1975 : 102) กล่าวว่าเหตุจูงใจในการศึกษามี 3 ประการ คือ การวางแผนในการศึกษา ความคาดหวังในการศึกษา และความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอนาคต

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (วชิระ ชาวหา.2534 : 41 : อ้างอิงจาก ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา.2526) กล่าวถึง เหตุจูงใจในการศึกษาสรุปได้ว่า นิสิตที่อยู่ในวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยที่ย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น คือ อายุระหว่าง 16-25 ปี มีแนวโน้มในการศึกษา และสาเหตุที่ทำให้ต้องเข้าศึกษาดังนี้

1. มีความคิดเกี่ยวกับการศึกษาหันเหไปสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงาน และที่สำคัญคือต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรักและชอบด้วย

2. บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ มักจะขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อน โดยเฉพาะพ่อแม่ พี่น้องที่ต้องการให้บุตรหลานมีโอกาสได้งานดี ๆ ทำ มีเงินเดือนสูง เป็นเจ้าคนนายคนเป็นที่เชิดหน้าชูตาของพ่อแม่ วงศ์ตระกูล โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน

3. ความสามารถทางสติปัญญาเลือกศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจ และเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของตนเอง

สรุปได้ว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นแรงจูงใจที่จะประกอบอาชีพในอนาคตและมีความคิดที่จะหันเหไปเรียนสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี แต่บางครั้งก็มักจะขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่และครอบครัว

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.5.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

บิน (วชิระ ชาวหา.2534 : 43 ; อ้างอิงจาก Bean.1982) ศึกษาพบว่า การส่งเสริมสนับสนุนจากบิดามารดา ครูอาจารย์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีผลโดยตรงต่อการคงอยู่และการออกสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาของนิสิต

สเปธ (วชิระ ชาวหา.2534 : 43 ; อ้างอิงจาก Spaeth.1970) ศึกษาพบว่า ความคาดหวังของนิสิตแต่ละคนที่มีต่อสถานะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคตเป็นตัวพยากรณ์อิสระที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างแท้จริง

2.5.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ยุพา วีระไวทยะ และคนอื่น ๆ (2532 : 176-208) ศึกษาเรื่อง การประสานสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้นิสิตออกจากมหาวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ มองอนาคตแล้วหางานได้ยาก เรียนไปแล้วพบว่าไม่ถนัดในสาขาวิชานั้น อาชีพที่ตรงกับสาขาที่เรียนไม่ได้อยู่ในความสนใจ คณะจัดหลักสูตรไม่น่าสนใจ อาชีพที่ตรงกับสาขาที่เรียนได้รายได้ต่ำ เปื่อหน่ยการ

เรียน อาจารย์ใช้วิธีสอนน่าเบื่อหน่าย ผลการเรียน และเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยใหม่

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ตนเองสนใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอน

ประติพันธ์ อุปรมัย (ศิริรัตน์ ภูสกุลเจริญศักดิ์.2531 ; อ้างอิงจาก ประติพันธ์ อุปรมัย.2523) ได้กล่าวถึง การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตา และการแต่งกายมีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติ และความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน และความคาดหวังที่มีต่อนักเรียน รวมทั้งการเป็นคนมองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าที่มีทัศนคติและความคาดหวังในทางตรงกันข้าม ทัศนคติและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มากจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข กระตือรือร้น และช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. การเสริมแรงที่เหมาะสมของครูจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น การให้การเสริมแรงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่ควรเน้นเฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรให้เมื่อพฤติกรรมนั้นดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือพฤติกรรมที่มีปัญหา

สุพิชญา ธีระกุลและคนอื่น ๆ (2524 : 182-187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาการ เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างอย่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวนภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงามเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน และขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน

2. หลักสูตร คือแนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก หรือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความมุ่งหมายทางการศึกษาและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3. แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้ สิ่งที่คุณครูควรพิจารณาคือการจัดบทเรียนที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับวัย ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และเหมาะสมกับท้องถิ่น

4. สื่ออุปกรณ์ทางการศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น

5. กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน คือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีมากมายที่คุณครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน การแสดง และการประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาหรือสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้นอาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียนหรือสถานที่ที่ทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้ สึกและสร้างบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ ช่วยให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนมากขึ้นอย่างไรก็ตาม สถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนผู้เรียนและจะต้องไม่วิเวกวังเวงหรือดูสลับจนน่ากลัวไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อม ที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงว่ามีความรู้สึกริक्तกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้น ๆ เสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอนครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้แน่ชัดแน่ ยังไม่มีอุปกรณ์การสอนใด ๆ ในโลกนี้จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

สุปรีชา ธีรบุญโต (2524 : 183) ได้กล่าวถึงการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนที่ดีไว้ว่า ควรมีแสงสว่างในระดับที่มองเห็นได้ คือเห็นได้เร็ว สบายตาและชัดเจน ควรไกลจากแหล่งกำเนิดเสียงรบกวนจากบริเวณรอบ ๆ หรือ ภายนอกห้องเรียนคือ ที่ตั้งโรงเรียนควรไกลจากเขตการจราจรหนาแน่นหรือทางรถไฟ เป็นต้น

สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 172-174) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนไว้ดังนี้คือ

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมอย่างเต็มที่ ฝึกฝนการใช้สติปัญญาคือ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นรวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น
2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตัวเอง โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด
3. ส่งเสริมนักเรียนให้มีความคิดและแนวการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และยอมรับมติของกลุ่ม

รอเจอร์ส (Rogers.1969 : 157-164) มีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนว่า ควรคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความคิด ความรู้สึก ท่าที เจตคติ ค่านิยมและความเชื่อ ควรได้รับความสนใจและให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเน้นทางวิชาการและสติปัญญา เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่ตึงเครียดเป็นการเสริมความอบอุ่นมั่นใจ และเชื่อถือระหว่างครูกับนักเรียน

ลอว์เรนซ์ (Lawrens. 1976 : 418) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนนั้นเป็นสภาพทางจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ถ้าผู้เรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใส รู้สึกตื่นตัว กระฉับกระเฉง ก็จะมีคามสนใจในการเรียน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีประกอบด้วย วิธีการสอนของครูที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสซักถาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่น่าสนใจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในสถาบัน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีความกระตือรือร้น และมีทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาชีพที่ตนเองเรียน

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอน

2.6.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน และคนอื่น ๆ (Lewin and others. 1939 : 271-279) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตย จะมีแนวโน้มให้เด็กมีนิสัยก้าวร้าว เห็นแก่ตัว ไม่มีความสามัคคี ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้นจะส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนมีบรรยากาศการเรียนที่สบายใจ น่าเรียน เพราะครูจัดความกดดันและความกลัวออกไปจากชั้นได้

บุธ (วิลาส ทองขาว . 2527 : 16 ; อ้างอิงจาก Butth. 1942) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความเข้าใจกับนักเรียน ให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน นักเรียนจะเรียนได้ดีและมีความสามารถในการปรับตัวได้สูง ซึ่งต่างกับครูที่มุ่งสอนโดยวิธีที่กดดันให้นักเรียนยอมรับความต้องการของตน ผลที่สุดนักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

สแตรง (Strang. 1958 : 248) ได้ศึกษาการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่น พบว่า เด็กแสดงความกลัวและไม่สบายใจในเรื่องการสอบ การพูดหน้าชั้น วิตกกังวลในเรื่องการสอบ นอกจากนี้ยังขาดความสนใจบางวิชา ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียน ตำราเรียน ไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไป สภาพห้องเรียนมีความวุ่นวาย เวลาที่ใช้อภิปรายในห้องเรียนไม่เพียงพอ

2.6.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ผกาทิพย์ เกษรากุล (2524 : 21) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในทัศนะของนิสิต พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเกิดจากผู้สอน วิธีสอน ผู้เรียน การซักถามและการถกเถียงทางวิชาการ การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญาของนักศึกษาได้

วลีวรรณ ศรีเดชวิวัฒน์ (2536 : 78) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะกลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนร้อนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กัน ทำให้เกิดเสียงรบกวนห้องเรียน และห้องปฏิบัติการแออัดไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

งานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อาจารย์มีความเป็นกันเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาด้วยความเต็มใจ นักศึกษาจะลดความวิตกกังวลและตั้งใจเรียนด้วยความสนใจ นอกจากนี้วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนสิ่งแวดลอมในสถาบันมีอิทธิพลต่อบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

2.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

2.7.1 ลักษณะของสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ไรอัน (Ryans.1960 : 278-284) กล่าวว่า ลักษณะของอาจารย์ที่ดีอย่างหนึ่งคือการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนิสิต เช่น มีความเข้าใจนิสิต แสดงความเป็นเพื่อน ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวเช่นเดียวกับปัญหาการเรียน ยกย่องชมเชยนิสิตที่ทำงานดี ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของนิสิต ส่งเสริมและให้กำลังใจนิสิต เป็นต้น

เบค (Beck.1970 : 11) กล่าวว่า ผู้เรียนมีความต้องการให้ผู้สอนมีไมตรีจิต และให้ความอบอุ่น ถ้าผู้สอนตอบสนองความต้องการนั้นแล้ว จะทำให้ผู้เรียนรับรู้ผู้สอนไปในทางที่ดี มีกำลังใจ และได้รับความสำเร็จในการเรียน

โคแกน (Cogan.1975 : 135-139) กล่าวว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนิสิตจะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น และยังความสัมพันธ์มีมากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งทำให้นิสิตสามารถที่จะพัฒนาความสามารถในการเรียนให้สูงขึ้นตามไปด้วย เพราะลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียน และทัศนคติของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน ถ้าหากนิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งจะมีผลทำให้นิสิตมีผลการเรียนดีขึ้น

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับนอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ดีแล้ว ยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้เรียน แต่ในขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้อง เหมาะสม ให้ข้อติชมตรงไปตรงมา ซึ่งเต็มไปด้วยความหวังดีจะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรู้อุดมคติขึ้น

พรชูลี อาชวบำรุง (นิพนธ์ วรรณเวช.2538 : 33 ; อ้างอิงจาก พรชูลี อาชวบำรุง.2525) กล่าวว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนิสิต จัดเป็นพื้นฐานของสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรจะทำให้ประสิทธิภาพการสอนด้อยลง

จรรยา จัวนาน (2528 : 61) กล่าวว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผู้เรียน กล่าวคือ เป็นทั้งปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคของการเรียนรู้เพราะผู้สอนเป็นทั้งสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งในห้องเรียน ซึ่งส่งผลถึงบรรยากาศและเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ในห้องเรียนด้วย

ชนิษฐา เกื้อมี (กนกรัตน์ นาคฤทัย.2540 : 109 ; อ้างอิงจาก ชนิษฐา เกื้อมี.2530) ได้แสดงความคิดเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น ลักษณะของหลักสูตร วิธีสอนของอาจารย์ และกิจกรรมการเรียนการสอน การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม การบริการทางวิชาการ การประเมินผลการเรียน รวมถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดได้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (1) (2530 : 57) ได้เสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนไว้ประการหนึ่งว่า ควรเพิ่มความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับนิสิต โดยอาจารย์ผู้สอนควรลดบทบาทความเคร่งเครียดลงบ้าง และแสดงความเป็นกันเองแก่นิสิต โดยพูดคุยกันบ้างหรือพบปะกันนอกชั้นเรียนบ้างเป็นการทำลายกำแพงน้ำแข็งระหว่างอาจารย์กับศิษย์ ความเป็นกันเองนี้ทำให้นิสิตเกิดความเข้าใจผู้สอนและเป็นมูลเหตุจูงใจให้สนใจเรียนวิชานั้น ๆ เพิ่มขึ้น และกล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอน คือ ผู้เรียน ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน สภาพแวดล้อม หลักสูตร มีความสำคัญและเป็นสิ่งช่วยเสริมสร้างบรรยากาศ

ทางสัมพันธระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ นักศึกษากับนักศึกษา ตลอดจนความพร้อมของนักศึกษาและอาจารย์

วชิระ ชาวหา (2534 : 62) กล่าวว่า องค์ประกอบทางด้านการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตนั้นมี 6 องค์ประกอบ คือ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา คุณลักษณะของอาจารย์ในการสอน บุคลิกภาพของอาจารย์ อุปกรณ์การสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต และการประเมินผลการเรียนการสอน

นงเยาว์ แก้วกังวาล (2535 : 22) กล่าวว่า การจัดการเรียนสอนนั้นผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดกระบวนการและสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษายังถ้าทั้งสองมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นมากขึ้นเพียงใด นิสิตก็จะพัฒนาความสนใจในการเรียนรู้สูงขึ้นตามไปด้วย และจะมีแนวโน้มที่จะสนใจการเรียน และส่งผลให้มีการเรียนดี และเป็นปัจจัยส่งเสริม และอุปสรรคการเรียนรู้ของสภาพแวดล้อมในห้องเรียนรวมทั้งเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนให้มีความใกล้ชิดและเป็นกันเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นสัมพันธภาพที่ดีระหว่างทั้งสองทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

2.7.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โคแกน และเลวิน (ศิริรัตน์ ภูสกุลเจริญศักดิ์.2531 : 37 ; อ้างอิงจาก Cogan and Levin.1957) ได้ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์แบบอบอุ่นเป็นมิตรระหว่างครูและนักเรียนจะทำให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้น และถ้าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันมากเท่าไร นักเรียนจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น นักเรียนมีความศรัทธาในตัวครู ความศรัทธาที่นักเรียนให้แก่ครูจะช่วยให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ไอแซคสัน และคนอื่น ๆ (Isaacson and others.1964 : 344-351) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีผลต่อประสิทธิภาพในการสอน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีลักษณะยืดหยุ่น และสามารถอภิปรายปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน

แมคแดเนียล และราวิทซ์ (วชิระ ชาวหา.2534 : 65 ; อ้างอิงจาก McDaniel and Ravitz.1971) ได้ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ที่ต้องการของนิสิตมหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Purdue) และมหาวิทยาลัยเคนตักกี (Kentucky) พบว่า อาจารย์ที่นิสิตต้องการมีลักษณะดังนี้ มีการเตรียมการสอนที่ดี ใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม สร้างข้อทดสอบได้ดี และครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความสนใจผู้เรียน และมีความยุติธรรม

โวทรูบา และไรท์ (วชิระ ชาวหา.2534 : 65-66 ; อ้างอิงจาก Wotruba and Wright.1975) พบว่า ลักษณะของอาจารย์ที่ดีตามความคิดเห็นของนิสิต มีดังนี้ 1. มีความรู้กว้างขวางถูกต้องแม่นยำ ทันท่วงที มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่อย่างแท้จริง 2. ส่งเสริมให้นิสิตคิดด้วยตนเอง 3. เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นต่อเนื้อหาวิชาที่สอน 4. มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน 5. มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน 6. เป็นผู้ทำให้บรรยากาศในการสอนสนุกสนานมีชีวิตชีวา 7. เป็นผู้บรรยายที่ดี 8. มอบหมายงานให้นิสิตได้อย่างชัดเจน 9. บอกวัตถุประสงค์ของการสอนได้อย่างชัดเจน 10. มีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดี

ไคเตอร์ และเฮวล์เชลล์ (วชิระ ชาวหา.2534 : 71-72 ; อ้างอิงจาก Deiter and Hounshell.1975) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีผลต่อประสิทธิภาพในการสอน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ คือ การเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในวิชาที่เรียน การกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เรียน การส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม การทราบถึงความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การพยายามช่วยเหลือผู้เรียน การส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีของผู้เรียน และการส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน

2.7.2.2 งานวิจัยในประเทศ

นลินี วันชัย (ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์.2531 ; อ้างอิงจาก นลินี วันชัย.2509) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในอุดมคติระหว่างครูและนักเรียน พบว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูมีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียน ซึ่งความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนกับนักเรียนมีความใกล้ชิดทางอารมณ์มาก ครูต้องไม่มีความรู้สึกว่าเขาเหนือกว่านักเรียน ต้องไม่ดูถูกและไม่มีการเหยียดหยามนักเรียน

จริยา สิงคณิก (วชิระ ชาวหา.2534 : 72 ; อ้างอิงจาก จริยา สิงคณิก.2520) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ประยุกต์ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ คือ การให้ความช่วยเหลือนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ความเป็นกันเองกับนิสิตเสมอ มีทัศนคติที่ดีต่อนิสิต ส่งเสริมและยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิต มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา

อุทุมพร ทองอุไทย (วชิระ ชาวหา.2534 : 62 ; อ้างอิงจาก อุทุมพร ทองอุไทย.2522) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของประสิทธิผลการสอนระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศไว้ 6 ประการ คือ ลักษณะของอาจารย์ วิธีสอน สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต อุปกรณ์การสอนและการเรียน การวัดผล และทัศนคติของอาจารย์ต่อการสอนและต่อนิสิต

มาลินี แซ่เตื่อง (2534) ศึกษา ทักษะของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อวิชาชีพและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพในทุก ๆ ด้าน จึงทำให้อาจารย์ส่วนใหญ่อุทิศตัวต่อการสอน และมีความสัมพันธ์กับนิสิตในระดับดี ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนการสอนโดยทั่วไปเป็นที่น่าพึงพอใจของนิสิต ทั้งนี้ นิสิตในมหาวิทยาลัยมีความสามัคคี มีความประพฤติเรียบร้อย มีการรักษาวัฒนธรรมประเพณี จึงช่วยให้ประสบการณ์ด้านสังคมเป็นที่พึงพอใจของนิสิตในระดับมาก

กนกรัตน์ นาคฤทัย (2540 : 98-101) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ตามเห็นของนักศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการเรียนการสอนสิ่งที่ต้องปรับปรุง คือประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ และมีข้อเสนอแนะว่าวิทยาลัยควรมีการอบรมอาจารย์เกี่ยวกับการใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการจูงใจและกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในวิชาที่เรียน ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอน ควรมีการเตรียมการสอนให้พร้อม วิทยาลัยควรจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และควรมีการสำรวจความสนใจในการผลิตสื่อ การใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ของอาจารย์ และมีระบบการจัดเก็บและบำรุงรักษาสื่อที่ดีด้วย ในด้านสังคมกลุ่มเพื่อนสิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ นักศึกษามีความผูกพันกับแผนกวิชาของตนมากเกินไป มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมส่วนรวม และมีข้อเสนอแนะว่า วิทยาลัยควรจัดกิจกรรมระหว่างแผนกวิชาระหว่างรอบการศึกษาให้มากขึ้นและต่อเนื่อง และควรพานักศึกษาไปทัศนศึกษานอกสถานที่บ้าง เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้กับนักศึกษา

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีผลต่อประสิทธิภาพในการสอนและประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ คือ รับฟังความคิดเห็น มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน ยืดหยุ่น อภิปรายปัญหาอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตุ้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีต่อผู้เรียนและประสิทธิภาพในการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

2.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาและเพื่อน

นิวคอมบี้ กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อนิสิตในระดับอุดมศึกษาทั้งในด้าน ทัศนคติ ทักษะ ความสามารถ และบุคลิกภาพของนิสิต

ฮิวทเลย์ และเกรซ (ประสาน อุพาธรรม.2535 : 25 ; อ้างอิงจาก Wheatley and Grace.1965) กล่าวว่า นักศึกษากับกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งนักศึกษาต้องเปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่ ต้องเปลี่ยนเพื่อนใหม่ นักศึกษาต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนในสถาบันเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

แอสติน (1968 :15) กล่าวว่า เพื่อนเป็นสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ที่มีผลต่อการแสดงออกหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิต

เฮอร์ล็อก (ประสาน อุพาธรรม.2535 : 25 ; อ้างอิงจาก Hurlock.1975) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนนักศึกษาเป็นสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเจริญงอกงาม ทั้งสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ การปรับตัวเข้ากับเพื่อน การสร้างบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร ก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์ และความก้าวหน้าให้กับตนเองและสังคม

เฟลด์แมน และนิวคอมบ์ (ประกอบ คุปรัตน์.2525 : 179 ; อ้างอิงจาก Feldman and Newcomb.1973) ได้สรุปความสำคัญของเพื่อนที่มีต่อนักศึกษาแต่ละคน ดังนี้

1. เป็นการเชื่อมโยงระยะการอยู่ภายในครอบครัวกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองกับระยะการทำงานในโลกกว้าง เพื่อนทำหน้าที่ช่วยนักศึกษาให้ผ่านยุควิกฤตต่าง ๆ และทำให้มีความเป็นอิสระจากบ้านและครอบครัวได้
2. ในบางสถานการณ์เพื่อนร่วมกลุ่ม สามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดเป้าหมายในการเรียนและวิชาการได้
3. เพื่อนสามารถให้กำลังใจในเรื่องโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่สามารถจะหาได้จากคณาจารย์ชั้นเรียนหรือหลักสูตรที่กำหนดไว้ทั้งหมด
4. เพื่อนสามารถให้โอกาสนักศึกษาในการฝึกการอยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลที่มีภูมิหลัง ความสนใจ และการฝึกอบรมที่แตกต่างไปจากตน
5. เพื่อนช่วยเสริมคุณค่าภายในกลุ่มให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และทำให้เป็นการยากที่จะเปลี่ยนแปลงคุณค่าต่าง ๆ เหล่านั้น นอกจากนี้แรงผลักดันจากกลุ่มยังอาจออกไปในรูปท้าทายและต่อต้านคุณค่าและความคิดเก่า ๆ กระตุ้นความสำนึกทางวิชาการและเป็นเครื่องทดสอบแนวความคิด และประสบการณ์ใหม่ ๆ แนะนำการอาชีพ ตลอดจนช่วยกระตุ้นและให้กำลังใจคนที่กำลังจะเปลี่ยนแนวความคิด
6. เพื่อนสามารถช่วยทำให้นักศึกษามีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้น และช่วยสนองตอบความสนใจของนักศึกษา
7. เพื่อนช่วยทำหน้าที่ให้การฝึกเข้าสังคมแก่นักศึกษา และช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะมีผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำงานในภายหลัง

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2518 : 134) ได้แบ่งความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความรู้สึกผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจอาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวูโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ลักษณะนี้ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเชียร์กีฬา ความสัมพันธ์แบบนี้จะสูญหายและถูกทำลายไปโดยง่าย เพราะไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการ
2. ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการอาศัยความรู้ ความคิด และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้ของเพื่อนร่วมงาน นิสิตรุ่นพี่กับรุ่นน้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน กิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ลักษณะนี้

ได้แก่ การอภิปรายหรือสัมมนาวิชาการเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ความสัมพันธ์แบบนี้จะยั่งยืนและมั่นคง เพราะเป็นความสัมพันธ์ที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นที่ต้องการของแวดวงวิชาการของมหาวิทยาลัย

ประดินันท์ อุปรมัย (ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์.2531 ; อ้างอิงจากประดินันท์ อุปรมัย .2523) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิด ทักษะ และพฤติกรรมของผู้เรียน

วิจิต ดาราบถ (ประสาน อุพาธรรม.2535:25; อ้างอิงจาก ประกอบ อุปรรัตน์.2524) กล่าวว่า ลักษณะของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นวัยใกล้เคียงกัน และเป็นระยะที่นักศึกษาต้องการความจริงใจจากเพื่อนร่วมวัย กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลในการชักจูงเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ประกอบ อุปรรัตน์ (2525 : 179-180) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อ นิสิต ไว้ว่าเพื่อนสามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์และชั้นเรียน เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ กลุ่มเพื่อนสามารถช่วยทำให้นิสิตมีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้น และเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการฝึกการเข้าสังคมแก่นิสิตและช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำงานได้

ผ่องศรี เกียรติเลิศนา (2526 : 106) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จะมีอิทธิพลมากต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพของนักศึกษา

จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) กล่าวถึง กลุ่มเพื่อน ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะสังคมในสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษาซึ่งลักษณะของกลุ่มจะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนจะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีไปด้วย

✓ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (1) (2530 : 45-46) กล่าวว่า นิสิตยังอยู่ในวัยรุ่นมีความต้องการที่จะอยู่ในกลุ่มเพื่อนอย่างมีความสุขสบายใจ ซึ่งกลุ่มเพื่อนจะให้ความมั่นใจและยอมรับในพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขา ทำให้มีความสุขสบายใจ มีความสุข และได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไว้ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตรู้สึก ว่าตนเองประสบความสำเร็จด้านใดด้านหนึ่ง
2. เป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
3. เป็นกลุ่มที่สนับสนุนสนองอารมณ์ จิตใจ และความต้องการของนิสิต ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ ห้องเรียน และมหาวิทยาลัย
4. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นิสิตเรียนรู้ และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคม และการทำงานกับคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี

5. กลุ่มเพื่อนอาจจะช่วยยุงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนิสัย หรือในทางกลับกันกลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันบำรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไว้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้

6. นิสิตที่เรียนไม่ค่อยดี หรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เขาเลือกทางออกทางอื่น หรือช่วยให้เขามีภาพพจน์ในทางบวก โดยที่จะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่น ๆ ที่มีใช้การศึกษา

7. องค์การบริหารนิสิตมักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนิสิตแต่ละคน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวเป็นผลมาจากการรวมตัวของนิสิต มีการแพร่จากแต่ละคนไปสู่กลุ่ม และมีอิทธิพลจากกลุ่มไปสู่บุคคลการใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนิสิตให้เจริญงอกงาม

วชิระ ชาวหา (2534 : 59) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อนมีอิทธิพลต่อนิสิตหลายด้าน เช่น ด้านการเรียน ความประพฤติ ทัศนคติ และค่านิยม รวมทั้งการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิต ถ้าสภาพแวดล้อมทางด้านกลุ่มเพื่อนดีจะทำให้นิสิตมีความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันทั้งในด้านการเรียนและการปรับตัวของนิสิต ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบผลสำเร็จในการเรียนในที่สุด

ประสาน อุพาธรรม (2535 : 24) กล่าวว่า นักศึกษาที่ได้เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมากในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ เพราะเป็นระยะที่นักศึกษาต้องพึ่งตนเอง และต้องตัดสินใจเอง พยายามที่จะให้ตนมีฐานะเป็นบุคคลหนึ่งที่ทำให้ผู้อื่นรับรองฐานะของตน เป็นระยะที่สติปัญญาของนักศึกษาขยายและพัฒนาเป็นระยะเวลาที่นักศึกษาหมกมุ่นอยู่กับกลุ่มหรือคณะ และการกระทำที่เรียกร้องความสนใจของเพศตรงข้าม

นิพนธ์ วรรณเวช (2538 : 36-37) กล่าวว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยกำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความอยากรู้อยากเห็น ขอบความเป็นอิสระ มีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์ และความคิดใหม่ ๆ นักศึกษาเมื่อเข้าไปอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างมาก กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางด้านความรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพ และคุณธรรมของนักศึกษา นักศึกษาต้องเวลาส่วนใหญ่ในสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการด้านการเลือกคบเพื่อน อุดมคติในการเลือกคู่ครอง กิจกรรมสังคมในกลุ่มเพื่อน การใช้เวลาว่างในกลุ่มเพื่อน และเทคนิคในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนของมวลสมาชิก นักศึกษาเป็นคนที่อยู่ในวัยที่มีความต้องการทางสังคมต้องการเพื่อนสนิท ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับครอบครัวมีน้อยลง

โดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากความสัมพันธ์ในกลุ่มนักศึกษาจะส่งเสริมความเจริญงอกงามด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

2.8.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แอสติน (ประสาน อุพาธรรม.2535 : 25 ; อ้างอิงจาก Astin.1969) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกสาขาวิชาและอาชีพของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน กล่าวคือ นักศึกษาจะยึดถือการตัดสินใจของตนเองหรือจะเปลี่ยนแปลงการเลือกนั้น ขึ้นอยู่กับจำนวนของเพื่อนที่เลือกสาขาอาชีพกันสูง โดยเฉพาะในสาขาวิศวกรรม การสอน กฎหมาย และธุรกิจ

2.8.2.2 งานวิจัยในประเทศ

บุบผา การิเวท (ประสาน อุพาธรรม.2535 : 25 ; อ้างอิงจาก บุบผา การิเวท.2527) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อสภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อน ในด้านการคบเพื่อน ด้านกิจกรรมสังคมในกลุ่มเพื่อน ด้านการใช้เวลาว่างในกลุ่มเพื่อน และด้านการปรับตัวในกลุ่มเพื่อน โดยใช้แบบสอบถามวัดทัศนะของนักศึกษาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 ปรากฏว่า นักศึกษาส่วนมากจะเลือกคบเพื่อนที่มีรสนิยมความคิดเห็นและลักษณะนิสัยใจคอที่คล้ายคลึงกันและยังเห็นว่า นักศึกษามีอิสระในการคบเพื่อนต่างเพศสูง การคบเพื่อนทำให้นักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์และมีความมั่นใจในตนเองสูง

ประสาน อุพาธรรม (2525 : 78-81) ศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เห็นว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมในสถาบันด้านการสังคมในกลุ่มเพื่อนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นสำคัญที่ต้องพัฒนา คือ นักศึกษามีความผูกพันกับแผนกวิชาของตนมากเกินไป ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมส่วนรวม และมีข้อเสนอแนะว่า วิทยาเขตควรจัดกิจกรรมระหว่างแผนกให้มากขึ้น และให้มีความต่อเนื่อง

สว่างจิต ศรีระชา (นิพนธ์ วรรณเวช.2538 : 81 ; อ้างอิงจาก สว่างจิต ศรีระชา.2528) ศึกษาชีวิตนักศึกษาขอนแก่น พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์สนิทสนมในกลุ่มเพื่อนที่เป็นนักศึกษาด้วยกันมากกว่ากลุ่มบุคคลอื่น นอกจากนี้ นักศึกษายังพักอยู่ในหอพักของสถาบันจึงมีโอกาสนพบปะ และทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ

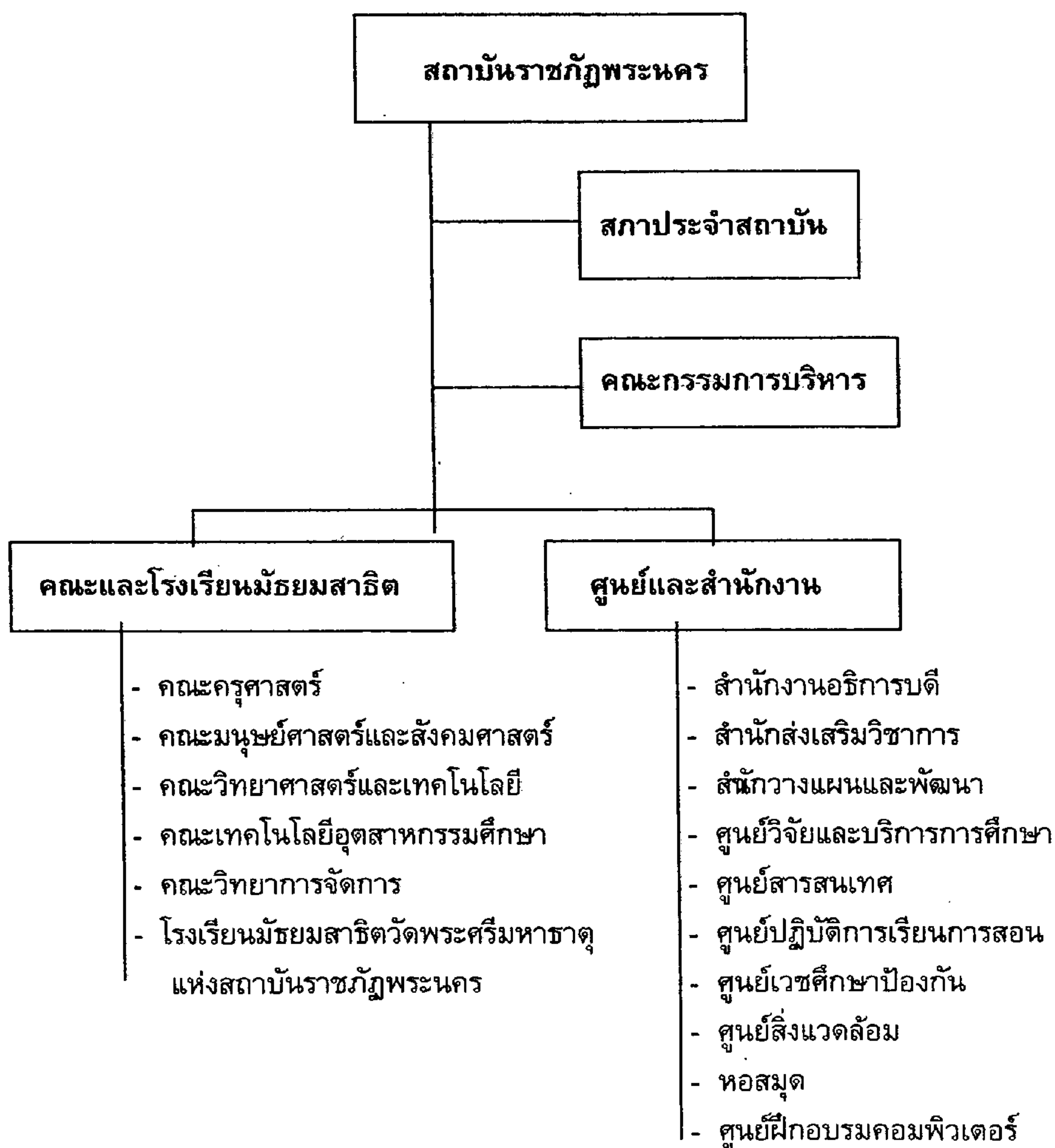
จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธภาพของนักศึกษา กับเพื่อนมักมีอิทธิพลกับการตัดสินใจในการเลือกสาขาที่ต้องการเรียนหรือมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงในการเลือกนั้น การคบเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเลือกสาขาอาชีพเพราะคนส่วนมากจะยึดตามกลุ่มเพื่อนที่มีความคิดเห็นและมีนิสัยใจคอคล้าย ๆ กัน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันราชภัฏพระนคร

3.1 โครงสร้างการบริหารงานสถาบันราชภัฏพระนคร

สถาบันราชภัฏพระนคร เป็นสถาบันอุดมศึกษาในเครือสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นกลุ่มสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และสถาบันราชภัฏธนบุรี

สถาบันราชภัฏพระนครมีโครงสร้างการบริหารงานดังปรากฏตามภาพประกอบดังต่อไปนี้ (สถาบันราชภัฏพระนคร. 2541 : 6)

3.2 วัตถุประสงค์ของสถาบันราชภัฏพระนคร

ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์ของสถาบันราชภัฏพระนคร มีดังนี้ (สถาบันราชภัฏพระนคร . 2541 : 9)

1. เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง
3. ทำการวิจัย
4. บริการทางวิชาการ
5. ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี
6. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

3.3 เป้าหมายการดำเนินงานของสถาบันราชภัฏพระนคร

ในการดำเนินงานของสถาบันราชภัฏพระนคร มีการวางเป้าหมายไว้ดังนี้ (สถาบันราชภัฏพระนคร .2541 : 9)

1. จัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและวิศวกรรมศาสตร์ในบางสาขาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานอุตสาหกรรมและเป็นแหล่งกลางในการพัฒนาความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ในท้องถิ่น
2. จัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์และศาสตร์ประยุกต์ เพื่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้เป็นแหล่งค้นคว้าและพัฒนาความรู้ใหม่ในการวิจัยทดลอง และเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน
3. จัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์ให้เป็นศูนย์กลางการสอนคอมพิวเตอร์ และให้บริการความรู้แก่บุคลากรในสถาบันท้องถิ่น
4. จัดตั้งศูนย์ภาษาให้เป็นศูนย์กลางในการสอนภาษาต่างประเทศ และให้บริการความรู้แก่บุคลากรในสถาบันและท้องถิ่น
5. จัดตั้งสำนักฝึกอบรบ และบริการวิชาการ ให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แก่บุคลากรภายในและภายนอกสถาบัน
6. จัดตั้งบัณฑิตศึกษา ตามแผนการเปิดสอนในสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สิ่งแวดล้อมการศึกษา คณิตศาสตร์ ฯลฯ ของสถาบัน เพื่อพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ในเขตความรับผิดชอบของท้องถิ่น
7. เตรียมการจัดการสอนพุทธศาสนศึกษา ร่วมกับวัดพระศรีมหาธาตุวรวิหารเพื่อพัฒนาเผยแพร่พระพุทธศาสนา

3.4 บทบาทของสถาบันราชภัฏพระนคร

สถาบันราชภัฏพระนครได้ดำเนินงานพัฒนาสถาบันตามแผนพัฒนาสถาบันราชภัฏ ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 ที่ได้กำหนดบทบาทและภารกิจของสถาบันไว้ 7 ด้านดังนี้ (สถาบันราชภัฏพระนคร .2541 : 58)

1. ด้านการจัดการศึกษา
2. ด้านการวิจัย
3. ด้านการบริการวิชาการ
4. ด้านการปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี
5. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
6. ด้านการผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู
7. ด้านการบริหาร

3.5 ภารกิจด้านการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏพระนคร

ภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันราชภัฏพระนคร คือ การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สถาบันมุ่งมั่นจะเสริมสร้างให้บัณฑิตของสถาบันมีความรู้ความสามารถสูงและมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ โดยเน้นคุณภาพของบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นผู้นำที่ดีในสังคม ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำวิชาความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตทั้งต่อตนเองและต่อสังคมเพื่อเสริมสร้างให้การผลิตบัณฑิตของสถาบันบรรลุเป้าหมายดังกล่าว สถาบันจึงได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้แก่บัณฑิตทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร

สถาบันราชภัฏพระนคร มีส่วนราชการที่มีภาระหน้าที่จัดการศึกษา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รวม 5 คณะ ประกอบด้วย 30 ภาควิชา ทุกคณะร่วมกันผลิตบัณฑิตใน 3 สาขาวิชา คือ สาขาศิลปศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาการศึกษา นอกจากนี้สถาบันยังมีหน่วยงานในระดับอื่น คือ โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุแห่งสถาบันราชภัฏพระนคร ซึ่งจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และโครงการบัณฑิตศึกษาซึ่งทำหน้าที่ประสานงาน ควบคุม ดูแลการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตศึกษาและการศึกษาระดับปริญญาโท

การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้น สถาบันจัดการศึกษาทั้งในเวลาราชการ(ภาคปกติ) และนอกเวลาราชการ (กศ.บป.) การรับนักศึกษาภาคปกติจะดำเนินการคัดเลือกและสอบคัดเลือกพร้อมกับสถาบันราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งคัดเลือกจากนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ผู้เข้าศึกษาจะมาเรียนในเวลาราชการ ในวันจันทร์ - วันศุกร์

3.6 กำหนดการจัดการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏพระนคร

สถาบันราชภัฏพระนคร กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 ภาคเรียน ดังนี้

1. ภาคเรียนที่ 1 เปิดเรียนวันที่ 10 มิถุนายน
 ปิดเรียนวันที่ 16 ตุลาคม
2. ภาคเรียนที่ 2 เปิดเรียนวันที่ 1 พฤศจิกายน
 ปิดเรียนวันที่ 11 มีนาคม
3. ภาคเรียนที่ 3 เปิดเรียน เดือนมีนาคม (ประมาณกลางเดือน)
 (ภาคฤดูร้อน) ปิดเรียน เดือนพฤษภาคม (ประมาณกลางเดือน)

สถาบันราชภัฏพระนคร เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่ผลิตกำลังคนในระดับอุดมศึกษา เป็นการให้ความรู้ ความสามารถ และเสริมทักษะในชั้นสูง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวจึงมีบทบาทและมีส่วนสำคัญในการผลักดันหรือนำการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา (จิระ หงส์ลดารมภ์. 2532 : 1)

3.7 ประวัติของคณะครุศาสตร์

3.7.1 ความเป็นมา

คณะครุศาสตร์เป็นสถาบันราชภัฏพระนครที่มีบทบาทและมีหน้าที่ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีวิวัฒนาการมาจากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาขึ้นในวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2435 ต่อมาได้ย้ายสถานที่ตั้งและเปลี่ยนชื่อหลายครั้ง ปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็นสถาบันราชภัฏพระนคร เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2535 คณะครุศาสตร์เป็นคณะแรกที่กำลังดำเนินการพัฒนาสถาบันราชภัฏพระนคร

3.7.2 หลักสูตรของคณะครุศาสตร์มีเปิดสอนมีดังต่อไปนี้

1. ระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) เปิดการเรียนการสอนในเวลาปกติตั้งแต่วันจันทร์ – ศุกร์ เวลาราชการประกอบด้วย 5 โปรแกรมวิชา
 - การศึกษาปฐมวัย
 - การประถมศึกษา
 - จิตวิทยาและการแนะแนว
 - เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
 - วิทยาศาสตร์การกีฬา
2. ระดับปริญญาตรี ภาคกศ.พท. (โครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น)
เปิดการเรียนการสอนในช่วงบ่าย ตั้งแต่วันจันทร์ – ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 14.00 – 18.00 น.
ประกอบด้วย 1 โปรแกรมวิชา
 - เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา

3. ระดับปริญญาตรี ภาคกศ.บป (โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ) เปิดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ ตั้งแต่วันจันทร์ – ศุกร์ ประกอบด้วย 5 โปรแกรมวิชา

- การศึกษาปฐมวัย
- การประถมศึกษา
- เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
- พลศึกษา
- วิทยาศาสตร์การกีฬา

2. ระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา

- ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
- การบริหารการศึกษา
- หลักสูตรและการสอน

3.7.3 โปรแกรมวิชาและจำนวนนักศึกษา ภาคปกติ ปีการศึกษา 2546

1. โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 คน ปีที่ 2 จำนวน 58 คน ปีที่ 3 จำนวน 43 คน ปีที่ 4 จำนวน 47 รวมทั้งสิ้น 200 คน
2. โปรแกรมวิชาการศึกษาประถมศึกษา แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 23 คน ปีที่ 3 จำนวน 21 คน ปีที่ 4 จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 93 คน
3. โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน ปีที่ 2 จำนวน 35 คน ปีที่ 3 จำนวน 32 คน ปีที่ 4 จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 137 คน
4. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา แบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 63 คน ปีที่ 2 จำนวน 41 คน ปีที่ 3 จำนวน 73 ปีที่ 4 จำนวน 53 คน รวมทั้งสิ้น 230 คน
5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน ปีที่ 2 จำนวน 32 คน ปีที่ 3 จำนวน 31 คน ปีที่ 4 จำนวน 31 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน

ปีการศึกษา 25456 มีนักศึกษาทั้งหมด 792 คน

3.7.4 โปรแกรมวิชาและจำนวนนักศึกษาภาคกศ.พท. (โครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ปีการศึกษา 2546

1. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 จำนวน 59 คน รวมทั้งสิ้น 59 คน

ปีการศึกษา 2546 มีนักศึกษาทั้งหมด 59 คน

3.7.5 โปรแกรมวิชาและจำนวนนักศึกษา ภาคกศ.บป. (โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ)ปีการศึกษา 2546

1. โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย แบ่งเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 76 คน ปีที่ 4 จำนวน 157 คน รวมทั้งสิ้น 233 คน
 2. โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย แบ่งเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 46 คน รวมทั้งสิ้น 46 คน
 3. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา แบ่งเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 68 คน รวมทั้งสิ้น 68 คน
 4. โปรแกรมวิชาพลศึกษา แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 2 จำนวน 53 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน
 5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน
- ปีการศึกษา 2546 มีนักศึกษาทั้งหมด 450 คน

3.7.6 โครงสร้างหลักสูตรของคณะครุศาสตร์

สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรคณะครุศาสตร์มีโครงสร้างทั้งในด้านหมวดวิชา กลุ่มวิชา หน่วยกิต และชั่วโมงเรียน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยและข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรทั้งในสาขาการศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา จิตวิทยาและการแนะแนว เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา (คู่มือหลักสูตรสถาบันราชภัฏ.2543 : 2)

1. หมวดวิชาพื้นฐาน (General Education) เป็นการศึกษาเนื้อหาความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวางและรู้รอบในสิ่งจำเป็นสำหรับการเป็นพลเมืองดีของสังคม แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
- 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
- 1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
- 1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) เป็นวิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ รู้เทคนิค และเข้าใจกระบวนการงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชา

- 2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก - โท
- 2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ หรือกลุ่มวิชาชีพครู
- 2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและการฝึกประสบการณ์ชีวิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Education) เป็นสาขาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2546 ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 รวมทั้งสิ้นจำนวน 792 คน แบ่งเป็นโปรแกรมวิชาดังนี้

1. โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย จำนวน 200 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 16 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 184 คน
2. โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา จำนวน 93 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 93 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 82 คน
3. โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 137 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 29 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 108 คน
4. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 230 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 134 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 96 คน
5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 132 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 104 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 28 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 265 คน มีความเชื่อถือได้ร้อยละ 95 (Yamane.1976: 886-887) โดยใช้โปรแกรมวิชาและเพศเป็นชั้น (Strata) ดังนี้

1. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 67 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 5 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 62 คน
2. โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา จำนวน 31 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 4 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 27 คน
3. โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 46 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 19 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 27 คน
4. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 77 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 45 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 32 คน

5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 44 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 35 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 9 คน

6. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามโปรแกรมวิชาและเพศ (Stratified Random Sampling) จากนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane.1967: 886-887) มีความเชื่อถือได้ร้อยละ 95

7. ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วน ประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 3:1 แยกตามโปรแกรมวิชาและเพศ

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโปรแกรมวิชาและเพศ

โปรแกรมวิชา	ชาย		หญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย	16	5	184	62	200	67
โปรแกรมการประถมศึกษา	11	4	82	27	93	31
โปรแกรมจิตวิทยาและการแนะแนว	29	19	108	27	137	46
โปรแกรมเทคโนโลยีและ นวัตกรรมการศึกษา	134	45	96	32	230	77
โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา	104	35	28	9	132	44
รวมทั้งสิ้น	294	108	498	157	792	265

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก
และด้านความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรม

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านส่วนตัวของท่าน เมื่ออ่านข้อความจบ
แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () และเติมข้อความให้ครบถ้วน

เพศ () ชาย () หญิง

ปัจจุบันนักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ () 1

() 2

() 3

() 4

โปรแกรมวิชาเอก

() การศึกษาปฐมวัย

() การประถมศึกษา

() จิตวิทยาและการแนะแนว

() เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา

() วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาชีพของผู้ปกครอง

() รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ธุรกิจส่วนตัว

() รับจ้างทั่วไป

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

ผู้ปกครองของท่าน มีรายได้ประมาณเดือนละ.....บาท

(รายได้ของบิดา มารดา รวมกัน หรือ รายได้ของผู้ปกครองของท่าน)

ความคาดหวังของผู้ปกครอง

() คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู

() คาดหวังไม่ให้ประกอบอาชีพครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอนมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการเรียนการสอน

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอนของกฤตรินทร์ นิ่มทอง
คำ (2542 : 89-92)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยใช้ข้อมูลจากข้อ 2.1 และ 2.2 มี 29 ข้อ มีค่า t 1.890-7.425 ค่าความเชื่อมั่น .9147 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียนการสอน ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาตามความเป็นจริง หรือตรงกับความเป็นจริงที่ท่านประสบอยู่มากที่สุดเพียงใด โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านปานกลาง
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างในบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ด้านลักษณะทางกายภาพ					
00	สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา					
0	แต่ละห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนักศึกษาอย่างเพียงพอ					
	ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน					
0	อุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ใช้มีสภาพดี					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

(คะแนน)

จริงที่สุด	5
จริง	4
จริงบ้าง	3
จริงน้อย	2
จริงน้อยที่สุด	1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

1
2
3
4
5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย¹ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9) (๒๕๓๘ : ๙) นวต ๒๖ ๒๗ ๒๘

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00 หมายถึง มีบรรยากาศการเรียนการสอนดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66 หมายถึง มีบรรยากาศการเรียนการสอนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33 หมายถึง มีบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาของ วชิระ

ชาวหา (2534 : 299-318) และ มันทนา แขวงโสภา (2538 : 166-175)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยใช้ข้อมูลจาก 4.1 และ 4.2 มี 52 ข้อ ค่า t 1.818-6.548 ค่าความเชื่อมั่น .9506 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ขอให้ท่านอ่านข้อความจบแล้วพิจารณาตามความเป็นจริง หรือตรงกับความเป็นจริงที่ท่านประสบอยู่มากน้อยเพียงใด โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่ง 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านปานกลาง
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างในบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ใจกับการเรียนเพราะอาจารย์สนใจเฉพาะนักศึกษาที่เรียนเก่ง					
00	ข้าพเจ้าไม่มีปัญหาหรือข้อสงสัยซักถามอาจารย์เพราะรู้สึกว่าอาจารย์ไม่เป็นกันเอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์.2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีสัมพันธภาพดีพอใช้กับอาจารย์
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับอาจารย์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของมาลินี อยู่โพธิ์ (2525 : 76-81) และวชิระ ชาวหา (2534 : 299-318)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยใช้ข้อมูลจาก ข้อ 4.1 และ 4.2 มี 39 ข้อ ค่า t 2.200-6.993 ค่าความเชื่อมั่น .9266 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ขอให้ท่านอ่านข้อความจบแล้วพิจารณาตามความเป็นจริง หรือตรงกับความเป็นจริงที่ท่านประสบอยู่มากน้อยเพียงใด โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่ง 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านปานกลาง
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างในบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้ากับเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่าทำงานคนเดียว					
00	ข้าพเจ้าสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนกับเพื่อน ๆ ได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก
(คะแนน)

จริงที่สุด	5
จริง	4
จริงบ้าง	3
จริงน้อย	2
จริงน้อยที่สุด	1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ
(คะแนน)

1
2
3
4
5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์.2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00 หมายถึง	มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66 หมายถึง	มีสัมพันธภาพดีพอใช้กับเพื่อน
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33 หมายถึง	มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครู มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครู

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครูของวชิระ ชวหา (2534 : 299-318) และ นิยม เลปอาจารย์ (2535 : 69)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครูให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยใช้ข้อมูลจาก 5.1 และ 5.2 มี 83 ข้อ ค่า t 1.769-6.789 ค่าความเชื่อมั่น .9620 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครู ขอให้ท่านอ่านข้อความจบแล้วพิจารณาตามความเป็นจริง หรือตรงกับความเป็นจริงที่ท่านประสบอยู่มากน้อยเพียงใด โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่ง 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านปานกลาง
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างในบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครู

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ท่านคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์ .2528: 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีทัศนคติปานกลางต่อวิชาชีพครู
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และจุดมุ่งหมายแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภิต อาจารย์ดร.พาสณา จุฬรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการดำเนินการ และนิยามศัพท์เฉพาะ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย $t - test$ คัดเลือกเฉพาะค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มาใช้ในการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถาบันราชภัฏพระนคร เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากคณบดี คณะครุศาสตร์
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 265 ฉบับ ไปให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 23-29 กรกฎาคม 2546 ได้รับคืนมาทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จึงนำมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป ปราบกฏสมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical package for the Social Science) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป คัดค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ และทดสอบด้วย t - test
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน
 - 3.1 หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
 - 3.2 ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนประชากร
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	Degree of freedom
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-Distribution
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมพันธการถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	แทน	ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร
X_1	แทน	เพศหญิง
X_2	แทน	เพศชาย

X ₃	แทน	ระดับชั้นปีที่ 1
X ₄	แทน	ระดับชั้นปีที่ 2
X ₅	แทน	ระดับชั้นปีที่ 3
X ₆	แทน	ระดับชั้นปีที่ 4
X ₇	แทน	โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย
X ₈	แทน	โปรแกรมวิชาการศึกษาประถมศึกษา
X ₉	แทน	โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
X ₁₀	แทน	โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
X ₁₁	แทน	โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
X ₁₂	แทน	อาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
X ₁₃	แทน	อาชีพธุรกิจส่วนตัว
X ₁₄	แทน	อาชีพรับจ้างทั่วไป
X ₁₅	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
X ₁₆	แทน	คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู
X ₁₇	แทน	ไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู
X ₁₈	แทน	บรรยากาศในการเรียนการสอน
X ₁₉	แทน	สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
X ₂₀	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนและด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ พระนคร จำแนกตาม เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ พระนคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	108	40.8
	หญิง	157	59.2
	รวม	265	100.0
2. ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	68	25.7
	ชั้นปีที่ 2	67	25.3
	ชั้นปีที่ 3	67	25.3
	ชั้นปีที่ 4	63	23.7
	รวม	265	100.0
3. โปรแกรมวิชาเอก	การศึกษาปฐมวัย	67	25.2
	การประถมศึกษา	31	11.7
	จิตวิทยาและการแนะแนว	46	17.4
	เทคโนโลยีและนวัตกรรม		
	การศึกษา	77	29.1
	วิทยาศาสตร์การกีฬา	44	16.6
	รวม	265	100.0
4. อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการและพนักงาน		
	รัฐวิสาหกิจ	81	30.4
	ธุรกิจส่วนตัว	88	33.2
	รับจ้างทั่วไป	97	36.4
	รวม	265	100.0
5. ความคาดหวังของผู้ปกครอง	คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู	131	49.4
	ไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู	135	50.6
	รวม	265	100.0

จากตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดย จำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ปรากฏผลดังนี้

1. จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นักศึกษาเพศชายมีน้อยกว่านักศึกษาเพศหญิงในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏพระนคร
2. จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีจำนวนเท่ากัน และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ
3. จำแนกตามตัวแปร โปรแกรมวิชาเอก พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์โปรแกรมวิชาเอกเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษามีนักศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา และการประถมศึกษาตามลำดับ
4. จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจตามลำดับ
5. จำแนกตามความคาดหวังของผู้ปกครอง พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้ประกอบอาชีพครูมีจำนวนน้อยกว่าผู้ปกครองที่ไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรด้านรายได้ของผู้ปกครอง ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละระดับตัวแปร ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	$\bar{X}$	S	การแปลผล
1. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	18871.13	13963.60	น้อย
2. บรรยากาศในการเรียนการสอน	91.2943	13.7037	พอใช้
3. สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	177.6075	24.7072	พอใช้
4. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	144.2226	19.4112	ดี
5. ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์	321.6604	41.9523	ทางบวก

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร มีค่าเฉลี่ยของตัวแปรด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับที่น้อย ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ยด้านสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาอยู่ในระดับดีพอใช้ ค่าเฉลี่ยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนอยู่ในระดับดี และคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าแตกต่างกัน ส่วนค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับทางบวก และคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าแตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตาราง. 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	Y
X ₁	1.000	-1.000**	.005	-.005	.012	-.012	-.394**	-.206**	.005	.230**	.352**	.016	.002	.024	.072	-.344**	.338**	-.039	-.190**	-.714**	-.228**
X ₂		1.000	-.005	.005	-.012	.012	.394**	.206**	-.005	-.230**	-.352**	-.016	-.002	.024	-.072	.344**	-.338**	.039	.190**	.174**	.228**
X ₃			1.000	-.342**	-.342**	-.328**	-.004	.001	.004	.005	-.007	-.071	-.066	.128*	.021	.041	.028	.165**	.189**	.178**	.158**
X ₄				1.000	-.338**	-.325**	.001	.004	.008	-.009	-.003	-.009	.032	-.027	-.049	.050	.054	-.052	-.142*	-.102	-.073
X ₅					1.000	-.325**	.001	.004	-.014	-.009	.020	.048	.032	-.064	.043	-.019	.015	-.085	-.030	-.004	.018
X ₆						1.000	.001	-.010	.002	.014	-.011	.034	.001	-.038	-.015	-.073	.069	-.030	-.018	-.074	-.106
X ₇							1.000	-.212**	-.267**	-.372**	-.026**	.028	.032	.009	-.073	.310**	-.298**	.067	.209**	.133**	.228**
X ₈								1.000	-.167**	-.233**	-.162**	-.012	.018	-.008	-.141*	-.204**	-.207**	.052	.126*	.195**	.209**
X ₉									1.000	-.293**	-.204**	.042	-.027	-.017	.061	-.075	.071	-.233**	-.212**	-.112	-.081
X ₁₀										1.000	.286**	-.064	.043	.014	.112	-.217**	.212**	.161**	.107	-.050	-.091
X ₁₁											1.000	.078	-.078	-.002	-.013	-.198**	.194**	-.082	-.268**	-.149*	-.255**
X ₁₂												1.000	-.468**	-.467**	.133*	.017	.012	.046	-.080	-.065	-.149**
X ₁₃													1.000	-.536**	.261*	-.152*	.147*	-.107	-.020	.010	.036
X ₁₄														1.000	-.390*	.173**	-.163**	.066	.099	.077	.108
X ₁₅															1.000	-.185**	.177**	-.055	-.045	.047	.111
X ₁₆																1.000	-.992**	.086	.228**	.219**	.288**
X ₁₇																	1.000	-.086	-.221**	.215**	-.294**
X ₁₈																		1.000	.582**	.122*	.154**
X ₁₉																			1.000	.519**	.499**
X ₂₀																				1.000	.686
Y																					1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า มี 8 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ได้แก่ เพศหญิง(X_2) ชั้นปีที่ 1(X_3) การศึกษาปฐมวัย(X_7) การประถมศึกษา(X_8) คาดหวังให้ประกอบวิชาชีพครู(X_{16}) บรรยากาศในการเรียนการสอน(X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{20})

มีตัวแปร 4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เพศชาย(X_1) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา(X_{11}) อาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ(X_{12}) และไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู(X_{17})

มีตัวแปร 8 ตัวแปร ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ชั้นปีที่ 2(X_4) ชั้นปีที่ 3(X_5) ชั้นปีที่ 4(X_6) โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว(X_9) โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา(X_{10}) ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว(X_{13}) ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป(X_{14}) และ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{15})

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน เมื่อใช้ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร เป็นเกณฑ์ โดยใช้การวิเคราะห์แบบการถดถอยพหุคูณ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	6	252758.0	42126.332	51.296**
Residual	258	211881.4	821.246	
Total	264	464639.4		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปร 6 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังในรายละเอียดที่แสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอย
พหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₂₀	1.193	.108	.552	.686	.469	234.342**
X ₂₀ X ₁₉	.273	.087	.161	.707	.495	130.615**
X ₂₀ X ₁₉ X ₁₇	-7.556	3.834	-.090	.718	.510	92.747**
X ₂₀ X ₁₉ X ₁₇ X ₁₁	-15.186	5.236	-.135	.726	.519	72.264**
X ₂₀ X ₁₉ X ₁₇ X ₁₁ X ₁₀	-9.742	4.264	-.106	.731	.526	59.586**
X ₂₀ X ₁₉ X ₁₇ X ₁₁ X ₁₀ X ₁₂	-8.696	3.846	-.096	.738	.533	51.296**

a = 112.989
R = .738
R² = .533
SE = 28.6574

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดมี 6 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน(X₂₀) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X₁₉) ไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู (X₁₇) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา(X₁₁) โปรแกรมวิชาเอกเทคโนโลยีและนวัตกรรม การศึกษา(X₁₀) และอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ(X₁₂) ซึ่งตัวแปรทั้ง 6 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ได้ร้อยละ 53.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 112.989 + 1.193X_{20} + .273X_{19} - 7.556X_{17} - 15.186X_{11} - 9.742X_{10} - 8.696X_{12}$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .552X_{20} + .161X_{19} - .090X_{17} - .135X_{11} - .106X_{10} - .096X_{12}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนครกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนครที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏพระนคร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร มีความสัมพันธ์ต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร ส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2546 ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 รวมทั้งสิ้นจำนวน 792 คน แบ่งเป็นโปรแกรมวิชาดังนี้

1. โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย จำนวน 200 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 16 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 184 คน
2. โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา จำนวน 93 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 11 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 83 คน
3. โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 137 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 29 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 108 คน
4. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 230 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 134 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 96 คน

5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 132 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 104 คน เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 96 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 265 คน มีความเชื่อถือได้ ร้อยละ 95 (Yamane.1976:886-887) โดยใช้โปรแกรมวิชาและเพศเป็นชั้น(Strata) ดังนี้

1. นักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 67 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 5 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 62 คน
2. โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา จำนวน 31 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 4 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 27 คน
3. โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 46 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 19 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 27 คน
4. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 77 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 45 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 32 คน
5. โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 44 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 35 คน เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท(Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.972 – 7.425 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9147

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท(Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.818 – 6.548 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9506

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 39 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.200 – 6.325 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9266

ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) ตามแบบของลิคเอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 83 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.769 – 6.789 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9620

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยัง สถาบันราชภัฏพระนคร เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากคณบดี คณะครุศาสตร์
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 265 ไปให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 23 – 29 กรกฎาคม 2546 จำนวน 265 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical package for the Social Science) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป คิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง(X_2) ชั้นปีที่ 1(X_3) การศึกษาปฐมวัย(X_7) การประถมศึกษา(X_8) คาดหวังให้ประกอบวิชาชีพครู(X_{16}) บรรยากาศในการเรียนการสอน(X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{20})
2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร มีตัวแปร 4 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เพศชาย(X_1) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา(X_{11}) อาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ(X_{12}) และไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู(X_{17})

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 8 ตัวแปร ได้แก่ ชั้นปีที่ 2(X_4) ชั้นปีที่ 3(X_5) ชั้นปีที่ 4(X_6) โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว(X_9) โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา(X_{10}) ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว(X_{13}) ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป(X_{14}) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{15})

4. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันราชภัฏพระนคร ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครโดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังตัวพยากรณ์ที่ส่งผลน้อยที่สุดมี 6 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{20}) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) ไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู(X_{17}) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา(X_{11}) โปรแกรมวิชาเอกเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา(X_{10}) และอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ(X_{12}) ตามลำดับสามารถอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครได้ร้อยละ 53.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

5. สมการที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้ โดยใช้คะแนนดิบ

5.1 สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 112.989 + 1.193X_{20} + .273X_{19} - 7.556X_{17} - 15.186X_{11} - 9.742X_{10} - 8.696X_{12}$$

5.2 สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .552X_{20} + .161X_{19} - .090X_{17} - .135X_{11} - .106X_{10} - .096X_{12}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น พบว่า

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง(X_2) ชั้นปีที่ 1(X_3) การศึกษาปฐมวัย(X_7) การประถมศึกษา(X_8) คาดหวังให้ประกอบวิชาชีพครู(X_{16}) บรรยากาศในการเรียนการสอน(X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{20}) อภิปรายได้ดังนี้

1.1 เพศหญิง (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่เป็นเพศหญิงนั้นมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะสังคมไทยในอดีตนั้นส่วนใหญ่ผู้หญิงจะไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาจะเน้นให้การฝึกอบรมงานบ้านงานเรือนเท่านั้น ต่อมาในระยะหลัง ผู้หญิงมีโอกาสดำเนินการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันผู้หญิงมีโอกาสดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับปริญญาสูงสุดมากขึ้น มีโอกาสได้ประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจ โดยเฉพาะอาชีพครู เป็นอาชีพที่มีบทบาทและมีเกียรติในสังคม ผู้คนยอมรับนับถือและความก้าวหน้า สิ่งเหล่านี้ อาจเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาหญิงมีความต้องการที่จะศึกษาวิชาชีพครูเพื่อออกไปประกอบอาชีพที่มีเกียรติและก้าวหน้าสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาของเรโนลด์ (Ranold.1970:3868-A) ซึ่งพบว่าผู้หญิงทั้งหมดมีความหวังต่อวิชาชีพที่สูงและมีเกียรติในทำนองเดียวกัน ดิบบอย และแอนเดอร์สัน (Dipboye and Anderson.1959:121-124) พบว่านักศึกษาหญิงจะเลือกประกอบอาชีพที่มีเกียรติในสังคม

1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เริ่มเข้าสู่สถาบันการศึกษาวิชาชีพครูยังไม่คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่ตนเองศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระบบการจัดการเรียนการสอน สถานที่ กลุ่มเพื่อน และในลักษณะธรรมชาติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เองก็จะมีลักษณะมองโลกในแง่ดี เรียบร้อย อ่อนโยน เชื่อฟังมักสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน เพราะฉะนั้นนักศึกษาจะมองทุกสถานการณ์เป็นสิ่งดีหมด ทั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่เกือบทุกสถาบันยังไม่มีประสบการณ์การเรียนในวิชาชีพครูก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527:28) กล่าวว่า ผลการวิจัยที่ศึกษาสภาพนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา มีลักษณะใกล้เคียงกับนักศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะรู้สึกสนใจต่อทุก ๆ สิ่งที่อยู่รอบด้านไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม การเรียน นักศึกษาอยากเรียน มีความตั้งใจในการศึกษา และอยากปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งจะสนิทสนมและเชื่อฟังคำสั่งสอนอาจารย์

1.3 โปรแกรมวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย (X_7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาโปรแกรมวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่เลือกเข้ามาศึกษาในโปรแกรมนี้ส่วนใหญ่ มีความตั้งใจที่จะเป็นครูจึงมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษา เนื่องจากค่อนข้างมั่นใจได้ว่าหลังจากจบการศึกษาแล้ว โอกาสที่จะเป็นครูมีมาก โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีใจรักเด็กต้องการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และสามารถผลิตสื่อการสอน เช่น รูปภาพ ของเล่นต่าง ๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาแก่เด็ก จึงทำให้นักศึกษามีความสุขกับการศึกษา และหวังว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วจะไปประกอบอาชีพครูและนำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้กับนักเรียนได้อย่างดีอีกทั้งนักศึกษาในโปรแกรมวิชานี้ค่อนข้างมีกิจกรรมมาก จึงทำให้อาจารย์และนักศึกษามีความสนิทสนมคุ้นเคย จึงทำให้นักศึกษารู้สึกประทับใจ และรู้สึกว่าหากตนเองได้ไปประกอบอาชีพครู ก็จะเป็นครูที่ดีและให้ความเป็นกันเองกับลูกศิษย์ จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู

1.4 โปรแกรมวิชาเอกการประถมศึกษา (X_9) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาโปรแกรมวิชาเอกการศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความตั้งใจที่จะเป็นครูในระดับประถมศึกษา เกิดความประทับใจ และมีความเพลิดเพลิน เนื่องจากการเรียนการสอนไม่ตึงเครียดมากนัก เนื้อหาวิชาการจะเป็นในด้านนันทนาการ ประกอบกับมีเนื้อหาที่ไม่ยากมากนัก สามารถเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย และเหมาะกับผู้มีสติปัญญาทุกระดับ จึงทำให้นักศึกษารู้สึกสนุกกับการเรียนและไม่เครียด ไม่กดดัน จึงทำให้มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู

1.5 ความคาดหวังของผู้ปกครองให้ประกอบอาชีพครู (X_{16}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่ได้รับการคาดหวังจากผู้ปกครองสูงก็จะมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูที่ตนเองศึกษา เพื่อตนจะได้มีฐานะในการศึกษาจึงพยายามทำให้ตนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี โดยเริ่มจากมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพ เพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และจบการศึกษาออกมาเป็นแม่พิมพ์หรือพ่อพิมพ์ของชาติ หรือออกมารับราชการดังที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535:93) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติกับการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของผู้ปกครองที่จะให้นักเรียนประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พะยอม ธีรอรุณ (2540:107) ที่ศึกษาเรื่องการปรับตัวด้านการเรียน ของนักศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับความคาดหวังจากผู้ปกครองจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน เพราะความคาดหวังของบิดามารดาเป็นจุดหมายของการเรียนของนักเรียนที่บิดามารดาต้องการและนักเรียนต้องทำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรนุช กันสิทธิ์ (2542:88) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียน พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อโรงเรียน

ดังนั้น เมื่อนักศึกษาได้รับความคาดหวังก็ควรจะได้รับ การสนับสนุนด้านการเรียนสูงตามไปด้วย และเมื่อนักศึกษาได้รับการคาดหวังจากผู้ปกครอง รวมทั้งได้รับการสนับสนุนด้วยแล้วก็จะทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครูด้วย

1.6 บรรยากาศในการเรียนการสอน (X_{18}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนมีผลต่อทัศนคติในทางบวกต่อวิชาชีพครูที่ศึกษาได้ ทั้งนี้เพราะ ถ้าสถาบันมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี อันได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์ช่วยสร้างความเข้าใจเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัยเมื่อมีปัญหา สามารถสอนได้อย่างมีขั้นตอน มีอุปกรณ์การสอนที่สนใจและเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาก็จะเกิดทัศนคติทางบวกต่อการเรียน กระตือรือร้นต้องการที่จะเรียน ต้องการที่จะทำความเข้าใจกับบทเรียนและต้องการที่จะแสวงหาความรู้ ส่วนด้านสถานที่เรียนควรมีจำนวนนักศึกษาที่เหมาะสมกับขนาดของนักศึกษา ห้องเรียนสะอาด บรรยากาศบริเวณสถาบันร่มรื่น ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีความพร้อมและทันสมัย มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการใช้ของนักศึกษา ส่งเสริมบรรยากาศให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาชีพครู ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับลอว์เรนซ์ (Lawrence.1976:418) ที่กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่จะทำให้ให้นักเรียนสนใจการเรียน สอดคล้องกับประดิษฐ์ อุปรมย์(2527:33) ที่กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามให้นักเรียนตอบคำถาม มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากจะสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนน่าสนใจ สนุก อยากรู้ อยากเห็น กระตือรือร้น และทำให้นักเรียนเกิดความต้องการจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุกัญญา ยิ้มแย้ม (2541:65-66) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง สีพระยา กรุงเทพมหานคร พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนกับทัศนคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก

1.7 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะการที่อาจารย์กับนักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา อาจารย์ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำทั้งด้านการเรียนและส่วนตัว ให้กำลังใจ ซึ่งนักศึกษาจะเกิดความอบอุ่นทางใจไม่ย่อท้อต่อการเรียนสามารถขอคำอธิบายเพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน เห็นความสำคัญของการเรียนทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับร็อดเจอร์ (Rogers.1969:157-164) มีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนว่า ควรคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาความคิดกับความรู้สึกทำที่ที่มีต่อกัน ตลอดจนทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ควรให้รับ

ความสนใจและให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเน้นทางวิชาการและสติปัญญา เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่ตึงเครียดเป็นการเสริมความอบอุ่นมั่นใจและเชื่อถือกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาจึงย่อมจะเอื้ออำนวยการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสุขภาพจิตของนักศึกษาได้มาก ดังนั้นบรรยากาศในชั้นเรียนที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ อันได้แก่ปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน สอดคล้องกับรอตแมน (Rothman.1968:34-36) กล่าวว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงมากที่สุดในระบบการเรียนการสอน คือสัมพันธภาพที่ดีของอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียน อาจารย์ต้องยอมรับและเข้าใจ มีความเป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักพัฒนาตนเอง อาจารย์ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสิริวรรณ ศรีพหล (2526:172-174) กล่าวถึงแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนว่า อาจารย์ต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมอย่างเต็มที่ ฝึกฝนการใช้สติปัญญา ส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตนเอง โดยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด ให้โอกาสนักศึกษาในการค้นคว้าหาวิธีการเรียนด้วยตนเอง โดยอาจารย์คอยให้คำแนะนำและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ส่งเสริมนักศึกษาให้มีความคิดและแนวทางการปฏิบัติแบบประชาธิปไตยและนพพงษ์ บุญจิตตราดุลย์ (2527:48-67) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของโคแกนและเลวิน (Cogan and Levin. 1975:135-139) ที่ศึกษาพฤติกรรมระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์กันดีมากเท่าไร นักศึกษาก็จะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ถึงขีดสุดมากเพียงนั้น และความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาก็จะมีอิทธิพลต่อการสนใจวิชาเรียนความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและโรงเรียน

1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{20}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี นักศึกษาจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะการมีสัมพันธภาพอันดีระหว่างเพื่อน การทำงานร่วมกัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อนักศึกษาในวัยนี้มาก หากนักศึกษาและเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมีความใส่ใจในการเรียน ช่วยเหลือกัน ซักชวนกันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนให้กันและกันจะทำให้มีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมทางการเรียนที่ดีมีทัศนคติต่อการเรียนทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับกรอนลันด์ (Gronlund.1959:232) ที่กล่าวว่าเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน จนเข้าวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์ในการเข้าสังคมย่อมกว้างขวางออกไปตามลำดับ หากทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปตามปกติ กล่าวคือเมื่อถึงวัยเข้าเรียนเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกันได้ การยอมรับนับถือจากเพื่อน เด็กได้รับรู้บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อ

ต้องอยู่กับเพื่อนการที่เด็กได้อยู่ร่วมกับเพื่อนทำให้เกิดอบอุ่น มีความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น เมื่อเขาสามารถอยู่กับเพื่อนได้อย่างมีความสุข ย่อมปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเพิ่มขึ้นและมีทัศนคติที่ดีต่อคนทั่วไป ประสบการณ์ในการเข้าสังคมจะเพิ่มขึ้นทุกวัน เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นก็จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวีวรรณ (2536:90) ที่ศึกษาพบว่านักศึกษาจะเรียนรู้ ปรัชญาหรือกับเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่ เมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักศึกษาก็จะได้รับอิทธิพลของเพื่อนตามไปด้วย หากพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย จิตใจและการเรียนของนักศึกษา

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X_1) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา (X_{11}) อาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (X_{12}) และไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู (X_{17}) อภิปรายได้ดังนี้

2.1 เพศชาย (X_1) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาเพศชายมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะอาชีพครูในทัศนคติของเพศชายเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความระเอียรอบคอบและความมีวินัยสูง ซึ่งตรงกันข้ามกับลักษณะของเพศชายที่ต้องการความท้าทาย ตื่นเต้นและชอบเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ ไม่ชอบอยู่ในกฎระเบียบมากนัก อีกทั้งเพศชายมักมีนิสัยร่าเริง เฮฮา และส่งเสียงดังแต่ซึ่งในอาชีพครูจำเป็นต้องใช้ความสำรวม ซึ่งจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นครู รวมไปถึงการแต่งกายและทรงผมของนักศึกษาชายยังคงนิยมไว้ผมที่ไม่สั้นมากนัก แต่อาชีพครูในทัศนคติของนักศึกษาชายเป็นอาชีพที่ต้องแต่งการเรียบร้อย สุภาพ จึงทำให้เกิดทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสตรอง (Strong.1943:476) พบว่านักเรียนชายและหญิงจะเลือกอาชีพตามความสนใจของตนเองเป็นสำคัญแต่ละเพศจะเลือกอาชีพต่างกัน คือ นักเรียนชายจะเลือกอาชีพโลดโผน ส่วนนักเรียนหญิงจะเลือกอาชีพที่ไม่โลดโผน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสติผล มีทรัพย์ (2514:123) พบว่านิสิตชายมีความมั่นใจในการเรียนครูน้อยกว่านิสิตหญิงทั้งนี้เป็นเพราะเหตุผลทางด้านอาชีพและด้านสังคม ด้านอาชีพนิสิตชายจะเห็นว่าอาชีพครูนั้นเหมาะสมกับเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพราะต้องคอยเอาใจใส่กับเด็ก ๆ จำเจ ซึ่งไม่ถูกต้องกับลักษณะนิสัยของเพศชาย ส่วนในด้านสังคมที่กล่าวว่า สังคมไทยยังรู้สึกว่าการเป็นครูเหมาะสมกับเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จึงทำให้นิสิตชายส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกด้อย ถ้าหากตนจะยึดอาชีพครูต่อไป

2.2 โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา (X_{11}) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาโปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะการเรียนในโปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬาจะเน้นหนักไปในเรื่องของภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และเป็นการเรียนที่ส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในสถาบันมากนัก ต้องเดินทางออกไปฝึกภาคสนามนอกสถานที่ จึงทำให้นักศึกษารู้สึกว่าการเรียนขาดระบบ ระเบียบ สถาบันไม่มี

ความพร้อมในเรื่องของสถานที่ฝึกหรืออุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ซึ่งต่างจากนักศึกษาโปรแกรมวิชาอื่น ๆ จะเรียนอยู่ในสถานที่ อยู่ในระบบระเบียบมากกว่า อีกทั้งการเรียนในโปรแกรมวิชานี้ ยังไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร และหลักสูตรการเรียนโดยรวมไม่เน้นเนื้อหาวิชาการมากนัก จึงทำให้นักศึกษาเกิดความไม่ภาคภูมิใจกับสิ่งที่เรียน

2.3 อาชีพของผู้ปกครองรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (X_{12}) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะจากในชีวิตประจำวันนักศึกษาได้เห็นว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเหล่านี้เป็นอาชีพที่ซ้ำซาก จำเจ และไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีความก้าวหน้า เงินเดือนน้อย ปรับอัตราเงินเดือนช้า ซึ่งไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่มีค่าครองชีพสูง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพครู เพราะเห็นว่าการเรียนวิชาชีพครูค่อนข้างเป็นสายการเรียนที่ตรงเข้าสู่การรับราชการ จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายจำเจและไม่มีความสุขกับสาขาที่ตนเองศึกษาอยู่ ดังสอดคล้องกับ ดอบบิ้นส์ (Dobbins.1969:2958A) กล่าวไว้ว่า อาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมพงษ์ มั่นระวัง (2513:161) ได้สำรวจเกี่ยวกับแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน นักเรียนที่มีผู้ปกครองทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ

ดังนั้นนักศึกษามีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครูด้วย

2.4 ผู้ปกครองไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู (X_{17}) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครูมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะการที่ผู้ปกครองไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครูทำให้นักศึกษามีความคิดเป็นอิสระ และกว้างไกลทำให้รู้สึกว่าการเรียนในวิชาชีพครูหรือการประกอบอาชีพครูเป็นอาชีพที่จำเจ ซ้ำซาก หางานยากและเป็นสาขาที่ไม่ได้อยู่ในความสนใจ อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่มีระเบียบกฎเกณฑ์มากทำให้ไม่สามารถทำอะไรได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปสาขาการเรียนรู้อื่นๆให้เลือกมากขึ้นและนำเทคโนโลยีที่น่าสนใจมาใช้ ซึ่งต่างจากการเรียนวิชาชีพครูที่นักศึกษาคิดว่าการเรียนไม่น่าตื่นเต้นเร้าใจ เพราะขาดความแปลกใหม่ และนักศึกษาอาจคิดว่าการประกอบอาชีพอื่นน่าสนใจและน่าภาคภูมิใจว่าการประกอบอาชีพครูจึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร มี 8 ตัวแปร ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 (X_4) ชั้นปีที่ 3

(X₅) ชั้นปีที่ 4 (X₆) โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว (X₉) โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (X₁₀) ผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว (X₁₃) ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (X₁₄) และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X₁₅) อภิปรายได้ดังนี้

3.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 (x₄) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ แสดงว่า มีนักศึกษาบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู เพราะได้ความรู้พื้นฐานที่ดีมาจากชั้นปีที่ 1 ประกอบกับยังมีทัศนคติทางบวกและมีแรงจูงใจที่มุ่งมั่นในวิชาชีพครูและยังเป็นวัยที่ใหม่ต่อการเรียนรู้ รู้สึกสนุกกับสิ่งที่เรียนมีแรงจูงใจที่จะศึกษาและเฝ้ามองความรู้ในวิชาชีพครูและอาจมีนักศึกษาชั้นปีที่ 2 บางคนมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู เพราะเกิดความไม่พอใจเกี่ยวกับการศึกษาในสาขานั้น หรือเนื้อหาที่ศึกษาอาจไม่เป็นดังความคิดที่คาดหวังไว้จึงเกิดการเบื่อหน่ายและเริ่มมีทัศนคติที่ไม่ดีเกิดขึ้น ดังที่กมลรัตน์ หล้าสุขษ์ (2527:172) กล่าวว่า ทัศนคติคือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะสนองตอบต่อบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปเมื่อเกิดความรู้สึกชอบเรียกว่าทัศนคติที่ดีหรือทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยง เมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบเรียกว่าทัศนคติที่ไม่ดีหรือทางลบและทัศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แจงแนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็จะมีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหาโดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ

3.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 (x₅-x₆) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ แสดงว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3-4 บางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 มีประสบการณ์ในวิชาชีพมากกว่า ยังมีโอกาสได้รับข้อมูลการเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ครู - อาจารย์ การแนะแนว การเรียน ประสบการณ์จากการฝึกงานในวิชาชีพ ดังที่ไทแอนดีส (Triandis.1971:143-145) กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่นการได้รับข้อมูลมาจากบุคคลอื่น สื่อมวลชน หรือการได้รับประสบการณ์โดยตรงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบของเจตคติและที่เชอร์ริฟและเชอริน (Sherif and Scherif.1956:unpage) ที่กล่าวว่าเจตคติเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้เป็นสิ่งที่คงทนถาวรและสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อบุคคลได้รับการเรียนรู้เป็นเวลานานาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 ได้เรียนรู้ในสาขาวิชาชีพครูเป็นระยะเวลานาน จึงเกิดการสำนึกในคุณค่าของวิชาชีพ ชอบชอบในคุณค่าของวิชาชีพ ความผูกพันในคุณค่าของวิชาชีพ จนเกิดเป็นทัศนคติที่ดีต่อวิชาครู และมีนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 บางคนมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะไม่ชอบสายวิชาชีพที่ตนเองเรียน เกิดความไม่ประทับใจ จึงไม่สนใจและไม่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน อีกทั้งการเรียนการสอนในระดับนี้จะต้องเรียนทฤษฎีมาก เพื่อเตรียมความรู้ไปฝึกสอนตามสถาบันต่าง ๆ ภายใต้การนิเทศจากอาจารย์อย่างเคร่งครัดทำให้

นักศึกษาเหน็ดเหนื่อย พักผ่อนน้อย ซึ่งส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาอย่างมาก ทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

3.3 โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว (X_9) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ แสดงว่า นักศึกษาโปรแกรมวิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนวบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความพึงพอใจกับการเรียนในโปรแกรมวิชานี้ รู้สึกว่า สาขาที่ตนเองเรียนมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพครูมากที่สุดเพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่หลีกเลี่ยงไม่พ้นในเรื่องของการให้คำปรึกษาและนำสิ่งที่ดีให้แก่แก่นักเรียน จึงทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นต้องการที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีแก่นักเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นค่านิยมที่ปลูกฝังมาตั้งแต่อดีตให้รู้สึกว่าครูเป็นอาชีพที่ต้องให้ความเอาใจใส่ เป็นผู้ให้และชี้ทางสว่างที่ดีที่สุดในยามที่นักเรียนมีปัญหา ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาจึงมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพที่ศึกษา เพราะการเรียนในโปรแกรมวิชาชีพนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และมีนักศึกษาบางคนมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความรู้สึกว่าการศึกษในสาขานี้ไม่จำเป็นต้องจบออกไปประกอบวิชาชีพครู แต่สามารถออกไปประกอบวิชาชีพอื่น ๆ ที่หลากหลายได้จึงทำให้เกิดทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู อีกทั้งยังเห็นว่าปัจจุบันครูไม่สนใจในปัญหาของนักศึกษาอย่างแท้จริงมุ่งเน้นแต่เรื่องระเบียบวินัย และกฎเกณฑ์ เมื่อก่อนที่จะเข้ามาศึกษาคิดว่าดีแต่พอเข้ามาศึกษาเกิดความไม่ประทับใจขาดความรัก เอาใจใส่ จากครูไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ประกอบกับการเรียนวิชาชีพครู โปรแกรมจิตวิทยาและการแนะแนวเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อน และอดทน ที่จะเข้าถึงปัญหาความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของผู้อื่น ทำให้นักศึกษาเกิดความท้อแท้และหมดกำลังใจในการเรียนและทำให้เกิดทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครูดังเช่นงานวิจัยของมิดเดิลมิส (Middlemiss, 1991:3993A) ที่ศึกษาผลของแบบการเรียนและฐานะของวิชาชีพต่อทัศนคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนและพบว่าแบบของการเรียนส่งผลต่อความแตกต่างของทัศนคติ

3.4 โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (X_{10}) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แสดงว่านักศึกษาบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความรู้สึกว่าการเรียนการสอนในทุกสาขาวิชาวิชานั้นจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น นักศึกษาจึงรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ เพราะเรียนในสาขาที่จัดสื่อการสอน และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ จึงเห็นคุณค่าในการให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์จากสื่อการศึกษาจึงเกิดความประทับใจในสาขาที่ตนเองศึกษา และมีนักศึกษาบางคนมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษาบางคนอาจยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าการเรียนในโปรแกรมวิชานี้เกี่ยวกับอะไร และอาจเป็นโปรแกรมวิชาที่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก จึงเกิดความไม่ภาคภูมิใจ ทำให้เกิดทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัลนิภา พัดเปี้ย (2539:87) ที่ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า สาขาวิชาเอกไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.5 ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว(X_{13})ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ แสดงว่า นักศึกษาบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รู้สึกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพที่ไม่แน่นอนและความมั่นคงน้อย อีกทั้งในเรื่องของรายได้ มีรายได้ที่ไม่แน่นอนและมีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจได้ง่าย เนื่องจากเศรษฐกิจในปัจจุบันผันแปรไม่คงที่ นักศึกษาอาจคิดว่าการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพที่ยังไม่มีอะไรมารองรับทั้งในด้านสวัสดิการและความมั่นคง ซึ่งต่างจากอาชีพครู เพราะครูเป็นอาชีพที่อยู่คู่กับการศึกษาและการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ อีกทั้งเป็นอาชีพที่มีเกียรติเป็นที่ยอมรับของสังคมและมีความแน่นอนในการดำเนินชีวิตจึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู และมีนักศึกษาบางคนที่มีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการประกอบธุรกิจส่วนตัวมีรายได้ดีกว่าอาชีพครู มีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา ไม่มีกรอบหรือกฎระเบียบใด ๆ มาบังคับ และสามารถเป็นเจ้าของกิจการของตนเองได้

3.6 ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (X_{16}) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ แสดงว่านักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะอาชีพรับจ้างในประเทศไทยเป็นอาชีพที่มั่นคงหรือฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีเท่ากับอาชีพรับราชการ ดังเช่นอาชีพครู ทำให้นักศึกษาที่อยู่ในสังคมของการรับจ้างได้มองเห็นคุณค่าของวิชาชีพครูเป็นสิ่งที่ดีกว่า และสามารถนำประโยชน์จากการศึกษาและความรู้จากวิชาชีพครูไปสู่ญาติสนิทมิตรสหายในสังคมของเขาเหล่านั้นได้ และมีนักศึกษาบางคนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเห็นว่าอาชีพรับจ้างทำให้มีรายได้หมุนเวียนเข้ามาเรื่อย ๆ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างจากอาชีพครู ที่มีรายได้คงที่ ไม่ขึ้นลงตามสภาวะเศรษฐกิจ อีกทั้งอาชีพครูยังเคร่งครัดในเรื่องของกฎ ระเบียบ วินัยต่าง ๆ จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

3.7 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{15}) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ แสดงว่านักศึกษาบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการศึกษาแต่อย่างใด สามารถใช้ชีวิตและปรับตัวในสาขาที่ตนเองศึกษาได้อย่างมีความสุขไม่ว่านักศึกษาจะมาจากฐานะเช่นไร ต่างก็เข้ามาศึกษาในสถาบันเดียวกันมีการทำกิจกรรมร่วมกัน ให้สิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันโดยไม่จำกัดฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งยังจัดบริการทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันและมีนักศึกษาบางคนมีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะคิดว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ได้เป็นตัวกำหนดในการเลือกอาชีพแต่อย่างใดประกอบกับมีสาขาวิชาชีพให้เลือกหลากหลายในปัจจุบัน ซึ่งนักศึกษามีความคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่โดดเด่น ล้าสมัย มีรายได้น้อย จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

4. ตัวแปรที่ส่งผลกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งมากไปน้อยคือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน(X_{20}) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา(X_{19}) ไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู(X_{17}) โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา(X_{11}) โปรแกรมวิชาเอกเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา(X_{10}) และอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ(X_{12}) อภิปรายได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (x_{20}) ส่งผลกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 1 ทั้งนี้เพราะกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อนักศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้งในด้านทัศนคติ ทักษะ ความสามารถ และบุคลิกภาพของนักศึกษา ตามความเห็นของนิวคอมบ์ (Newcomb.1962:72) และใช้การศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ปี ทำให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม กันเคยกันเป็นอย่างดี เพราะได้เรียนด้วยกัน ทำกิจกรรมด้วยกัน พักอยู่ในหอพักเดียวกัน หรือในบริเวณใกล้เคียงกัน ทำให้นักศึกษาแต่ละคนได้ปรับตัวเข้าหากันเพื่อให้เพื่อนเห็นความสำคัญของตน ยอมรับในความรู้ความสามารถของตน ดังที่ฮิวทลีย์และเกรซ (ประสาน อุพาธรรม.2535:25; อ้างอิงจาก Wheatley and Grace.1965) กล่าวว่า นักศึกษากับกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งนักศึกษาต้องเปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่ ต้องเปลี่ยนเพื่อนใหม่ นักศึกษาต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนในสถาบันเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มและตามที่ แอสติน (Astin.1968 : 15) กล่าวว่าเพื่อนเป็นสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มีผลต่อการแสดงออกหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิต ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวเข้ากับการเรียนสาขาวิชาชีพครู เพื่อให้เรียนตามทันเพื่อน ให้มีความสามารถเท่าเทียมเพื่อน ๆ และในสาขาวิชาเดียวกันนักศึกษาจะมีความสนิทสนมกันมากเป็นพิเศษ เพราะเรียนด้วยกัน ทำกิจกรรมด้วยกันหรือทำงานกลุ่มร่วมกัน และระหว่างต่างสาขาวิชา นักศึกษามีกิจกรรมที่ทำร่วมกันหรือเรียนร่วมกันในบางวิชา นักศึกษาจึงเห็นอกเห็นใจกัน เข้าใจกัน สอดคล้องกับจินตนา ยูนิพันธ์ (2527 :61) ที่กล่าวถึงกลุ่มเพื่อนว่า เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะสังคมในสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งลักษณะของกลุ่มจะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนจะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีไปด้วย และเฟลด์แมน และนิวคอมบ์ (ประกอบ คุปรัตน์.2525 :179; อ้างอิงจาก Feldman and Newcomb.1973) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเพื่อนที่มีต่อนักศึกษา คือ ช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดเป้าหมายในการเรียนและวิชาการได้และสามารถให้กำลังใจในเรื่องโดยทั่ว ๆ ไป เพื่อนช่วยฝึกการเข้าสังคมแก่นักศึกษาและช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะมีผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำงานในภายหลังดังที่วชิระ ชาวหา (2534: 59) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อนมีอิทธิพลต่อนิสิตหลายด้าน เช่น ด้านการเรียน ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมรวมทั้งการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิต

จากที่กล่าวมาข้างต้น ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนจึงส่งผลกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร

4.2 สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา (X_{19}) ส่งผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 2 ทั้งนี้เพราะ การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมที่อาจารย์เอาใจใส่ต่อนักศึกษา มีความเข้าใจนักศึกษา แสดงความเป็นเพื่อน ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวเช่นเดียวกับปัญหาการเรียน ยกย่องชมเชยนักศึกษาที่ทำงานดี ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของนักศึกษา ส่งเสริมและให้กำลังใจนักศึกษา ขณะเดียวกันนักศึกษาก็มีความไว้วางใจอาจารย์ ให้ความเคารพเชื่อฟัง ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่อาจารย์สั่งสอน ซักถาม แสดงความเห็นในด้านการเรียน ปรึกษาอาจารย์ทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว ซึ่งทำให้นักศึกษาเกิดทัศนคติทางบวกต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับรอตแมน (Rothman. 1968 : 34-36) ที่กล่าวว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอนนั้นคือสัมพันธภาพที่ดีของอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียน อาจารย์ต้องยอมรับและเข้าใจ มีความเป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักพัฒนาตนเอง และประดิดันท์ อุปรมย์ (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ดังนี้คือปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดขึ้นได้ ทั้งระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษากับนักศึกษาด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเป็นไปด้วยดีหมายถึงทั้งอาจารย์และนักศึกษาต่างมีสัมพันธ์อันดีต่อกันโดยอาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามมีการตอบคำถามและการให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุกอยากรู้อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับนักศึกษาด้วยกันเอง ก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุลีกร โชติดี (2541 : 79) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พบว่า สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง

4.3 ผู้ปกครองไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู (X_{17}) ส่งผลทางลบต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองของนักศึกษาเล็งเห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเงินเดือนน้อย ต้องอยู่ในกฎระเบียบ และมีโอกาสก้าวหน้าน้อย จึงทำให้ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้นักศึกษาประกอบวิชาชีพครูและการเรียนในปัจจุบันนี้ มีสาขาวิชาที่หลากหลาย ที่สามารถจบออกไปประกอบอาชีพที่มีเงินเดือนมากกว่าอาชีพครู ซึ่งสิ่งเหล่านี้นักศึกษาได้รับการปลูกฝังมาจากผู้ปกครองในเรื่องความไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครูและเล็งเห็นประโยชน์ของการประกอบวิชาชีพอื่นดีกว่า จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครูดังคำกล่าวของ สุชา จันทรเฒ (2515 : 157) ที่ว่า บิดา มารดามีอิทธิภาพในการสร้างทัศนคติให้แก่เด็ก และสอดคล้องกับแนวคิดของไทโรแอนดิส

(Triandis.1971 : 2-3) ที่กล่าวว่า การคุ้นเคยกับวิชาชีพอาจมีส่วนต่อทัศนคติได้ เพราะทัศนคติมีความรู้เป็นองค์ประกอบอาศัยอยู่ด้วย และในทางตรงกันข้ามความไม่รู้จักคุ้นเคยกับอาชีพอาจมีผลทำให้มีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพต่ำลงมา

4.4 โปรแกรมวิชาเอกวิทยาศาสตร์การกีฬา (X_{11}) ส่งผลทางลบต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 4 ทั้งนี้เพราะ นักศึกษามีความเห็นว่าการเรียนในโปรแกรมวิชาเอกที่ตนเองศึกษานั้น จบออกไปไม่จำเป็นต้องไปประกอบอาชีพครู สามารถนำความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ไปประกอบอาชีพอื่นๆ อันจะนำมาซึ่งรายได้ที่ดีกว่าอาชีพครู ประกอบกับนักศึกษาไม่มีความต้องการที่จะเป็นครู เพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่รายได้น้อย และต้องใช้ความอดทนอย่างสูงในการประกอบอาชีพนี้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

4.5 โปรแกรมวิชาเอกเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (X_{10}) ส่งผลทางลบต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 5 ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเห็นว่าการเรียนในโปรแกรมวิชานี้สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อต่าง ๆ ไปใช้กับอาชีพอื่นได้ดีกว่าอาชีพครูที่มีขีดจำกัดในเรื่องของเงินเดือน ซึ่งจะแตกต่างจากบริษัทเอกชนที่มีผลตอบแทนมากกว่า อีกทั้งนักศึกษาอาจมีความไม่ชอบในวิชาชีพครู ไม่ชอบการสอน เห็นว่าอาชีพครูซ้ำ จำเจ ไม่น่าสนใจ ไม่มีความแปลกใหม่ เงินเดือนน้อยไม่เพียงพอกับค่าครองชีพในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู

4.6 ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (X_{12}) ส่งผลทางลบต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เป็นอันดับที่ 6 ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองของนักศึกษาได้มีประสบการณ์และคุ้นเคยกับอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมาก่อน จึงเห็นสภาพในการทำงานว่ามีการใช้ระบบอุปถัมภ์และมีการแก่งแย่งชิงดี มากกว่าการใช้ความสามารถจริง ๆ ประกอบกับเล็งเห็นว่าการรับราชการ เช่น อาชีพครู มีรายได้ต่ำ ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพในสภาวะปัจจุบัน ผู้ปกครองจึงต้องการให้นักศึกษาประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง สามารถนำมาจุนเจือครอบครัวได้เพียงพอ ดังนั้นนักศึกษาจึงได้รับอิทธิพลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับประสบการณ์ดังกล่าว จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ดังที่ดุสิต น้าฝน (2529 : 42) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมและภูมิหลังเป็นประสบการณ์ทางสังคม ที่เสริมสร้างให้เกิดทัศนคติต่อบุคคล ซึ่งบรรทัดฐานจะมาจากภูมิหลังทางสังคมจะมีอิทธิพลที่ทำให้ยอมรับเอาคุณค่าใดมาเป็นแนวทางของตนเองมาตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายการจัดการเรียนการสอนของวิชาชีพครู โดยสามารถพิจารณาจากตัวแปรที่ส่งผลกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ ซึ่งได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาด้วยกันดียิ่งขึ้น

1.2 พิจารณาจากตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูได้แก่ตัวแปรดังต่อไปนี้ ผู้ปกครองไม่คาดหวังให้ประกอบอาชีพครู โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา โปรแกรมเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา และผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ส่งผลให้เกิดทัศนคติทางลบต่อวิชาชีพครู ควรจะแก้ไขด้วยการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติต่อวิชาชีพครู และใช้เป็นข้อมูลในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาชีพครู จึงส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนสายวิชาชีพครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เช่น ค่านิยม ลักษณะของการมุ่งอนาคต การประกอบอาชีพในอนาคต เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู ในระดับการศึกษาอื่น ๆ เช่น ระดับปริญญาโท เป็นต้น

2.3 ควรทำการศึกษาเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู และเรียนหนังสือได้อย่างมีคุณภาพ โดยการใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กลุ่มสัมพันธ์ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร ตรีสกุล. (2536). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- กนกรัตน์ นาคฤทัย. (2540). สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพัฒนการสังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- กมลรัตน์ หล้าสงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเดชา.
- กระทรวงศึกษาธิการ(1). (2540). การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการคุรุทายาท (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2). (2540). ประทับแห่งการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นิยมวิทยา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2532). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงสาสน์.
- ขวัญฤดี ขวัญวิเชียร. (2540). การศึกษาองค์ประกอบบุคลิกภาพและประสิทธิผลของการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยระบบราชการและภายในกำกับของรัฐบาล. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- คงพร คงชาตรี. (2537). การเปรียบเทียบทัศนคติต่อโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีและกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- จริยา จ้วนาน. (2528, 9 กันยายน). "สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา"ในวารสารศึกษาศาสตร์. 17(864) : 55-56.
- จินตนา ยูนิพันธ์. (2527). การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑา บุรีภักดี. (2532). การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมเจตน์.
- ชูลีกร โชติดี. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อุดลำนเา.
- ชูชีพ อ่อนโศกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ชูชีพ อ่อนโคงสูง.(ม.ป.ป.). ทศนคติต่อการสอบสัมภาษณ์เพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย.

กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางเขน.

เชิดศักดิ์ โฉมาสินธุ์ . (2520) . การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ . สำนักทดสอบการศึกษา และ
จิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล.(2538). "รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา2536. "ในวาร
สารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 5(4) : 27-32.

ดร.ณจิต อุตระมาตย์. (2532). การศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภอโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ
16.ปริญญาโทพัฒนศึกษา.(จิตวิทยาการแนะแนว)กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ .อัสสัมชัญ.

ดวงฤดี ชั่วขำ. (2540). ทศนคติต่อการจัดการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี จัดหัตถ์นครราชสีมา.ปริญญาโทพัฒนศึกษา.กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .อัสสัมชัญ.

ดุสิต น้ำฝน. (2529). การถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารกับความยึดมั่นผูกพันต่ออาชีพ :
ศึกษากรณีนักเรียนนายเรืออากาศ.วิทยานิพนธ์ศศ.ม.(สังคมวิทยา)กรุงเทพฯ:บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัสสัมชัญ.

ธีระ ชัยยุทธธรรมและคนอื่น ๆ.(2539).ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพกับกิจ
กรรมการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยมที่มีต่อระดับการพัฒนา ค่านิยมและเจตคติเชิงจริย
ธรรมด้านความซื่อสัตย์.กรุงเทพฯ:ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.

ธีระพร อูวรรณโณ.(2529). จิตวิทยาสังคม.กรุงเทพฯ:คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงเยาว์ แก้วกังวาล. (2535). ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาและครูอาจารย์เกี่ยวกับสภาพ
แวดล้อมวิทยาลัยเทคนิคปราชญ์บุรี.วิทยานิพนธ์ศศ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. อัสสัมชัญ.

นพดล คู่ประวัติ. (2517). ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษา
ของบุตร.วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัสสัมชัญ.

นวลละออ สุภาพล.(2527). ทฤษฎีบุคลิกภาพ.กรุงเทพฯ : ภาควิจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

นิตยา แก้วเล็ก.(2538). การศึกษาบุคลิกภาพของนิสิตพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.ปริญญาโทพัฒนศึกษา.กศ.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัสสัมชัญ.

- นิพนธ์ วรรณเวช. (2538). สภาพแวดล้อมสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นิยม เลปอาจารย์. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการฝึกสอนกับ ทักษะคิดต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอนคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .อัดสำเนา.
- บุษกร เพชรวิวรรณ. (2519). ทักษะคิดของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- บุษราคัม ชูพันธ์. (2534). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- บุษรินทร์ บุญรอด. (2536). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ออกกับบุคลิกภาพของช่างสำรวจสำนักงานชลประทานที่ 1,2 และ 3 สังกัดกองสำรวจภูมิประเทศ . ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร .อัดสำเนา.
- ประกอบ คุปรัตน์. (2525). นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา. ใน นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหา และแนวปฏิบัติ. หน้า 117-189. กรุงเทพฯ : พีระพัชณา.
- ประคอง เกื่อนการ. (2516). การศึกษาบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.
- ✓ ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทักษะคิด : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ พีระพัชณะ.
- ประสาน อุพาธรรม. (2535). สภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิค กรุงเทพฯ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.
- ผกาทิพย์ เกษรากุล. (2524) สภาพแวดล้อมทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะของนิสิต. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(บริการการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2531). การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชา

การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

ผ่องศรี เกียรติเลิศนา. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมจัด
สรร ในคลินิกกับความคิดเห็นต่อวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาล. วิทยานิพนธ์

ก.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัดสำเนา.

พรพิมล เพ็ญศรีทอง.(2515). การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.
อัดสำเนา.

พรรณอร อุซภาพ. (2527). การศึกษาทัศนคติของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6)ใน
โรงเรียนเขตรัฐบาล เขตการศึกษา 3 ที่มีต่อการสอบวิชาประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช2524. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(ประวัติศาสตร์)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์.กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .อัดสำเนา.

พิมศรี เปาณิล. (2530). บรรยายการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตรตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2518).ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา.ในคัมภีร์มหาวิทยาลัย.หน้า 134.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญวิทย์.

----- (2524). การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา.กรุงเทพฯ : ภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มันทนา แขวงโสภา. (2538). สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์กระทรวงสาธารณสุข
สุข ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการ
ศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.

มาลินี แซ่เตื่อง. (2534). ทัศนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อวิชาชีพและ
สภาพแวดล้อมในการทำงาน.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.

มาลินี วงศ์นาม.(2527).เจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อวิชาสุขศึกษา.ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม.(อุดมศึกษา) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
อัดสำเนา.

ยุพา วีระไวทยะ และคนอื่น ๆ. (2532). รายงานการวิจัยเรื่องการประสานสัมพันธ์ระหว่างการ
ศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษากับอุดมศึกษา.กรุงเทพฯ : โครงการจัดทำแผน
อุดมศึกษาระยะยาวทบวงมหาวิทยาลัย.

- รัชนิหารถ มณีพงษ์. (2527). การสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัดสำเนา
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2530).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.พิมพ์ครั้งที่3.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่ง แก้วแดง (1). (2541). "ครูแห่งชาติ : เพื่อแก้ปัญหาครูไทยในอนาคต" ในรวมบทความทาง
การศึกษาไทยในเวทีโลก ในรอบปี 2540-2541 .หน้า 217-221.กรุงเทพฯ .
- วชิระ ชาวหา. (2534). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ปริญญาโท กศ.ม.(การบริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- วรรณวิภา ทองงอก.(2517). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครูวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์
ในการเรียน และ ผลการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยการศึกษาพิษณุโลก.ปริญญา
โท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.
- วลีวรรณ ศรีเตชะวิวัฒน์.(2536).ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
กลุ่มภาคเหนือ.ปริญญาโท กศ.ม.พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.อัดสำเนา.
- ✓ วชิร ทรัพย์มี. (2523). การแนะแนวอาชีพ.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา(2). (2530).อุดมศึกษา.กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ✓ วัลลภา พัดเปี้ย. (2539). ทักษะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ปริญญาโท กศ.ม.(อุดมศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .อัดสำเนา.
- วิลาศ ทองขาว. (2527). บรรยายภาคการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทักษะของนัก
เรียน ครู ผู้บริหารเขตการศึกษา 4.ปริญญาโท กศ.ม.(บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิไลวรรณ พิทยานุวัฒน์ และสมหวัง พิทยานุวัฒน์.(2519). "วิธีประเมินสภาพแวดล้อม
มหาวิทยาลัย"ในวารสารครุศาสตร์ 6(4) : 21-34.
- ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์. (2531). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่มี
ต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์.
ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์.(2524).ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยา.ในวัดผลการศึกษา2(2):. 1-6.
- สถาบันราชภัฏพระนคร. (2541). รายงานประจำปีพ.ศ.2540. สถาบันราชภัฏพระนคร.กรุงเทพฯ
:สถาบันฯ.

สถาบันราชภัฏพระนคร. (2543). คู่มือนักศึกษาสถาบันราชภัฏพระนคร.กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมวิชาการ

สถาบันราชภัฏพระนคร. (2545). คู่มือการศึกษา . กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมวิชาการสถาบันฯ.

สมบุญ สังขกุญชร. (2532). ทศนคติทางการเมืองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน. สารนิพนธ์ ร.ม. รัฐศาสตร์.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สากล เชื้อสกุล. (2523). ความมุ่งหวังของบิดามารดาไทยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบุตร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.อัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่8 (พ.ศ. 2540-2544).กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2540).สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่(2540-2544).กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูพ.ศ.2539. กรุงเทพฯ : กองวิชาชีพครู สำนักงานฯ.

สำนักงานนายกรัฐมนตรี (1). (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานฯ.

สำนักงานนายกรัฐมนตรี (2). (2540). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานฯ.

สำนักงานนายกรัฐมนตรี(1). (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข.กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานฯ.

สิริวรรณ ศรีพล. (2526). รูปแบบการสอบและกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา.เอกสารการสอนสังคมศึกษาหน่วยที่ 10-15.นนทบุรี : สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุชา จันท์เอม. (2515). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จรัสสินทวงศ์.

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม. (2520). จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุนีย์ ชีระดากร. (2525). จิตวิทยาการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 2 .นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.

สุพิชญา ชีระกุลและคนอื่น ๆ. (2524). การนิเทศการศึกษา.กรุงเทพฯ : พิมพ์วิทยาการ.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2533).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ วงษาไธ. (2532). การศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา10ปีการศึกษา 2533.ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม. อัดสำเนา.

อบอวล หกสุวรรณ. (2517). *การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์*.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา .อัสสัมชัญ.

อมรวิชัย นาคธรรม. (2541). *ความจริงของแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เจ พิมพ์ โพรเซส.

✓ อรพิน แสงสว่าง. (2536). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร .อัสสัมชัญ

อารี รังสิโยกฤษฎ์. (2513). *เปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพครูของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. และป.ป. ปีการศึกษา 2512* .ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา .อัสสัมชัญ.

เอกพจน์ สมุทธานนท์. (2537). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรม).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัสสัมชัญ.

Allport,G.N. (1940). *Handbooks of Socail psychology*. Massachusetts : Clark University Press.

Astin,Alexander W.. (1968). *The Collehe Environment* Washington. D.C. : American Council on Education.

Beck ,Carton E. (1970). *Perspective on World Education*.Wisconcin : Wm.C.Brom Company.

Beck, Williams R.(1970.November). *Pupils Perception of teacher Merit: A Factor Analysis of FivePostulated Dimensions*,The Journal of Educationl Research.61(12):1481.

Bowman, Paul H. (1965). *"Family Role In the Mental Health of school"* in Menta Health and achievement. New York : John Wiley and Sons.

Channay , Reece. (1969. March – April). *"Vocational Values of Children as they Relate to EconomicCommunity Grade Level, Sex and Parental Occupational Level,"* *Dissertation Abstracts International*. XXII : 2661-2662.

Cogan ,Morris L. (1975). *"Studies of Teacher Behavior"* in the Journal of Experimental Education 26.p. 135-139.

Cruze,Wendel-W.(1974).*Essential Psychology*.New York : The Ronel Press Company.

✓ Dobbins,Loy Henderson. (1969). *Education and Occupation Aspiration and Expeclation of High School Senier Boysin Five Louisiana Parishes*,in *Dissertation Abstracts International*29(9).p.2958-A-2959-A.

Fantini , Martio D. and Genald, Weinstein. (1972). *The Disadvantaged*. New York, WilleyInterscience. 487 p.

Good Carter V. (1959). *Dictionary of Education*.3rd ed.New York : Megraw-Hill,Inc.

Habison , F., and Myers, C.A. (1964). *Education Manpower and Economic Growth : Strategies of Human Resource Development*. New York : Mcgraw – Hill.

Hillgard, Ermet R.. (1962). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brace.

Isaacson, Robert L.and Other.(1964). *Dimension of Student Evaluation of Teaching*.Inc.Journal of Education Psychology 55(6).p.344-351.

Johnston , James G. (1975, December). "A need Analysis of Aspiration for post Secondary Education Plane of Adolescents," *Amerivan Sociological Review*. 34 (22) : 221-222.

Kendler,Howard H. (1963). *Basic Psychology*.3rd ed. Menlo Park Calif W.A.Benjamin.

Krech, David. (1962). *Individual in Society*. New York : McGraw – Hill Book Company,Inc.

Laurance , Lipsett. (1962, June). "Socail Factors in Vocational Development," *The Personality and Guidance Journal*. 40 : 431-437.

Lawrens,Frances. (1976). *Student Perception of the classroom Learning Environment in Biology,Chemistry and Physics*,"Journal of Research in Science Teaching.13: 315-323.

Lewin K.,and Lippitt R. and White R.,(1939). *Patterns of aggregative Behavior in Experimentally Created "Social Climate"*," Journal of Social Psychology.

Newcomb ,Theodore M. (1954). *Social Psychology*.New York : Dryden Press.

-----, (1962). "Student Peer-Group Influence," *in Personality Factors on the College Campus*. New York : Social Science Research Council.

Roger,Carl. (1969). *Freedom to Learn*.Columbus,Ohio : Charles E. Merrill.

Rokeach,Milton. (1970). *Beliefs Attitudes and Values*.San Francisco : Jossey Bass Inc.

Ryans , David G. (1960). *Characteristic of teacher*.Manasha : George Benta Company.

Strang,Ruth M. (1958). *Group Work inEducation*.New York : Harper.

Tinto , Vincent. (1975). "Dropout from Higher Education : A Theoretical Synthesis of Recent Research" in Review of Educational Research (1),p. 89-125.

Triandis, Harry C. (1971). *Attitude and Attitude Change*.New York: John Willey and Son Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/3484

วันที่ 17 เมษายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวชนิกา จึงเจริญพานิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์เวณนี้ กริทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแบบสอบถาม ให้ นางสาวชนิกา จึงเจริญพานิชย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 4674

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๘ พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวชนิกา จึงเจริญพานิชย์ นิสิตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์เวรณี กริทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ภาคปกติ คณะครุศาสตร์ จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชนิกา จึงเจริญพานิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5313280 มือถือ 09-0873190

ที่ ทม 1012/ 5 ๕ ๕ 5

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔ กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวชนิกา จึงเจริญพานิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวธนี กริทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ภาคปกติ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 250 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชนิกา จึงเจริญพานิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณะศิลปบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะศิลปบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-0873190

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งนักศึกษาสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักศึกษาไม่มีข้อใดถูกหรือผิดและไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วยทั้งหมด 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และ ความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรม

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุดและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวชนิกา จีงเจริญพานิชย์

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความจบแล้ว โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านลักษณะทางกายภาพ</u>					
1	สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา					
2	ภายในห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนักศึกษาอย่างเพียงพอ					
3	ห้องเรียนส่วนใหญ่มีอากาศถ่ายเทสะดวก					
4	ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อการเรียนการสอน					
5	ในเวลาเรียนมีเสียงดังรบกวนอยู่เสมอ					
6	บรรยากาศในห้องเรียนน่าเบื่อหน่ายจนอยากจะออกไปนอกห้องเรียน					
7	บริเวณห้องส้วมสกปรก					
8	สถาบันจัดให้มีห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
9	อาคารเรียนอยู่ในสภาพทรุดโทรมไม่ได้รับการดูแลรักษาเท่าที่ควร					
10	ท่านคิดว่าอาคารเรียนของสถาบันยังสกปรกอยู่					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11	ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย					
12	สภาพรอบห้องเรียนของท่านมี กลิ่นเหม็นจากโรงอาหาร					
13	ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวน นักศึกษา					
14	ภายในห้องเรียนของท่านมีความ สะอาดน่าเรียน					
15	สถาบันมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดี					
16	บรรยากาศรอบอาคารเรียนเป็น ระเบียบเรียบร้อยดี <u>ด้านสื่อและอุปกรณ์</u> <u>การเรียนการสอน</u>					
17	ห้องเรียนแต่ละห้องมีอุปกรณ์การเรียน- การสอนอย่างเพียงพอ					
18	สื่อการสอนของอาจารย์ทำให้ นักศึกษาเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น					
19	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้ คงสภาพที่ดีเหมาะในการใช้สอน					
20	สื่อและอุปกรณ์มีความทันสมัยกับ เทคโนโลยีปัจจุบัน					
21	นักศึกษามีโอกาสได้ใช้สื่อการเรียน การสอนอย่างเต็มที่					
22	อาจารย์ใช้สื่อประกอบการสอนที่ช่วย ให้เกิดการเรียนรู้					
23	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความ หลากหลาย					
24	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความ เหมาะสมกับรายวิชา					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
25	อาจารย์ต้องแบ่งกันใช้สื่อการสอน เนื่องจากมีไม่เพียงพอ					
26	อุปกรณ์ในภาคปฏิบัติมีเพียงพอเมื่อ เทียบกับจำนวนนักศึกษา					
27	อุปกรณ์การเรียนในภาคปฏิบัติล้าสมัย					
28	ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์มี ความทันสมัย					
29	ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์มี สภาพใช้งานที่ดี					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความจบแล้ว โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติ</u>					
	<u>ต่อนักศึกษา</u>					
1	อาจารย์รับฟังเหตุผลของท่าน					
2	อาจารย์ยินดีให้คำแนะนำ เมื่อท่านมีปัญหาด้านส่วนตัว					
3	อาจารย์เปิดโอกาสให้ท่านซักถามในบทเรียนที่ไม่เข้าใจ					
4	อาจารย์ยินดีให้คำแนะนำ เมื่อท่านมีปัญหาด้านการเรียน					
5	อาจารย์ไม่เป็นกันเองกับท่านทำให้ท่านไม่กล้าถามอาจารย์เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย					
6	อาจารย์เข้มงวดมากทำให้บรรยากาศไม่น่าเรียน					
7	อาจารย์เปิดโอกาสให้ท่านแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน					
8	อาจารย์ไม่สนใจปัญหาด้านการเรียนของท่าน					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9	อาจารย์ไม่สนใจปัญหาด้านส่วนตัวของท่าน					
10	อาจารย์ให้ความห่วงใยกับท่าน					
11	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับท่าน					
12	อาจารย์ให้ความสนใจเฉพาะนักศึกษาที่เรียนเก่ง					
13	อาจารย์ให้ความรักและเอาใจใส่ต่อท่านเป็นอย่างดี					
14	อาจารย์มีความเมตตากรุณากับท่าน					
15	อาจารย์มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับท่าน					
16	อาจารย์ตักเตือนและให้อภัยเมื่อนักศึกษาทำผิด					
17	อาจารย์ดูแลท่านอย่างใกล้ชิดเมื่อท่านเจ็บป่วย					
18	อาจารย์ให้คำปรึกษาท่านด้วยความเต็มใจ					
19	อาจารย์ให้ความยุติธรรมกับท่าน					
20	อาจารย์สนใจความเป็นอยู่ของท่าน					
21	อาจารย์แนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์กับท่านเกี่ยวกับเรื่องเรียน					
22	อาจารย์แนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์กับท่านเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว					
23	อาจารย์แสดงความห่วงใยเมื่อท่านไม่มาเรียน					
24	อาจารย์ไม่สนใจความรู้สึกของท่าน					
25	อาจารย์ชมเชยเมื่อท่านทำความดี					
26	อาจารย์ยิ้มทักทายเมื่อพบท่านนอกห้องเรียน					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติ</u>					
	<u>ต่ออาจารย์</u>					
27	ท่านไม่กล้าซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน					
28	ท่านแสดงความคิดเห็นเมื่ออาจารย์ซักถาม					
29	ท่านไม่ยอมปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหาการเรียน					
30	ท่านมักลืมทำงานที่อาจารย์สั่ง					
31	ท่านเต็มใจช่วยเหลือของให้อาจารย์					
32	ท่านเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์					
33	ท่านส่งการบ้านทุกครั้ง					
34	ท่านให้ความเคารพอาจารย์เมื่ออยู่ในห้องเรียน					
35	ท่านแสดงความไม่พอใจเมื่อถูกอาจารย์ตำหนิ					
36	ท่านชอบตั้งสมญานามให้อาจารย์ในสถาบัน					
37	ท่านรู้สึกท้อแท้ในการเรียนเพราะอาจารย์สนใจแต่นักศึกษาที่เรียนเก่ง					
38	เมื่อท่านมีปัญหาอาจารย์สามารถช่วยเหลือได้					
39	ท่านรู้สึกว่าอาจารย์ถือตัวไม่เป็นกันเอง					
40	ท่านคิดว่าอาจารย์เปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของท่าน					
41	ท่านไม่สามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับอาจารย์ได้					
42	ท่านไม่สามารถปรึกษาเรื่องการเรียนกับอาจารย์ได้					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
43	ท่านนึกถึงอาจารย์เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
44	เมื่อท่านทำงานบกพร่องอาจารย์คอยแนะนำสิ่งที่ถูกต้อง					
45	ท่านส่งงานเฉพาะวิชาที่ชอบ					
46	ท่านส่งงานตรงเวลาที่อาจารย์กำหนด					
47	ท่านเคารพอาจารย์ทุกคนในสถาบัน					
48	ท่านพยายามปฏิบัติตามที่อาจารย์สอน					
49	ท่านตั้งใจเรียนทุกวิชา					
50	ในวิชาที่ท่านไม่ชอบอาจารย์ผู้สอน ท่านไม่ค่อยตั้งใจเรียน					
51	ท่านรักและเคารพอาจารย์เสมอ					
52	ท่านไม่สนใจคำแนะนำต่าง ๆ ของอาจารย์					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความจบแล้ว โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน</u>					
1	ท่านมีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนได้					
2	ท่านมีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวได้					
3	เพื่อนของท่านมีความสามัคคี					
4	เพื่อน ๆ ยอมรับความคิดเห็นของท่าน					
5	เพื่อน ๆ มักชวนท่านเข้าร่วมกิจกรรมด้วยเสมอ					
6	ท่านมีความสุขเมื่อได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน					
7	เมื่อมีปัญหาท่านไม่สามารถปรึกษาเพื่อน ๆ ได้					
8	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
9	ท่านไม่สามารถทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ ได้					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10	ท่านรู้สึกว่าคุณไม่เข้าใจ					
11	ท่านชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ					
12	เพื่อน ๆ มีความจริงใจกับท่าน					
13	ท่านได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ					
14	เมื่อท่านทำการบ้านไม่ได้ เพื่อนในห้อง ที่เข้าใจช่วยอธิบายได้					
15	เมื่อเพื่อนมีปัญหา ท่านให้ความ ช่วยเหลือ					
16	ในการทำงานกลุ่มท่านเต็มใจปฏิบัติ ตามข้อตกลงของกลุ่ม					
17	ท่านตำหนิเพื่อน เมื่อเพื่อนทำอะไร ไม่ถูกใจ					
18	ท่านไม่พอใจ เมื่อเพื่อนแสดงความ คิดเห็นแตกต่างจากท่าน					
19	เมื่อเพื่อนกระทำความดีท่านชมเชย เพื่อนด้วยความจริงใจ					
20	ท่านโดนเพื่อนแกล้งเป็นประจำ					
21	เพื่อนเต็มใจให้ท่านเข้าร่วมกลุ่ม					
22	ท่านรู้สึกว่าขาดเพื่อนที่สามารถช่วย ปรับทุกข์ได้					
23	ท่านมักทำตามคำแนะนำของเพื่อน มากกว่าพ่อแม่หรืออาจารย์					
24	เพื่อนชอบชวนท่านหนีเรียนและท่าน มักไม่ปฏิเสธ					
25	ท่านชื่นชมความสำเร็จของเพื่อนอย่าง จริงใจ					
26	เมื่อท่านทำผิดพลาดเพื่อนคอย ปลอบใจและให้กำลังใจ					
27	ท่านปรับตัวเข้ากับเพื่อนในสถาบัน ไม่ได้					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
28	ท่านสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนได้					
29	ท่านไม่ชอบทะเลาะกับเพื่อน					
30	เมื่อท่านไม่มาเรียนเพื่อน ๆ มักถามถึงด้วยความห่วงใย					
31	เมื่อเพื่อนไม่สบาย ท่านเข้าไปถามอาการและช่วยเหลืองานของเพื่อนเท่าที่ทำได้					
32	เพื่อน ๆ ชวนท่านเล่นกีฬาหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ					
33	เพื่อนช่วยทบทวนบทเรียนที่ท่านไม่เข้าใจก่อนสอบ					
34	เมื่อท่านทำงานผิดพลาด ท่านพร้อมที่จะยอมรับผิดต่อหน้าเพื่อน ๆ					
35	ท่านเข้ากับเพื่อนทุกคนในห้องได้เป็นอย่างดี					
36	ท่านรู้สึกอับอายที่จะเล่าเรื่องส่วนตัวให้เพื่อนฟัง					
37	เพื่อนให้ท่านยืมหนังสือเรียน					
38	ท่านให้เพื่อนยืมเงินเมื่อเพื่อนเดือดร้อน					
39	ท่านชอบแยกตัวอยู่ตามลำพังมากกว่าอยู่กับเพื่อน					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาชีพครู โดยแบ่งเป็น 3 ด้านได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านความคิด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพครู เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความจบแล้ว โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับความคิดของนักศึกษามากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ตรงกับความคิดของนักศึกษาพอสมควร
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ค่อนข้างตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อย
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ตรงกับความคิดของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
	<u>เมื่อนึกถึงอาชีพครู ท่านคิดถึงเรื่องต่อไปนี้</u>					
1	อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ					
2	อาชีพครูน่าเบื่อ					
3	ครูเป็นอาชีพที่ต้องผสมผสานวิทยาการทุกแขนงไว้ด้วยกัน					
4	อาชีพครูที่ต้องมีอุดมการณ์					
5	ครูเป็นอาชีพที่ต้องเสียสละ					
6	ครูเป็นอาชีพที่ต้องกล้าคิดกล้าทำ					
7	ครูเป็นอาชีพที่น่ายกย่อง					
8	ครูเป็นอาชีพที่ไม่น่าภาคภูมิใจ					
9	ครูเป็นอาชีพที่ต้องกล้าแสดงออก					
10	ครูเป็นอาชีพที่มีระเบียบวินัย					
11	ครูเป็นอาชีพที่ไม่มีใครอยากเป็น					
12	ครูเป็นอาชีพที่ต้องอดทน					

ข้อที่	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
13	ครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงในอาชีพ					
14	ครูเป็นอาชีพที่ต้องเมตตานักเรียน					
15	ครูเป็นอาชีพที่ช่วยแก้ปัญหาสังคม					
16	ครูเป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนานักเรียน ด้านความรู้ สติปัญญา					
17	ครูเป็นอาชีพที่ต้องมีจรรยาบรรณ					
18	ครูเป็นอาชีพที่ต้องพัฒนาคน					
19	ครูเป็นอาชีพที่ไม่มีบทบาทในสังคม					
20	ครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความสุจริต					
21	ครูเป็นอาชีพที่ต้องขัดเกลานักเรียนให้ เป็นคนดี					
22	ครูเป็นอาชีพที่เป็นที่นับถือของคนใน สังคม					
23	ครูเป็นอาชีพที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ แก่ศิษย์					
24	ครูเป็นอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มี สติปัญญาปานกลาง					
25	ครูเป็นอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ไม่ ทราบว่าจะประกอบอาชีพอะไร					
26	ครูเป็นอาชีพที่ซ้ำซากจำเจ					
27	ครูเป็นอาชีพที่ไม่ก้าวหน้า					
28	ครูเป็นอาชีพที่ต่ำต้อยกว่าอาชีพอื่น					
29	เป็นอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มี สติปัญญาดำ					
30	ครูเป็นอาชีพที่มีคุณค่าต่อสังคม					
31	ครูเป็นอาชีพที่ต้องมีเหตุผล					
32	ครูเป็นอาชีพที่ไม่น่าสนใจ					

ข้อที่	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
33	ครูเป็นอาชีพที่ใคร ๆ ก็เป็นกันได้					
34	ครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง					
35	ครูเป็นอาชีพที่ทำลายความสามารถ					
36	ครูเป็นอาชีพที่ทำนอยากเป็น					
37	ครูเป็นอาชีพที่ควรสนับสนุนให้นักเรียน ศึกษาต่อ					
38	ครูเป็นอาชีพที่ต้องเข้าใจพัฒนาการ ของนักเรียน					
39	ครูเป็นอาชีพที่ควรได้รับการฝึกอบรม ทางวิชาการ					
40	ครูเป็นอาชีพที่ทำอันตราย					
41	ครูเป็นอาชีพที่ไม่เหมาะกับบุคลิกภาพ ของท่าน					
42	ครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความรู้กว้างขวาง ในสาขาที่ตนเรียน					

ด้านที่ 2 ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพครู เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความจบแล้ว โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง 5 ช่อง ที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาพอสมควร
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนี้ค่อนข้างตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาบ้าง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาน้อย

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	เมื่อคิดถึงวิชาชีพครู					
	ท่านรู้สึกว่					
1	ท่านไม่พอใจที่จะต้องทำตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
2	ท่านไม่อยากเป็นครู เพราะเงินเดือนน้อย					
3	ท่านพอใจที่ได้ศึกษาต่อทางวิชาชีพครู					
4	ท่านภูมิใจกับวิชาชีพครู					
5	ท่านอยากเป็นครู					
6	ท่านไม่ชอบทำงานกับนักเรียน					
7	ท่านสนใจในวิชาชีพครู					
8	ท่านเบื่อหน่ายต่อการเป็นครู					
9	ท่านพอใจที่นักเรียนสนใจเรียนวิชาที่ท่านสอน					
10	ท่านไม่ชอบวิชาชีพครู					
11	ท่านไม่ชอบนักเรียนที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้					

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	ท่านภูมิใจที่โรงเรียนเลือกท่านให้เข้ารับการฝึกอบรม					
13	ท่านพอใจที่ได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา					
14	ท่านภูมิใจที่วิชาชีพครูเป็นที่ยอมรับของสังคม					
15	ท่านภูมิใจเพราะเป็นที่เชื่อถือในสังคม					
16	ท่านภูมิใจเพราะเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ					

ด้านที่ 3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความจบแล้ว โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำอยู่เป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำบ้าง บางครั้ง
ไม่บ่อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำน้อย
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาที่ทำน้อยครั้งมากจนแทบไม่ทำเลย

ข้อที่	คำถาม	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นาน ๆ ครั้ง
	<u>ถ้าท่านเป็นครู ท่านจะ</u> <u>กระทำการต่อไปนี้</u>					
1	ท่านช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนักเรียนเดือดร้อน					
2	ท่านเฝ้าหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาความเป็นครูให้ดีขึ้น					
3	ท่านทำงานไม่ตรงต่อเวลา					
4	ท่านสอนนักเรียนน่าสนใจ					
5	ท่านยินดีเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ					
6	ท่านหลีกเลี่ยงการเข้าประชุมของโรงเรียน					
7	ท่านทำงานอย่างเต็มที่ โดยไม่คิดถึงความเหน็ดเหนื่อย					
8	ท่านเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน					
9	ท่านมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นครู					
10	ท่านเป็นคนที่เก็บความลับของนักเรียนไม่ได้					

ข้อที่	คำถาม	บ่อยที่สุด	บ่อย	บางครั้ง	ไม่บ่อย	นานๆครั้ง
11	ท่านแสดงความประหม่าเวลาอยู่หน้าชั้น					
12	ท่านไม่สนใจเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม					
13	ท่านหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมประชุม					
14	ท่านไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้					
15	ท่านให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้					
16	ท่านเป็นครูที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่					
17	ท่านเป็นครูที่มีความเสียสละ					
18	ท่านเป็นครูที่มีความสำเอียงกับนักเรียน					
19	ท่านทำตามคำแนะนำของผู้บริหาร					
20	ท่านตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อให้ได้งานที่ดีที่สุด					
21	ท่านปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน					
22	ท่านเป็นครูที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
23	ท่านเป็นครูที่เอาใจใส่นักเรียน					
24	ท่านเป็นครูที่กระตือรือร้นในการสอน					
25	ท่านทำงานด้วยความอดทน					

ภาคผนวก ข

คำอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน

ข้อ	อำนาจจำแนก (t)	ข้อ	อำนาจจำแนก (t)
1	4.938	16	4.874
2	5.000	17	4.490
3	3.016	18	7.425
4	3.939	19	5.880
5	2.578	20	3.687
6	5.020	21	4.781
7	4.363	22	4.490
8	3.576	23	4.879
9	1.972	24	4.564
10	5.644	25	2.341
11	2.705	26	3.267
12	3.941	27	3.620
13	5.019	28	2.387
14	4.255	29	3.252
15	3.584		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9147

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ข้อ	อำนาจจำแนก (t)	ข้อ	อำนาจจำแนก (t)
1	4.208	27	2.656
2	5.454	28	2.581
3	6.548	29	3.926
4	4.783	30	2.930
5	3.735	31	2.533
6	2.991	32	3.780
7	4.358	33	4.456
8	4.473	34	4.167
9	5.013	35	3.859
10	3.656	36	2.484
11	5.392	37	5.750
12	4.755	38	3.963
13	5.393	39	1.818
14	5.836	40	3.921
15	5.684	41	2.825
16	2.698	42	5.396
17	3.108	43	2.875
18	5.058	44	2.802
19	4.755	45	2.701
20	4.926	46	2.491
21	4.281	47	4.908
22	4.345	48	4.284
23	2.888	49	3.711
24	2.873	50	3.073
25	3.066	51	4.186
26	4.601	52	3.071

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ.9506

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ข้อ	อำนาจจำแนก (t)	ข้อ	อำนาจจำแนก (t)
1	3.413	21	3.952
2	6.325	22	5.519
3	3.317	23	2.200
4	5.003	24	5.805
5	4.733	25	5.014
6	4.264	26	3.657
7	4.170	27	4.140
8	6.993	28	3.952
9	4.907	29	2.887
10	6.180	30	4.168
11	2.887	31	4.049
12	4.005	32	3.897
13	3.146	33	2.545
14	2.727	34	3.336
15	3.377	35	2.561
16	3.897	36	2.345
17	3.026	37	2.227
18	5.093	38	3.527
19	4.105	39	3.559
20	3.678		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9266

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครู

ข้อ	อำนาจจำแนก (t)	ข้อ	อำนาจจำแนก (t)
	<u>ด้านความคิด</u>		<u>ด้านความรู้สึก</u>
1	5.579	1	3.710
2	5.310	2	2.338
3	4.756	3	2.224
4	4.430	4	5.048
5	4.954	5	3.714
6	4.954	6	2.844
7	5.093	7	5.472
8	4.472	8	2.378
9	1.769	9	4.977
10	3.900	10	4.619
11	2.043	11	3.095
12	4.178	12	3.012
13	2.558	13	5.091
14	4.300	14	5.048
15	4.811	15	4.465
16	5.333	16	3.677
17	5.196	<u>ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม</u>	
18	3.414	1	2.616
19	2.287	2	4.271
20	6.789	3	3.714
21	5.734	4	2.896
22	2.969	5	3.834
23	5.136	6	3.033
24	3.411	7	3.282
25	3.634	8	5.599
26	4.683	9	4.942
27	3.333	10	2.551
28	2.951	11	3.519

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	อำนาจจำแนก (t)	ข้อ	อำนาจจำแนก (t)
29	2.729	12	3.553
30	5.196	13	4.214
31	5.389	14	3.098
32	3.437	15	5.898
33	2.165	16	5.000
34	5.112	17	4.160
35	3.051	18	3.869
36	3.482	19	3.825
37	2.920	20	5.669
38	5.516	21	3.397
39	3.702	22	1.833
40	6.222	23	6.299
41	3.036	24	3.633
42	3.517	25	3.350

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9620

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – สกุล	นางสาว ชนิกา จีงเจริญพานิชย์
วันเดือนปีเกิด	14 พฤษภาคม 2521
สถานที่เกิด	อำเภอมนोरมย์ จังหวัดชัยนาท
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	526/21 หมู่ 6 ตำบลสายไหม อำเภอสายไหม จังหวัดกรุงเทพฯ 10220
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
พ.ศ. 2543	บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาการเลขานุการ) จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ